

Program *forår* 2016

Side 79
Forsiden: magtens veje

Side 74
Weekend på Sandbjerg Gods

Side 68
Deltagere: atmosfære og kvalitet

Side 54
Weekend på Molslaboratoriet

Få magtens hemmeligheder

Helene Helboe Pedersen

Lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Ekspert i politik og interesseorganisationer

Ny Munkegade 118
Aarhus Universitet

Folkeuniversitetet

På Folkeuniversitetet forelæser de dygtigste forskere og formidlere. De brænder for deres fagområde og elsker at dele deres viden med andre. Brug Folkeuniversitetet, hvis du har lyst til at åbne dørene til forskningens fascinerende verden. Folkeuniversitetet understøtter din nysgerrighed og videbegær.

Folkeuniversitetet blev grundlagt i 1898. Ideen bag Folkeuniversitetet var at skabe et forum for videns- og forskningsformidling, så viden fra Danmarks dengang eneste universitet i København kunne blive delt og diskuteret på demokratisk vis til glæde for hele landet. Verden anno 2016 ser ganske anderledes ud end i 1898, men ideen med Folkeuniversitetet er fuldstændig den samme i dag: Viden skal deles, debateres og diskuteres på Folkeuniversitetet, for alle skal have andel i den viden, som skabes på Danmarks forskningsinstitutioner.

I Danmark har vi tradition for at mødes og dele med hinanden til gensidig glæde og gavn. Det bygger på den særligt danske andelstanke, hvor alle får og tager sin andel i samfundet. Med andelstraditionen i bagagen er Folkeuniversitetet i Danmark blevet skabt, og det har gjort Folkeuniversitetet til en helt særlig størrelse i europæisk sammenhæng. I få lande har man så let adgang til forskning og viden som i Danmark. På Folkeuniversitetet er der nemlig ingen adgangskrav og heller ingen eksamen – for viden skal deles med alle.

I dag møder du Folkeuniversitetet i 80 små og store byer i Danmark. Og alle Folkeuniversiteter har det fælles formål at formidle forskningens resultater og metoder til befolkningen og dermed styrke demokrati og aktivt medborgerskab. Folkeuniversitetet i Aarhus har eksisteret siden 1946, og har formidlet viden til generationer af nysgerrige og videbegærlige jyder, som i flere hundredtusindtal har deltaget på Folkeuniversitetet. I dag kan du møde Folkeuniversitetet i Aarhus i mange forskellige formater lige fra forelæsningsrækker til festivaler og alt derimellem.

*”Viden skal deles, debateres og diskuteres på Folkeuniversitetet, for **alle skal have andel i den viden, som skabes på Danmarks forskningsinstitutioner.**”*

277

forelæsningsforløb finder du i dette program

470

forskellige forelæsere kan du møde i det kommende semester

Forord

Mød verden. Mød fremtiden. Mød nyt.

Vores hverdag er fuld af møder – på arbejdet, i foreningen, i sportsklubben, til forældremøder og meget andet. Møder leder tankerne hen på noget, der lægger beslag på vores tid – tid som vi gerne ville fylde med noget mere værdifuldt. Men mødet er så meget bedre end sit rygte. At mødes er en forudsætning for værdifuld udvikling, forståelse og udveksling mellem mennesker. I mødet bliver vi klogere – og rigere.

Folkeuniversitetet skaber møder. Mellem folket og universitetet. Mellem deltagere og forskere. Mellem dig og dine interesser. Og alle bag Folkeuniversitetet arbejder hele tiden for, at disse møder kan lykkes. På Folkeuniversitetet møder du viden, som bekræfter, supplerer eller udfordrer de verdensbilleder, vi hver især har. I 2015 mødte 55.000 deltagere op til forelæsninger med næsten 1000 forskere. Og der er fortsat meget at mødes om i 2016.

På Folkeuniversitetet møder du ny viden, nye ansigter og nye holdninger. Og netop lysten til at møde det nye og ukendte er omdrejningspunktet for det at lære nyt, erkende nyt og forstå det nye, fremtiden bringer. For det er netop i mødet med det nye og det, der er anderledes end det, vi kender, at vi flytter os selv og andre.

Vel mødt – på Folkeuniversitetet i foråret!

Sten Tiedemann, rektor for Folkeuniversitetet i Aarhus

Noe Munck, formand for bestyrelsen, Folkeuniversitetet i Aarhus

Få nyhederne først

Tilmeld dig Folkeuniversitetets nyhedsbrev på fuau.dk og følg os på [facebook.com/fuaarhus](https://www.facebook.com/fuaarhus)

Programmet er udgivet af:

Folkeuniversitetet i Aarhus
8843 8000
info@fuau.dk

Hold dig orienteret

Tilmeld dig forelæsningsrækker

www.fuau.dk
8843 8000

Find forelæsningsstedet

Aarhus Universitet
Ny Munkegade 118
8000 Aarhus C

Forår '16

*Et helt år fuld af oplevelser for dig,
som har lyst til at blive klogere*

4.–13. marts

Århundredets Festival

For femte gang dykker Folkeuniversitetet med Århundredets Festival ned i historien. 1900-1950 udfoldes over 10 dage.

Vidensbrunch

Vidensbrunch på DOKK1 10/2 med Helene Helboe Pedersen, 27/4 med Martin Guldborg og 17/5 med Lone Overby Fjorback.

*Nyt digitalt
program
udkommer*

Uge 3

Sæsonstart efter nytår

Et nyt år! Og et nyt forelæsningsprogram starter. Forelæsningerne begynder mandag 18/1, tirsdag 19/1, onsdag 20/1 og torsdag 21/1.

27. februar

Weekend

Forelæsninger lørdag

2. april

Weekend

Forelæsninger lørdag

6.–7. februar

Weekend

Forelæsninger lørdag og søndag

12.–13. marts

Weekend

Forelæsninger lørdag og søndag

25.–26. juni

Molslaboratoriet

Læs mere på side 54

16.–17. april

Sandbjerg Gods

Læs mere på side 74

Januar

Februar

Marts

April

Maj

Juni

Indhold

<u>Århundredets Festival</u>	s. 6–15
<u>Samfund og verden</u>	s. 16–24
<u>Organisation, ledelse og kommunikation</u>	s. 26–35
<u>Psykologi, sundhed og pædagogik</u>	s. 38–47
<u>Naturvidenskab og teknologi</u>	s. 50–56
<u>Religion og filosofi</u>	s. 60–67
<u>Arkæologi og historie</u>	s. 70–78
<u>Kunst, arkitektur og design</u>	s. 80–89
<u>Litteratur, film og musik</u>	s. 90–94
<u>Praktiske oplysninger</u>	s. 98–99

*”Det har aldrig været lettere at deltage i demokratiet – men det betyder selvfølgelig ikke nødvendigvis, **at man altid bliver hørt.**”*

Helene Helboe Pedersen

lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Læs forskerportræt på side 79.

DANMARK 1900-1950

Tone Frank Dandanell
Kønsforsker og ph.d.-
studerende i filosofi,
Aarhus Universitet

Århundredets Festival

Danmark 1900-1950

Aarhus og Midtjylland 4-13/3

Historien er fortællinger, vi kan bruge. Den fortæller om en verden, som var, og kaster nyt lys over den verden, som er lige nu. Den sætter nutiden i perspektiv og gør os opmærksomme på vor egen tids temaer og diskussionsemner. For uden kendskab til fortiden kan man ikke forstå nutiden og forme fremtiden.

Folkeuniversitetet præsenterer i marts 2016 for femte år i træk vidensfestivalen Århundredets Festival, der sætter spot på Danmark 1900-1950. Demokratiet bliver demokratisk, kvinderne får stemmeret, og Danmark får et politisk centrum med Det Radikale Venstre. Sønderjylland bliver genforenet med moderlandet, og Dansk Vestindien sælges til Onkel Sam. Fritiden er ny og bliver fyldt med lyd fra radio, tv og biografteatret. Vi dyrker kroppen, naturen og foreningslivet. Der er krig, krise og Stauning eller kaos. Og der er jazz, swingpjatter og nye idoler, som vi læser om i billedugeblade.

Århundredets Festival skruer i marts 2016 tiden tilbage til de skelsættende år med to verdenskrige, der raserer og sender chokbølger af forandringer gennem Europa. Tag med til stor-slået åbningsfest i autentiske rammer på Aarhus Rådhus, vær med til at kåre periodens vigtigste begivenhed, eller spis dig gennem et halvt århundrede, når gullaschkanonen og flyversjusser bliver serveret. Glæd dig til at møde forfatter Jan Guillou, Aarhus Jazz Orchestra og et væld af forskere og eksperter, der går i kødet på temaer som køn, krig, krise, stemmeret, samlebånd, sport, fred, fjernsyn og familie.

Vi glæder os til at invitere jer ind på nye scener og byens skjulte steder. Dette program indeholder smagsprøver på arrangementer, og det endelige festivalprogram med alle arrangementer udkommer i februar 2016. Følg med på aarhundredetsfestival.dk, hvor vi opdaterer løbende.

FESTLIG BOGLANCERING

Varm op til Århundredets Festival, når syv forskere står klar til at lancere årets festivalbog 'Danmark bliver moderne – 1900-1950' (Aarhus Universitetsforlag, 2016). Denne aften kan du opleve tre korte, skarpe forelæsninger med et udvalg af bogens forfattere og læse meget mere i bogen, som du får med hjem. Du tilmelder dig det overordnede arrangement, og på selve aftenen vælger du tre forelæsninger efter 'først til mølle'-princippet.

Forelæsninger

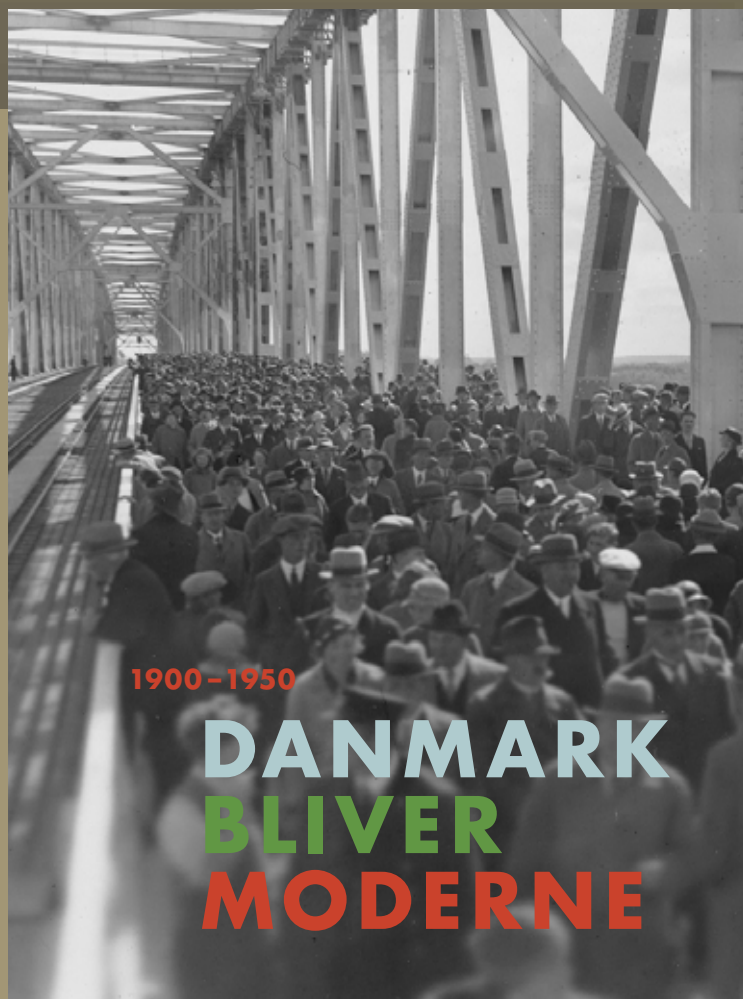
Danmark under forandring – et halvt århundrede i overblik
Samarbejde og modstand – Anden Verdenskrig med danske øjne
Børn i børnehaver, piger i skole og kvinder på arbejdsmarkedet
Drømme om fremtiden – fra Sexpol til Socialdemokrati
Neger, satire og mode – populærkultur og amerikanisering
Universet, atomet og dagligstuen – nedslag i naturvidenskab og teknologi
Fra slagtersæt til Bamsestol – dansk møbeldesign 1900-1950

TID: Fredag 12/2 kl. 19.00-21.30

STED: Bygning 1530, Aarhus Universitetet

PRIS: 150 kr. inkl. kaffe, kage og bog (værdi 100 kr.)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Åbningsfest på *Aarhus Rådhus*

Aarhus Jazz Orchestra spiller op til swing, når vi i anledningen af Aarhus Rådhus' 75 års jubilæum slår dørene op til et brag af en åbningsfest. Aarhus Rådhus blev tegnet af den danske arkitekt Arne Jacobsen, og i foråret 1941 stod det færdigt som Aarhus' nye varetegn. Interiøret er designet af store danske arkitekter som Arne Jacobsen, Hans J. Wegner og Wilhelm Lauritzen, og i dag er alt fra gulv til lamper stadig originale.

Åbningsfesten samler alt det bedste fra festivalen og tager dig med på en tidsrejse gennem et halvt århundrede, der har sat markante spor på Danmark i dag. Kom med til en fortryllende aften, hvor du kan swinge skørterne med Aarhus Lindy Hoppers, gå på opdagelse i rådhusets hemmelige rum eller slappe af i loungen med en cocktail. Baren er denne aften bemandet af bartendere fra St. Pauls Apothek, der drives af tidligere vinder i DM i cocktails Hasse Bank Johansen.

Udvalgte reproduktioner af Diors New Look-kollektion, der blev lanceret i 1947, vil danne rammen for et modeshow, og du er også inviteret til at tage dit stiveste puds på. Mangler du New Look i garderoben, så vær med, når vi bortauktionerer flere af kjolerne på aftenen. Foyeren er omdannet til puddersalonen med mulighed for styling, mens loungen byder på varme facts og ny viden.

Forskere står klar med speedforelæsninger om alt fra kannibaler til demokrati, og festen peaker, når scenen indtages af burlesque-danserinde Marianne Chesseecake fra London, som vil genopføre Josephine Bakers berømte dans i bananskørt fra 1925.

AFTENENS FORELÆSNINGER

Kannibaler og kolonitid. Ph.d. i historie Søren Hein Rasmussen

Swing og negermusik. Museumsinspektør på Danmarks Rockmuseum Rasmus Rosenørn

Krigen og rådhuset. Museumsinspektør på Besættelsesmuseet Søren Tange Rasmussen

Køn og krop. Kønsforsker og ph.d.-studerende i filosofi Tone Frank Dandanell

Orgasme til folket. Lektor i historie Bertel Nygaard

Aarhus. Stadsarkivar Søren Bitsch

TID: Fredag 4/3 kl. 20.00-01.00

STED: Aarhus Rådhus

PRIS: 175 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Kommune

Åbningsfesten præsenteres
i samarbejde med

**AARHUS
KOMMUNE**

Smagsprøver på festivalens arrangementer

PETER TUDVAD: SYGEPLEJERSKE I DET TREDJE RIGE

Ebba Mikkelsen var 18 år, da hun meldte sig som sygeplejerske ved Tysk Røde Kors. Hendes vej gik over lazaretter i Böhmen og Schlesien til den bitre ende på en forbindingsplads i Speer-bunkeren i hjertet af rigshovedstaden Berlin. Her oplevede hun Det Tredje Rigets undergang, inden hun kom tilbage til Danmark til retsopgøret efter besættelsen og til sit moralske selvpørgør. Hør filosof og forfatter Peter Tudvad fortælle historien på baggrund af arkivstudier og samtaler med hovedpersonen.

TID: Fredag 4/3 kl. 16.00-17.45

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og DOKK1

BYVANDRINGER OG RUNDVISNINGER: AARHUS 1900-1950

Se din by med nye øjne, når historikere tager dig med på vandring gennem Aarhus' stræder og prominente bygninger og fortæller om begivenheder, arkitektur og kultur.

Lørdag 5/3 kl. 10.00-12.00: Banegårdspladsen og Park Allé

Saturday 5/3 3:00-5:00 pm: By sweat and hard work! (In English)

Søndag 6/3 kl. 15.00-17.00: Da Aarhus var Hollywood

Mandag 7/3 kl. 16.00-18.00: Bag gule murer på Aarhus Universitet

Tirsdag 8/3 kl. 16.00-18.00: I Hans Hedtofts fodspor

Onsdag 9/3 kl. 16.00-18.00: Aarhus Rådhus – byens varetegn

Fredag 11/3 kl. 16.30-18.00: På besøg i Klintegården

Lørdag 12/3 kl. 16.00-18.00: Besættelsestidens Aarhus

TID: Lørdag-lørdag 5-12/3

MØDESTED: Se aarhundredetsfestival.dk

PRIS: 100 kr. (pr. tur)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet, Aarhushistorier, Aarhus Stadsarkiv og Besættelsemuseet, Den Gamle By

MUSIK TIL LIVET 1900-1950

Tag hele familien med, når elever og lærere fra Aarhus Musikskole spiller og genfortolker musikgenrer og stilarter fra første del af 1900-tallet. Prøv instrumenterne, og hør, hvad man tænkte om musik, og hvordan vi i dag bruger mange af de metoder, som blev skabt dengang.

TID: Lørdag 5/3 kl. 11.00-17.00

STED: Musikhuset

PRIS: Gratis. Bare mød op!

ARRANGØR: Aarhus Musikskole og Musikhuset Aarhus

FAKTA ELLER FIKTION? MØD FORFATTER JAN GUILLOU

Flere og flere forfattere skriver i grænselandet mellem litteratur og historie. Litteraturen låner autenticitet hos historikerne, der låner litterære virkemidler hos forfatterne, når de skal fortælle om historiske begivenheder. Men er det vigtigt for forståelsen at fastslå, hvilke spilleregler der benyttes? Og hvad kan de to genrer give hinanden? Mød forfatter Jan Guillou, når han helt eksklusivt besøger Århundredets Festival midt i sin skriveperiode.

TID: Lørdag 5/3 kl. 12.00-14.00

STED: Aulaen, Aarhus Universitet

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

REMEMBRANCE

Kom helt tæt på Første Verdenskrig, når Why Not Theatre Company på klart britisk engelsk opfører stykket Remembrance. Følg den bevægende rejse fra Første Verdenskrigs udbrud til de sidste breve fra fronten, og hør øjenvidendeberetninger fra skyttegravene. Remembrance sætter på rørende vis fokus på, hvad Første Verdenskrig betød for den civile befolkning og den kæmpende soldat.

TID: Lørdag 5/3 kl. 16.00-17.30

STED: Aulaen, Aarhus Universitet

PRIS: 100 kr. Studerende 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

MASSERNE KOMMER!

Bliv klogere på, hvad og hvem masserne er i selskab med idéhistoriker Ole Morsing, historiker Bertel Nygaard og forsker i sociale medier Jakob Linaa Jensen. Nyd et glas vin og vind et eksemplar af årets festivalbog, når vi quizzet på paratviden og stiller aftenens store spørgsmål: 'hvem er klogest – massen eller individet?'

TID: Lørdag 5/3 kl. 19.00-21.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

*Køb billet på
aarhundredetsfestival.dk*

SWING ALONG

Kom og swing med til lyden af skøn jazzmusik. Er du ikke bekendt med dansen, så fortvivl ej. Kyndige danseinstruktører fra Aarhus Lindy Hoppers vil lede dig på rette vej. Ph.d. i swing og museumsinspektør på Danmarks Rockmuseum Rasmus Rosenørn fortæller, hvordan swingmusikken blev brugt som en identitetsmarkør for danske unge. Grib dine dansesko, og glæd dig til en aften med swing i.

TID: Lørdag 5/3 kl. 19.30-22.30

STED: HeadQuarters

PRIS: 75 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

DEN, DER RANKER SIG, SLANKER SIG

Hvad har Niels Bohr, A. P. Møller og Storm P. til fælles? De var alle elever hos Kaptajn Jespersen, der formidlede gymnastik til danskerne i morgenradioen. Vi genskaber gymnastikken kyndig vejledt af Jespersens barnebarn Margrethe Neergaard. Søndag 6/3 er der foredrag om krop og alder inden gymnastikken, mens vi mandag 7/3 byder skoleklasser velkommen og laver gymnastik for alle.

TID: Søndag 6/3 kl. 12.00-13.00 og mandag 7/3 kl. 9.00-9.30

STED: DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

TYENDETS FORTÆLLING

Stå ansigt til ansigt med herregårdens ansatte, og hør om skæbnerne for alt fra husjomfruer til malkekoner, når vi går på opdagelse i Gammel Estrups tyendeafdeling. Vi slutter i de flotte orangerier med fortællinger om daglejerne, skovarbejderne og herregårdsbørsterne, der tilsammen skabte en broget mangfoldighed.

TID: Søndag 6/3 kl. 13.00-16.00

STED: Gammel Estrup – Herregårdsmuseet

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Gammel Estrup – Herregårdsmuseet

ANDREAS MOGENSEN – DANMARKS FØRSTE ASTRONAUT

Rumforskningen tog sine første spæde skridt omkring år 1900, og i 1942 var man klar til at affyre den første raket. Kom rundt om rumfartens historie, og mød Andreas Mogensen, der i september 2015 blev den første dansker i rummet. Vi hører om missionen, formålet, forberedelserne og hvilken banebrydende forskning, som Andreas Mogensen og resten af besætningen udførte undervejs.

TID: Søndag 6/3 kl. 14.00-15.45

STED: DOKK1

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og DOKK1

FÆLLESSKAB OG FRIKADELLER

Historiker og forfatter Dorte Chakravarty tager dig med tilbage til pensionatets højtid, og i fællesskab genskaber vi pensionatet fra de gode gamle dage på Teater Ambassaden, der tidligere husede et pensionat. Få ny viden om en svunden tid, mens du nyder frikadeller og en håndbajer i godt selskab.

TID: Søndag 6/3 kl. 19.00-22.00

STED: Teater Ambassaden

PRIS: 250 kr. inkl. frikadeller og håndbajer

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

HISTORIESLABBERAS

For kæl din historiske interesse og nyd en kop kaffe, når fem forskere sætter spot på centrale begivenheder i perioden 1900-1950. Hør om revolutionære drømme, taktfulde bordmanéerer, kæmpende skyttegravssoldater, store forfattere og fascinerende underholdningsmedier – og vær selv med, når forskerne stiller spørgsmål til publikum. Kaffen er serveret!

Mandag 7/3: Munk, Scherfig og Nexø – dansk litteratur

Lektor i nordisk sprog og litteratur Hans Hauge

Tirsdag 8/3: Urkatastrofen – Danmark og Første Verdenskrig

Professor i historie Nils Arne Sørensen

Onsdag 9/3: Mad, takt og tone 1900-1950

Lektor i antropologi Susanne Højlund Pedersen

Torsdag 10/3: Populærkultur og nye medier

Ph.d. i historie Søren Hein Rasmussen

Fredag 11/3: Revolution i ind- og udland

Lektor i historie Bertel Nygaard

TID: Mandag-fredag 7-11/3 kl. 16.00-17.00

STED: Lille Sal, DOKK1

PRIS: 50 kr. inkl. kaffe (pr. arrangement)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

LILLYS DANMARKSHISTORIE

Med sit unikke talent for at gøre historien levende vil forfatter Pia Fris Laneth berette om kvinder, der i en ikke så fjern fortid levede på helt andre betingelser og kæmpede for de fremskridt, som vi ofte tager som en selvfølge i dag.

TID: Mandag 7/3 kl. 18.00-19.00

STED: Arnold Busck Boghandel, Rymsgade, Aarhus

PRIS: Gratis. Bare mød op!

ARRANGØR: Arnold Busck Boghandel

FARLIGE HELTE

Bliv klogere på superhelte og tegneserier, når historiker Søren Hein Rasmussen, filosof Carsten Fogh Nielsen og litteraturhistoriker Johannes Poulsen kommer med nye blikke på bl.a. Superman, Nick Carter, Captain America og Wonder Woman og hvilken betydning, de har haft og stadig har for populærkulturen.

TID: Mandag 7/3 kl. 19.00-21.00

STED: LYNfabrikken

PRIS: 100 kr. inkl. cola

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

MENNESKET OG KUNSTNEREN OVARTACI

Få indblik i mennesket og kunstneren Ovarthaci, som i sin 56 år lange indlæggelse på psykiatrisk hospital skabte kunst i verdensklasse. Idéhistoriker og forfatter Lars Morell går i samtale med museumsinspektør Mia Lejsted Bonde et spadestik dybere og tager os med bag historierne om Ovarthacis særheder og kønsskifteoperationer. Efter foredraget er der rundvisning og mulighed for selv at gå på opdagelse i museets samling.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 15.00-18.00

STED: Festsalen, Psykiatrisk Hospital

PRIS: 100 kr. inkl. entre til museet

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Museum Ovarthaci

FORSKERDEBATTER

Er vi ved at blive for kropsbevidste? Fungerer demokratiet i dag? Og hvad kan vi bruge teknologien til i fremtiden? Videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen er ordstyrer, når vi inviterer til debat om tre af periodens store emner. Seks forskere er klar med viden og holdninger, og du skal være klar med spørgsmål, når vi sætter krop, demokrati og teknologi på spidsen.

Tirsdag 8/3: Kroppen

Præst og forfatter Poul Joachim Stender

Lektor i idræt Ask Vest Christiansen

Onsdag 9/3: Demokrati

Professor i statskundskab Svend-Erik Skaaning

Cand.mag. i historie og forfatter Asser Amdisen

Torsdag 10/3: Teknologi

Lektor i videnskabsstudier Kristian Hvidtfelt Nielsen

Ph.d.-studerende i robotfilosofi Stefan K. Larsen

TID: Tirsdag-torsdag 8-10/3 kl. 16.15-18.15

STED: Stakladen, Aarhus Universitet

PRIS: 50 kr. Gratis for studerende.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

*Køb billet på
aarhundredetsfestival.dk*

VIDENSBRUNCH

Få stillet både nysgerrigheden og appetitten, når Folkeuniversitetets rektor Sten Tiedemann sætter sig til bords med inspirerende forskere og forfattere. Samtalerne drejer sig om personlig drivkraft, faglige fascinationer og fængslende menneskeskæbner.

Mandag 7/3: Karen Blixens afrikanske farm

Professor emeritus i litteraturhistorie Svend Erik Larsen fortæller om Blixen og sit personlige forhold til flere af hendes bøger.

Tirsdag 8/3: Køn, filosofi og feminisme

Ph.d.-studerende i filosofi Tone Frank Dandanell fortæller og anlægger et filosofisk blik på forholdet mellem kønnene.

Onsdag 9/3: Besættelsens dunkle sider

Lektor i historie Joachim Lund tager os med tilbage til 1940'ernes Danmark og besættelsens mindre gloværdige sider.

Torsdag 10/3: Kærlighed og terror i Stalins Moskva

Historiker Morten Møller fortæller den gribende historie om to idealister, der dedikerede sig til den bolsjevistiske revolution.

Fredag 11/3: Seksualitetens historie 1900-1950

Professor i sexologi Christian Graugaard gør os klogere på sex og samliv og piker til nutidens forestillinger om seksualitet.

TID: Mandag-fredag 7-11/3 kl. 10.00-12.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 175 kr. inkl. brunch (pr. arrangement)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

MATADOR LIVE

Tv-serien Matador har siden sin første udsendelse i 1978 været en vigtig del af den danske kulturarv med historien om provinsbyen Korsbæk og karakterer som Maude, Grisehandleren, Misse Møhge og Hr. Schwann. Denne aften sætter vi matador på menuen både i form af oplæg og midt-dagsretter. Sid til bords med forskerne og glæd dig til kreative indslag undervejs.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 18.30-21.30

STED: Raadhuus Kafeen

PRIS: 400 kr. inkl. tre-retters folkelig menu med snaps, øl og kaffe

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

BEGYNDELSEN PÅ TEKNOLOGIENS ÅRHUNDREDE

Kunne du forestille dig en verden uden radio og tv? Hvordan ville historien have udviklet sig, hvis vi ikke havde atomenergi? Og hvor hurtigt ville vi have opbrugt jordens reserver af fossile brændstoffer, hvis vi ikke var begyndt at benytte vedvarende energikilder? I perioden 1900-1950 havde nye energiformer og medier en gennemgribende betydning for vores samfund og har det stadig den dag i dag.

Den nye energi – vindmøllen

Lektor i videnskabsstudier Kristian Hvidtfelt Nielsen

De nye medier – radioen og fjernsynet

Museumsinspektør Hans Buhl

Det nye våben – atomenergi

Lektor emeritus i videnskabsstudier Henry Nielsen

Præsentation af radioer og atombomber

Museumsinspektør Hans Buhl

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.30

STED: Steno Museets Planetarium

PRIS: 200 kr. inkl. kaffe og kage

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Steno Museet

VIDENSKONCERT: PÅ SWING I HISTORIEN

Oplev en cocktail af jazz- og swingmusik tilsat den nyeste historieforskning. Med en unik blanding af musik fra Aarhus Jazz Orchestra, et af Europas førende big bands, og korte forskeroplæg fra museumsinspektør Rasmus Rosenørn, Danmarks Rockmuseum, kommer du med på en rejse tilbage i historien. Glæd dig til flotte fortolkninger af bl.a. Billie Holiday, og bliv klogere på den tid, musikken blev skrevet i og om.

TID: Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 150 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Aarhus Jazz Orchestra

GALSKAB I LITTERATUREN

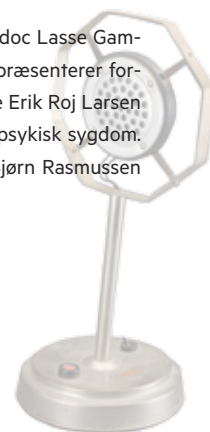
Kom med ind i sindets krinkelkroge, når postdoc Lasse Gammelgaard dykker ned i litteraturhistorien og præsenterer forfattere, som tematiserer galskab, og overlæge Erik Roj Larsen fortæller om forholdet mellem kreativitet og psykisk sygdom. Vi slutter af med oplæsning fra forfatterne Bjørn Rasmussen og Hanne Viemose.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-20.30

STED: Vogn 1, Godsbanen

PRIS: 50 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Litteraturcenteret

HISTORIENS VENDEPUNKT?

Videnskabelige gennembrud, skelsættende begivenheder og opfindelser, der ændrede Danmark for altid. Men hvilken hændelse fra 1900-1950 er den vigtigste? Vi har spurgt forskerne, der på en aften sætter det hele på spidsen. Vær med, når filosof Tone Frank Dandanell, zoofysiolog Tobias Wang og historiker Søren Hein Rasmussen dystet om at præsentere den begivenhed, der har sat det største aftryk. Skal vi finde svaret i filosofien, biologien eller i kulturhistorien? Det er op til dig, for denne aften er publikum dommer! Glæd dig til en aften med skarpe vinkler og store overvejelser, når vi kårer historiens vendepunkt.

TID: Onsdag 9/3 kl. 19.00-21.30

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 150 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

*Køb billet på
aarhundredetsfestival.dk*

ÅRHUNDREDETS GYS

Den amerikanske thrillerforfatter Peter Swanson bygger i sine romaner videre på den episke gysterstil, der især har kendetegnet Alfred Hitchcocks film. Hør ham fortælle, hvordan han og andre senmoderne forfattere har taget tråden på fra gysermesteren over dem alle.

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: Pris følger på aarhundredetsfestival.dk

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Authors in Aarhus

FORTÆLLINGER I DOMKIRKEN – DANMARK BESAT

Anden Verdenskrig har efterladt dybe spor i danskernes erindring om fortiden. Nationens og demokratiets overlevelse stod på spil, og for det enkelte menneske blev væsentlige politiske, etiske og eksistentielle dilemmaer nærværende på en måde, som de sjældent bliver det under normale forhold. Tag med tilbage til tiden, hvor Danmark var besat, når tre foredragsholdere fortæller om krigens væsen med fokus på historie, samfund, filosofi og religion. Aftenen krydres med stemningsfulde toner fra kirkens orgel og Skt. Clemens Drengekor under ledelse af dirigent Carsten Seyer-Hansen, der fortolker aftenens tema. I pausen vil der være kaffe og sødt til ganen.

Danmark 1900-1950

Lektor i historie Ebbe Juul-Heider

Kirkens rolle under krigen

Lektor i kirkehistorie Carsten Bach-Nielsen

Krigens ondskab

Lektor i statskundskab Carsten Bagge Laustsen

TID: Torsdag 10/3 kl. 19.00-21.30

STED: Aarhus Domkirke

PRIS: 180 kr. inkl. korkoncert, kaffe og kage

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

GYMNASIEARRANGEMENT: DANMARK UNDER FORANDRING

Første halvdel af 1900-tallet er præget af de to store verdenskrige. Men perioden rummer også et væld af teknologiske nybrud, kvinder får stemmeret, og idoler popper frem i ugebladene. Tag undervisningen ud af de faste rammer og ind i den arkitektoniske aula på Aarhus Universitet, når fire forskere sætter spot på populærkultur, biologi, teknologi og demokrati i perioden 1900-1950. I pausen tager vi en opstramning med Kaptajn Jespersens gymnastik på storskærm.

Alle forelæsningserne tager udgangspunkt i årets festivalbog 'Danmark bliver moderne 1900-1950', der med 51 fortællinger om det halve århundrede (et tema for hvert år) danner en unik rejse op gennem perioden 1900-1950. Festivalbogen er et samarbejde mellem Folkeuniversitetet og Aarhus Universitetsforlag, og alle elever får et gratis eksemplar af bogen med hjem.

Neger, satire og mode

Forfatter og ph.d. i historie Søren Hein Rasmussen

Biologi og lægevidenskab bliver rigtige videnskaber

Professor i zoofysiologi Tobias Wang Nielsen

Pause med gymnastik på storskærm

Teknologi, samlebånd og masseproduktion

Adjunkt i idéhistorie Casper Andersen

Demokrati, revolution og krise

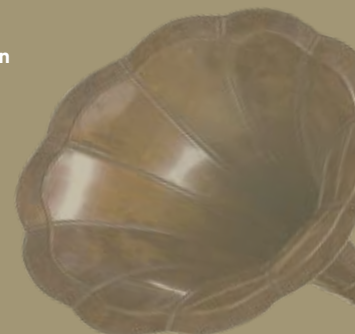
Lektor i historie Bertel Nygaard

TID: Torsdag 10/3 kl. 9.00-11.30

STED: Aulaen, Aarhus Universitet

PRIS: 35 kr. pr. elev inkl. bog (værdi 100 kr.)

Arrangør: Folkeuniversitetet

INTELLIGENTE COCKTAILS: BRAINBAR MED BOHR

Bag baren på St. Pauls Apothek står en fysiker og én af Europas bedste bartendere side om side til en aften, hvor der serveres velkomponerede cocktails og laves fysikforsøg. Hasse Bank Johansen, der har vundet DM i cocktails, og ph.d.-studerende i fysik Nils Byg Jørgensen mødes bag bardisken og mixer cocktails, væsker og viden om Niels Bohr. I 1922 fik Bohr Nobelprisen i fysik for sin forskning i kvantemekanik. Han forsøgte at forstå, hvordan alting opfører sig helt fundamentalt, men det viste sig, at den grundlæggende byggesten – atomet – ikke lignede noget, man havde set før. Ph.d.-studerende i fysik Nils Byg Jørgensen vil denne aften give smagsprøver på fysikkens love, og du får fem specialfremstillede cocktails til at skylle det ned med. Vi lover, at du bliver klogere for hver drink.

TID: Fredag 11/3 kl. 15.00-17.30

STED: St. Pauls Apothek

PRIS: 350 kr. inkl. fem cocktails

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

WOMEN ONLY

Glæd dig til salonaften om kroppen på Kvindemuseet. Vi starter med lækkerier fra Frk. Jensens Kogebog i den stemningsfulde café, og bagefter får kroppen en kærlig behandling. Hør om seksuel frigørelse, mode og kropslighed, når vi dykker ned i historien gennem kunst, musik og foredrag.

TID: Fredag 11/3 kl. 20.00-22.00. Middag kl. 18.00-20.00 kan tilkøbes.

STED: Kvindemuseet

PRIS: 150 kr. inkl. bobler (middag inkl. bobler 270 kr.)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kvindemuseet

SHANGHAI – THE NEVER ENDING BIG BAND EXPERIENCE

Komponist Signe Bisgaard, big bandet Blood Sweat Drum + Bass, historiker Søren Hein Rasmussen og digital scenograf Laura Rathschau har skabt en ny musikalsk live-oplevelse. Den bringer dig dybt ind i det dystre og bankende hjerte af Shanghai anno 1927, hvor orkester og historie smelter sammen i den bevægelige scenografi af moderne illustrationer, historiske fotos og passager med kildebaseret spoken word. Det er historiker Søren Hein Rasmussen selv, der står på scenen sammen med orkesteret. Hele koncertoplevelsen bliver efterfølgende udgivet i et nyt interaktivt digitalt format, der bygger videre på koncertoplevelsen. Bliv meget klogere, kunstnerisk rigere og vær en del af en sensationel musikalsk verdensnyhed med Shanghai – The Never Ending Big Band Experience.

TID: Fredag-lørdag 11-12/3 kl. 19.00-21.00

STED: Lille Sal, Musikhuset Aarhus

PRIS: Pris følger på aarhundredetsfestival.dk

ARRANGØR: Folkeuniversitetet og Kong Orange

MIDDAG FRA DEN SORTE BØRS

Tag til selskab i det aarhusianske borgerskab midt under besættelsen. Gas, el og mange fødevarer er rationerede, og man mangler alt det, der sætter kulør på maden. Men med spareheks og hækasse, lidt hjælp fra sortbørsmarkedet, bekendte på landet og Tørsleffs ikoniske bøger lykkes det alligevel at fremtrylle en udsøgt tre-retters middag. Besættelseshistoriker Niels Wium Olesen beretter om krigens betydning i hverdagen for den danske befolkning, mens madhistoriker Barbara Zalewski fortæller om råvarer og ingredienser og går bag om en tid, hvor delikatesser var en mangelvare. Vi garanterer en velsmagende og kreativ middag, som du ikke har haft på menuen før.

TID: Fredag 11/3 kl. 19.00-22.30

STED: Restaurant ET

PRIS: 700 kr. inkl. tre-retters menu med vin

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

*Køb billet på
aarhundredetsfestival.dk*

BADEHOTELLET BAG KULISSENE

Over 1 million danskere ser med, når TV2 viser 'Badehotellet'. Her følger vi livet på det lille hotel smukt beliggende mellem Vesterhavets klitter i somrene fra 1928 til 33. Det er en dramatisk historisk tid mellem to verdenskrige og hen over det store børs-krak i New York. Der er drama, hemmeligheder og romancer, og der er mormors gamle køkken, smilende stuepiger og glade gæster, selvom tingene inde bag de lukkede døre godt kan se lidt anderledes ud. Serien er med sin lethed en blanding mellem et traditionelt tv-drama og et klassisk lystspil, og måske er det netop det, der har taget seerne med storm? Men hvor ligger badehotellet i virkeligheden? Hvordan opstod ideen til serien? Og hvordan genskabes historien? Hør bl.a. manuskriptforfatter Hanna Lundblad fortælle om ideen bag og få et eksklusivt kig bag kulisserne, når vi får besøg af flere fra holdet bag successerien.

TID: Lørdag 12/3 kl. 10.00-12.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 150 kr. inkl. kaffe og historiske godter

ARRANGØR: Folkeuniversitetet, Thorsboe&Lundblad, Nitrat Film og SF Film

SPØRG OM AARHUS

Howdan var boligsituationen i Aarhus, hvilke bygningsværker kendetegner byen, og hvordan så det kulturelle landskab ud? Tre eksperter sidder klar i panelet, når byens stadsarkivar Søren Bitsch Christensen er vært for oplæg og spørgsmål om Aarhus dengang og i dag.

Da Aarhus blev moderne – by og boliger 1900-1950

Ph.d.-studerende i historie Mikkel Høghøj

Aarhus' arkitektur 1900-1950

Tidl. stadsarkitekt ved Aarhus Kommune Gøsta Thøger Knudsen

Kulturens landskab i Aarhus 1900-1950:

kulturpersonligheder, kulturvisioner og kulturliv

Cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Anne Valbjørn Odgaard

Spørgsmål om fortidens og debat om fremtidens Aarhus

TID: Lørdag 12/3 kl. 9.30-13.00

STED: Auditorium F, Aarhus Universitet

PRIS: 175 kr. inkl. brunch

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

OG SÅ BLEV DER LYS! HISTORIEN OM BIG BANG

For næsten 14 milliarder år siden blev Universet dannet under Big Bang, men teorien for det hele blev først fremlagt af Georges Lemaître i 1932. Bliv klogere på altings begyndelse, når professor emeritus i teoretisk fysik Holger Bech Nielsen og professor emeritus i videnskabshistorie Helge Kragh gæster festivalen.

TID: Lørdag 12/3 kl. 11.00-12.30

STED: Auditorium E, Aarhus Universitet

PRIS: 100 kr.

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

KÆRS KUNSTKAFÉ

Oplev en kunsthistorisk tour de force gennem fem årtier, når tv-vært og kunsthistoriker Peter Kær slår dørene op for en helt særlig KunstKafé. Interview, stemningsfuld livemusik, kaffe og croissant er på menuen, når vi byder velkommen til en formiddag i tankevækkende og underholdende selskab.

TID: Søndag 13/3 kl. 10.00-12.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 150 kr. inkl. kaffe og croissant

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

MODSTANDERE, STIKKERE OG EN MASSEMORDER – AARHUS BESAT

Hør historien om, hvordan aarhusianerne oplevede besættelsen og Anden Verdenskrig, når vi sætter spot på modstandsbevægelsen, stikkeren Grethe Bartram og massemorderen Kaj Henning Bothildsen Nielsen.

TID: Søndag 13/3 kl. 13.00-15.00

STED: Store Sal, DOKK1

PRIS: 100 kr. inkl. erstatningskaffe og -kage

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

VANDTÆT VIDEN FRA 1933

Gå ikke glip af en uforglemmelig aften i Badeanstalten Spanien, når vi lægger det halve århundrede i sønk. I grosserbadet kan du i stilren 30'er-arkitektur få sved på panden med saunagus, slappe af i de varme bade og nyde en tur i boblebadet. I børnebassinet flyder viden, og i yogasalen undersøger vi kroppen.

TID: Søndag 13/3 kl. 17.00-20.00

STED: Badeanstalten Spanien

PRIS: 200 kr. (smørrebrød kan tilkøbes)

ARRANGØR: Folkeuniversitetet

Festivalens *highlights*

Få en forsmag på Århundredets Festivals highlights her og sammensæt selv dit festivalprogram blandt hundredevis af arrangementer på aarhundredetsfestival.dk. Det færdige festivalprogram er på gaden i februar med alle arrangementer.

Peter Tudvad om bogen 'Sygeplejerske i Det Tredje Rige'

Fredag 4/3 kl. 16.00-17.45

Åbningsfest på Aarhus Rådhus med jazz, cocktails og viden

Fredag 4/3 kl. 20.00-01.00

Fakta eller fiktion? Mød forfatter Jan Guillou

Lørdag 5/3 kl. 12.00-14.00

Spis dig gennem et halvt århundrede

Lørdag 5/3 kl. 19.00-22.00

Videnskoncert: På swing i historien med Aarhus Jazz Orchestra

Tirsdag 8/3 kl. 19.00-21.00

Historiens vendepunkt fra en filosof, en historiker og en biolog

Onsdag 9/3 kl. 19.00-21.30

SHANGHAI – The Never Ending Big Band Experience

Fredag-lørdag 11-12/3 kl. 19.00-21.00

Vandtæt viden fra 1933 i Badeanstalten Spanien

Søndag 13/3 kl. 17.00-20.00

Samfund og verden

Hør om verdens lande og regioner, økonomiens udvikling og de politiske slagsmål om samfundets indretning. Landets dygtigste samfundsforskere kaster lys på de tendenser, udfordringer og teorier, der optager dem lige nu. Forstå verden af i dag.

Store samfundstænkere

Holdnummer: 1611-069

Dato: 19/1, 7 tirsdage
(Ingen undervisning 16/2)

Tid: 19.30-21.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113,
Ny Munkegade 118

En idé kan ændre verden markant. Vores samfund i dag bygger på idéerne fra de største samfundstænkere gennem historien. De teoretiserede over samfundets opbygning og analyserede rammerne for tilværelsen. Deres perspektiver og analyser har haft afgørende betydning for fremtidens samfundsudvikling og samfundssyn, og de har præget politikere og embedsmænd op gennem 1900-tallet og frem til i dag. Få indblik i de store samfundstænkere personlighed, deres banebrydende idéer, og hvorfor netop deres tanker har sat et tydeligt præg på deres eftertid.

- 19/01: Platon og Aristoteles.** Jakob Leth Fink, postdoc i idéhistorie, Göteborg Universitet
- 26/01: Niccolò Macchiavelli.** Gert Sørensen, lektor i italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
- 02/02: Thomas Hobbes.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 09/02: John Locke.** Per Mouritsen, professor MSO i statskundskab, Aarhus Universitet
- 23/02: Karl Marx.** Jørn Loftager, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 01/03: Max Weber.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 08/03: Carl Schmitt.** Søren Hviid Pedersen, lektor i statskundskab, Syddansk Universitet

Verdens magter

Holdnummer: 1611-068

Dato: 19/1, 7 tirsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Pris inkl. bog: 870 kr., studerende 650 kr.
(bog værdi 299 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F,
Ny Munkegade 118

Globaliseringen fortsætter ufortrødent – og det internationale system er under forandring. 'Nye' magter melder sig ind i den 'gamle' klub. Og samtidig er de 'gamle' magter ramt af rådvildhed. Lederne er fanget i krydsilden mellem de internationale forventninger og vælgernes ofte mere jordnære krav. Hvem vil være stormagt nu? USA, Kina, Tyskland, Japan, Indien, Rusland og Brasilien er lande, der alle har gennemgået massive sociale, politiske og økonomiske forandringer i de sidste tre årtier. Ingen steder har udviklingen fulgt så let og enkel en linje, som politikerne har ønsket sig. Ofte har fænomener, som man forventede, at globaliseringen ville efterlade på historiens overskudslager, slået tilbage. Forelæsningsrækken er baseret på udgivelsen 'Verdens Magter' (RÆSON), der kan inkluderes i prisen.

- 19/01: USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 26/01: Kina.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, adjunkt i statskundskab, Københavns Universitet
- 02/02: Brasilien.** Marie Kolling, ph.d.-studerende i antropologi, Københavns Universitet
- 09/02: Tyskland.** Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
- 16/02: Indien.** Jørgen Dige Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 23/02: Japan.** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 01/03: Rusland.** Karsten Jakob Møller, senioranalytiker, Dansk Institut for Internationale Studier

Danmarkskortet

Holdnummer: 1611-067

Dato: 6/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Michael Ejstrup, forskningschef i sprog, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

I Aarhus er det almindeligt at spørge, om "du vil ha' en anden bøj", når fadet går rundt. Det betyder ikke, at du skal aflevere den, du allerede har bugseret over på din tallerken. I Herning er æbleflæsk ikke en særlig fast del af madkulturen, mens samme ret på de østdanske øer er veletableret. Røgede og saltede sild har (haft) en meget mere fast plads i madkulturen i øst end i vest; helt modsat torsk og flade fisk. Det hele hænger sammen med naturen, menneskene og de muligheder, der har været op gennem historien. Dagen viser, hvor stor mangfoldigheden er i Danmark, og hvordan historien stadig påvirker os som moderne danskere i forskellige egne af Danmark.

10.00: Natur og infrastruktur

11.45: Frokostpause

12.30: Mad og arkitektur

14.30: Sprogets mange variationer

Det russiske sprog – en by i Rusland?

Holdnummer: 1611-066

Dato: 6/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet,
Ny Munkegade 118

Underviser: Rikke Helms, cand.mag. i russisk og rejseseleder, Akademisk Rejsesbureau

Rusland er kun to timers rejse fra Danmark, men alligevel virker landet og dets sprog ganske fremmed for os. Rusland drager os med sin dramatiske historie, kulturrigdom og komplicerede forhold til Vesten – og her spiller sproget en central rolle. Det russiske sprog er fuld af rigdom, klang og udtryksmuligheder, og det har en afgørende betydning for russernes omgangsformer, nationale selvforståelse og på den politiske scene. Tag med på en rejse ind i russisk sprog, mentalitet og historie på et weekendforløb, der favner bredt.

"Selv om socialismen skulle være død for bestandig, så er Marx fortsat uomgængelig for enhver seriøs og kritisk refleksion over det moderne samfunds indretning og udvikling."

Jørgen Loftager

Lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Vi går i krig

Holdnummer: 1611-170

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Danmark har i mange år været involveret i egentlige kamp-handlinger. Og dansk udenrigspolitik er kun blevet mere aktiv siden 1990'erne. Danske styrker har været i Helmand, ved Afrikas Horn og i Libyen – og kamp er blevet dagligdag for forsvarret. På trods af de store omkostninger er væbnet magt blevet en almindelig del af Danmarks udenrigspolitik i en sådan grad, at udenrigspolitikken i dag kan beskrives som militær aktivisme. Men spørgsmålet er, hvor meget Danmark har forandret sig som følge heraf? Har Danmark erkendt at være i krig, og lært at være i krig? Og hvordan ser fremtiden ud for den danske forsvarspolitik? To eksperter stiller skarpt på den militære aktivisme – både herhjemme og ved frontlinjen.

10.00: Danmark og den militære aktivisme. Kristian Søby Kristensen, seniorforsker i sikkerhedspolitik, Københavns Universitet

11.45: Frokostpause

12.30: Hvorfor er danskerne så krigsglade? Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet

14.15: Danmarks fremtid i krig. Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet

Terrorens ABC

Holdnummer: 1611-064

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Er terroren mere farverig, end vi går og tror? Fortsætter krigen mod terror som hidtil, eller er den ved at ændre karakter? Hvordan står det til med ytringsfriheden? Og hvad er det egentlig, der driver eller forhindrer en terrorist? 2015 er året, hvor vi er vidner til det første terrorangreb nogensinde på dansk jord, og terror er fortsat aktuelt på den internationale dagsorden. Få et indblik i terrorens natur og historie, og hør også om, hvordan terror som fænomen og begivenhed har udviklet sig og kommer til udtryk efter den skelsættende dato 11. september 2001. Bliv desuden klogere på, hvad vi gør for at bekæmpe terror og bremse potentielle terrorister – også lokalt.

10.00: Terrorens idéhistorie. Mikkel Thorup, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

11.45: Frokostpause

12.30: Terror i et samfundsvidenskabeligt perspektiv – efter 9/11. Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

14.30: Terror i et psykologisk perspektiv: Antiradikalisering og Aarhus-modellen. Preben Bertelsen, professor i psykologi, Aarhus Universitet

Iran

Holdnummer: 1611-065

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Få en grundlæggende forståelse for et af verdens brændpunkter. Iran er et land med meget at byde på. Opdag landets mange minoriteter, få indblik i kvinders vilkår, og få et indblik i den islamiske republiks aktuelle politiske situation. Har landets mange minoriteter noget til fælles med flertallet af persere og præstestyret i Teheran? Hvilke muligheder og begrænsninger møder kvinder i deres dagligdag? Og hvad er der sket siden den grønne bevægelse blomstrede i 2009? Efter forelæsningserne kan I høre mere om rejser til Iran med forelæserne og rejsebureauet Viktors Farmor. Læs mere på side 25.

10.00: Minoriteter. Iran bag sløret.

Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

11.45: Frokostpause

12.30: Sharia og kvinders vilkår. Jesper Petersen, cand.mag. i islamstudier

14.30: Oprør og reformer – nye vinde i den islamiske republik. Jesper Petersen, cand.mag. i islamstudier

Store antropologer

Holdnummer: 1611-172

Dato: 8/2, 6 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

I dag får de fleste af os erfaringer med andre kulturer og møder ukendte skikke på rejser og herhjemme. Antropologi er studiet af verdens kulturer og samfund, og oplevelsen af kulturelle forskelle og menneskelige ligheder er antropologiens fokus. Med udgangspunkt i antropologiens historie, tænkere og metoder giver forelæsningserne de mest centrale værktøjer til at forstå en mangfoldig verden. Værktøjer, der kaster lys over de udsagn om globalisering, multikulturalisme, integration, kultur og udvikling, som er centrale i nutidens debatter om verden. Forelæsningsrækken tager afsæt i bogen 'Antropologiske mesterværker' (Aarhus Universitetsforlag).

08/02: Clifford Geertz. Jakob

Krause-Jensen, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

15/02: Fredrik Barth. Anja Stokholm, udviklingskonsulent, ph.d., Skanderborg Kommune

22/02: Erving Manual Goffman.

Torsten Kolind, lektor ved Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet

29/02: Marcel Mauss. Bodil Selmer, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

07/03: Pierre Bourdieu. Sine Agergaard, lektor ved Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet

14/03: Claude Levi-Strauss. Mads Daugbjerg, lektor, ph.d.-programleder, afdeling for Antropologi, Aarhus Universitet

”I tilgangen til radikaliserings, så bliver vi nødt til at forstå, hvad unge mennesker dybest set søger efter. Overfladiske betragtninger om integration er ikke nok. Vi må i dybden med måden, hvorpå tilværelsen fundamentalt gribes an.”

Preben Bertelsen

Professor i psykologi, Aarhus Universitet

Kinas historie kan føres tilbage til ca. 1050 f.v.t.

Kinesisk for fortsættere

Holdnummer: 1611-369

Dato: 8/2, 12 mandage
(Ingen undervisning 21 og 28/3)

Tid: 16.15-17.50

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Christian Nielsen, lektor og sinolog

Kurset tilbyder undervisning i kinesisk sprog og kultur og henvender sig til alle, der besidder en grundlæggende beherskelse af det kinesisk sprog, svarende til minimum trin 8 eller tilsvarende færdigheder. Undervisningen fokuserer på praktisk sprogbeherskelse og udbygger færdigheder i at kommunikere på moderne standardkinesisk (mandarin). Deltagerne vil kunne opnå at føre en samtale på kinesisk om kendte, studerede emner og vil kunne begå sig i enkle dagligdagssituationer. Der vil være mulighed for at aflevere skriftlige opgaver. Tekstbog: 'Kinesisk 3: Kinesisk sprog for begyndere' (Systeme 2010).

Kinesisk 7

Holdnummer: 1611-367

Dato: 8/2, 12 mandage
(Ingen undervisning 21 og 28/3)

Tid: 18.00-19.40

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Christian Nielsen, lektor og sinolog

Kurset tilbyder undervisning i kinesisk sprog og kultur og henvender sig til alle, der besidder en grundlæggende forståelse af det kinesisk sprog, svarende til minimum trin 6 eller tilsvarende færdigheder. Undervisningen fokuserer på praktisk sprogbeherskelse og udbygger færdigheder i at kommunikere på moderne standardkinesisk (mandarin). Deltagerne vil kunne opnå at føre en samtale på kinesisk om kendte, studerede emner og vil kunne begå sig i enkle dagligdagssituationer. Der vil være mulighed for at aflevere skriftlige opgaver. Tekstbog: 'Kinesisk 2: Kinesisk sprog for begyndere' (Systeme 2007).

Kinesisk 1

Holdnummer: 1611-366

Dato: 9/2, 12 tirsdage (Ingen undervisning 22/3)

Tid: 17.00-18.40

Pris: 1150 kr.

Sted: lokale oplyses senere

Underviser: Christian Nielsen, lektor og sinolog

Kurset tilbyder undervisning i kinesisk sprog og kultur på elementært niveau. Undervisningen giver deltageren færdigheder i at kommunikere på moderne standardkinesisk (mandarin) og fokuserer på en grundlæggende forståelse af sprog, kultur og samfundsforhold i Kina. Kurset vil introducere grundelementerne i det moderne kinesiske sprog, herunder de centrale dele af kinesisk grammatik og sproghistorie. Indlæringen vil være baseret på transskriptionssystemet pinyin. Gennem situationsbaserede dialoger og tekster vil deltageren opnå at kunne føre elementære samtaler på kinesisk og erhverve en basal forståelse af tematikken i de studerede tekster. Kernestoffet udgøres af en række kulturelle og samfundsmæssige emner, der alle er relevante for en forståelse af det moderne Kina. Tekstbog: 'Kinesisk 1: Kinesisk sprog for begyndere' (Systeme 2006).

Mellemøsten rummer tre store folk: perserne, araberne og tyrkerne, som hver har haft deres storrig i historien.

Indblik i Mellemøsten

Holdnummer: 1611-328

Dato: 9/2, 5 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Mellemøsten er et af verdens brændpunkter. Det er en kompleks region, hvor forskellige kulturer, politiske dagsordener og økonomiske betingelser både mødes og støder sammen. Islamisk Stat, krigen i Syrien, enorme flygtningestrømme, kup og demonstrationer har alt sammen præget Mellemøsten i den senere tid. Det vidner om en region i opbrud. Men hvor er Mellemøsten på vej hen? Det forsøger forelæsningsrækken at give nogle bud på ved både at se på regionen som helhed og de enkelte landes særlige betingelser. Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på forskelle og ligheder mellem landene i regionen.

09/02: Iran. Jesper Petersen, cand.mag. i Islamstudier

16/02: Libanon. Peter Seeberg, lektor i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

23/02: Israel. Danny Raymond, ekstern lektor i Mellemøststudier, Roskilde Universitet

01/03: Egypten (på letforståeligt engelsk). Mark Sedgwick, professor MSO i islamstudier, Aarhus Universitet

08/03: Syrien. Peter Seeberg, lektor i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

Indblik i Europa

Holdnummer: 1611-174

Dato: 10/2, 6 onsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Massearbejdsløshed, aldrende befolkning og politisk radikalisering. Man skal ikke lede længe for at finde de negative historier om Europas situation lige nu. Optimismen efter udvidelsen af EU er afløst af dommedagsprofetier, og flere europæiske lande foretrækker enegang frem for samarbejde. Hvor slem er situationen lige nu, og er der overhovedet nogen lyspunkter? Forelæsningsrækken tegner et billede af Europas politiske og kulturelle geografi midt i en krisetid og med til tider uoverskuelige udfordringer.

10/02: Storbritannien. Nils Arne Sørensen, professor i historie, Syddansk Universitet

17/02: Tyskland. Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet

24/02: Frankrig. Henrik Prebensen, lektor i fransk, Københavns Universitet

02/03: Italien. Gert Sørensen, lektor i italiensk historie og kultur, Københavns Universitet

09/03: Spanien. Svend Christian Rybner, forfatter, foredragsholder og historiker

16/03: Grækenland. Tom Kristensen, ekstern lektor i Grækenlandsstudier, Københavns Universitet

Danmark og 'de fremmede'

Holdnummer: 1611-296

Dato: 18/2, 5 torsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G122, Ny Munkegade 118

Danmarks møde med den arabisk-muslimske verden har altid givet anledning til debat, både hvad angår den hjemlige integration og udenrigspolitikken. Terror i København og indvandring på Falster. Emnet fylder mere og mere i medierne, men hvad betyder det egentlig for Danmark? Denne forelæsningsrække giver en række perspektiver på mødet med 'de fremmede': Hvilke strategier virker bedst i forhold til integration og terrorforebyggelse? Hvor er frygten for 'de fremmede' størst – hos danskerne eller hos indvandrerne? Og hvad er sammenhængen mellem religion og radikalisering?

18/02: Luther kontra Muhammed. Religion og radikalisering. Svend Andersen, professor, Aarhus Universitet

25/02: Flygtninge, indvandrere og fremmedfrygt. Hvad bestemmer den politiske dagsorden? Christoffer Green-Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

03/03: Religion og politik i det muslimske Mellemøsten (på letforståeligt engelsk). Mark Sedgwick, professor MSO i islamstudier, Aarhus Universitet

10/03: Radikalisering, vold og terrorisme i Europa. Manni Crone, seniorforsker, International sikkerhed, Dansk Institut for Internationale Studier

17/03: Multikulturalisme og sekularisme. To vinkler på terrorforebyggelse og integration. Tina Maggaard, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Kina – en kommende supermagt?

Holdnummer: 1611-294

Dato: 22/2, 4 mandage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Er Europa ved at blive rendt over ende af driftige kinesere? Det skulle man somme tider tro, når man i medierne hører om den hastige økonomiske udvikling i landet. Kinas stigende militærbudgetter og mange nye investeringer i Europa har nemlig givet anledning til bekymring for kinesernes hensigter. Og samtidig giver Kinas tiltagende økonomiske betydning, der ikke følges op af demokratiske reformer, anledning til panderynken. Billeder fra kinesiske storbyer, hvor forureningen hænger tungt i luften, giver ligeledes grund til kritik af de stigende globale miljøproblemer som følge af Kinas fortsatte vækst. Og endelig ser vi tv-udsendelser, hvor danske og kinesiske skolebørn sammenlignes, og det viser sig, at danske børn klarer sig dårligere fagligt og socialt set end de kinesiske. Men hvad er op og ned? Er der noget at frygte ved Kinas udvikling?

22/02: Kinas rolle i verden. Mette Thunø, lektor i Kinastudier, Aarhus Universitet

29/02: Den politiske scene. Stig Thøgersen, professor i Kinastudier, Aarhus Universitet

07/03: Vækst vs. miljø og klima. Jørgen Delman, professor i Kinastudier, Københavns Universitet

14/03: Dannelse og uddannelse i fremtidens Kina. Anders Sybrandt Hansen, postdoc i Kinastudier, Aarhus Universitet

Nordafrika

Holdnummer: 1611-063

Dato: 23/2, 3 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Grønhandleren Mohamed Bouazizi satte ild til sig selv, og snart stod hele Mellemøsten i lys lue. Vi husker alle billederne fra Tahrir-pladsen i Kairo, bombningerne i Libyen og protesterne i Marokko. Det Arabiske Forår har forandret det politiske landskab i Nordafrika med meget forskellige udfald. Tunesien går mod demokrati, Egypten har fået en ny diktator, og Libyen er kastet ud i en blodig borgerkrig. Samtidig følger Marokko og Algeriet den reformkurs, de allerede var sporet ind på inden oprørerne. Nu hvor støvet har lagt sig, er det tid til at evaluere: Hvad forandrede Det Arabiske Forår? Og hvordan ser den umiddelbare fremtid ud langs den nordafrikanske kyst? Efter forelæsningerne kan I høre mere om rejser til Nordafrika med rejsebureauet Viktors Farmor. Læs mere på side 25.

23/02: Egypten. Jesper Petersen, cand.mag. i islamstudier

01/03: Libyen og Tunesien. Peter Seeberg, lektor i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

08/03: Algeriet og Marokko. Jan Fabricius, etnograf, biolog

Slavoj Žižek

Holdnummer: 1611-173

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Slavoj Žižek er en usædvanlig filosof. Han er underholdende, provokerende og altid parat med en overraskende analyse af aktuelle begivenheder. Hans maniske produktivitet og stil har gjort ham til en intellektuel superstjerne indenfor en række akademiske felter, og han er en flittigt benyttet kommentator i både skrevne og elektroniske medier verden over. I de senere år er han dog også blevet beskyldt for at være revolutionsromantiker, og hvad man kunne kalde en nyttig idiot: En utaknemlig kritiker af den vestlige verden og en apologet for radikale og voldelige bevægelser. Få indblik i Žižeks samfundsteori, og i de vigtigste teoretiske forudsætninger for hans samtidsanalyser. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Den nyttige idiot. En introduktion til Slavoj Žižeks samfundsteori' (Samfundslitteratur).

10.00: Žižeks samfundsdiaagnose. Brian Benjamin Hansen, ph.d. i filosofi, VIA University College

12.00: Frokostpause

12.45: Žižek og ideologikritikken.

Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

14.30: Žižeks kritikere. Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Verdens 7000 sprog

Holdnummer: 1611-293

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Underviser: Peter Bakker, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

95 procent af verdens sprog tales uden for Europa. De er forbavsende forskellige i struktur, ordformer og brug. Hvor når og hvordan er sproget først opstået? Hvordan har sprogene spredt sig over jordkloden? Stammer de alle sammen fra et ursprog? Nogle sprog bruger kun enstavelsesord, mens andre i et langt ord udtrykker det samme, som man bruger en hel sætning til på dansk. Hvordan er sprogene blevet så forskellige? Hvordan klassificerer vi dem? På hvilke måder er dansk anderledes, måske endda unikt, sammenlignet med andre sprog fra nær og fjern? Hvordan har dansk påvirket andre sprog – og omvendt? Om 100 år, skønner sprogforskerne, er op til 90 procent af jordens sprog uddøde. Skal vi gøre noget ved det og hvordan? Kom, og få et overblik over sprogets verden.

Det politiske dyr

Holdnummer: 1611-292

Dato: 1/3, 3 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 390 kr., studerende 250 kr. inkl. bog

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Man har et standpunkt, til ... ja, tak, den kender vi. Politikere skifter holdning, som vinden blæser. Men er vi selv meget bedre? Ikke ifølge Michael Bang Petersen. Vores hjerne er ganske enkelt ikke bygget til nutidens komplekse finansforhandlinger og paragraf 20-spørgsmål. Den tænker politik, som da vi levede i små grupper på den østafrikanske savanne for tusindvis af år siden. Så den skifter holdning på baggrund af sukker, muskler og hormoner frem for logiske argumenter. Måske er der en god forklaring på vejrhændernes ustadi-ge opførsel? Forelæsningerne er baseret på bogen 'Politik' fra serien 'Tænkepauser' (Aarhus Universitetsforlag), der følger med i prisen.

01/03: Du er et politisk dyr

08/03: Politisk ufornuft

15/03: Magtens markedspads

Israel og Palæstina

Holdnummer: 1611-288

Dato: 13/3, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

En stribe land på størrelse med Jylland. Det er svært at finde andre områder i verden, der rummer så store konflikter og kontraster på så lidt plads, som det er tilfældet i Israel og Palæstina. Ofte bliver konflikten dog kogt ned til en kamp mellem to stridende grupper, men virkeligheden er langt mere nuanceret. I Israel lever ortodokse jøder med tildækkede kvinder side om side med israelske mænd og kvinder i jakkesæt. Befolkningen er sammensat af tilflyttere med meget varierende oprindelseslande og fortolkninger af jødedommen. Og det samme gør sig gældende for palæstinenserne, hvor fx kønsrollerne også er blevet påvirket af den lange konflikt. Få en grundlæggende introduktion til konflikten mellem Israel og Palæstina – og bliv klogere på kønsroller og forskellige grupperinger i de to lande. Efter forelæsningserne kan du høre mere om rejser til Israel med Viktors Farmor. Læs mere på side 25.

10.00: Israel/Palæstina – dengang og i dag. Leila Stockmarr, ph.d. i globale- og Mellemøststudier, Roskilde Universitet

11.45: Frokostpause

12.30: En mosaik – det jødiske folk. Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

14.30: Kvinder i krydsild. Jesper Petersen, cand.mag. i islamstudier

Den Forbudte By

Holdnummer: 1611-337

Dato: 13/3, 1 søndag

Tid: 10.00-15.00

Pris: 300 kr., studerende 180 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Christian Nielsen, lektor og sinolog

Den Forbudte By i Beijing er verdens største kejserpalads. Paladset stod færdigt i 1420 og nåede at huse 24 kejserfamilier fra Ming og Qingdynastiet, inden Kina i 1912 blev en republik. Den Forbudte By afspejler alle de bedste traditioner i kinesisk kultur og levevis. Denne forelæsning præsenterer paladsets fascinerende og dramatiske tilblivelse og historie. Vi kommer omkring paladsets mange bygninger og deres funktion, dets beboere gennem tiden, kunsten og den megen symbolik på stedet og især paladsets betydning for Himlens Søn, Kina og kineserne gennem tiderne.

Alt hvad du bør vide om samfundet

Holdnummer: 1611-168

Dato: 29/3, 6 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden og skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

29/03: Danmarks moderne statshistorie. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

05/04: Danmarks parlamentariske system. Palle Svensson, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

12/04: Dansk retsvæsen. Gorm Toftegaard Nielsen, professor i jura, Aarhus Universitet

19/04: Økonomi. Martin Paldam, professor emeritus i økonomi, Aarhus Universitet

26/04: Danmarks sikkerhedspolitiske situation. Ole Wæver, professor i statskundskab, Københavns Universitet

03/05: Velfærdsstaten. Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

Værdien af cirkulerende sedler og mønter i Danmark er 67 mia. kr.

Forstå Danmarks økonomi

Holdnummer: 1611-167

Dato: 29/3, 5 tirsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Betalingsbalance og BNP. Valutakurser og fremskrivningsprocenter. I løbet af de seneste år er Danmarks nationalregnskab blevet udlagt, analyseret og fortolket. Nyhedsudsendelser, aviser og fagblade jonglerer gerne med nationaløkonomernes terminologi, og menigmand følger med i statusrapporter og regnskaber, prognoser og fremskrivninger så godt som muligt. Men hvilken betydning har de forskellige indtægter, udgifter og reguleringsmekanismer? Og hvor er skillelinjen mellem økonomi og politik?

- 29/03: Udvikling og begreber i dansk økonomi.** Martin Paldam, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 05/04: Konjunkturer og strukturpolitik. Offentlig sektor og finanspolitik.** Allan Sørensen, lektor i økonomi, Aarhus Universitet
- 12/04: Vækst.** Martin Paldam, professor emeritus i økonomi, Aarhus Universitet
- 19/04: Politikøkonomi.** Christian Bjørnskov, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 26/04: Internationale økonomiske relationer.** Philipp Schröder, professor i økonomi, Aarhus Universitet

Island

Holdnummer: 1611-289

Dato: 29/3, 5 tirsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Island fascinerer. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med landet. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig i moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjón og Jón Kalman Stefánsson? Hvad kan vi lære af de gamle sagaer? Og hvordan har islændingene tacklet krakket i 2008? Få svar på disse og mange andre spørgsmål, og kom ind under huden på øen mod nord.

- 29/03: Island dengang og i dag: Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, foredragsholder, konsulent og kritiker
- 05/04: De islandske sagaer – dengang og nu.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk
- 12/04: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk
- 19/04: Det særegne islandske kunst- og kulturliv.** Torben Rasmussen, foredragsholder, konsulent og kritiker
- 26/04: Kreppa - krakket i 2008. Hvordan er krisen blevet taklet?** Finn Østrup, professor i international økonomi, Copenhagen Business School

”Jeg bliver ofte forbløffet, når jeg møder anti-globaliseringsholdninger i Danmark. Danmarks opkobling til det globale marked er nemlig af afgørende betydning for at sikre den høje levestandard og velfærd.”

Philipp Schröder

Professor i international økonomi, Aarhus Universitet

The next supermodel?

Holdnummer: 1611-290

Dato: 31/3, 5 torsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Ifølge det engelske tidsskrift 'The Economist' gør resten af verden kloget i at kigge mod de nordiske lande for at løse fremtidens økonomiske og sociale udfordringer. 'Den nordiske model', eller 'den næste supermodel' som tidsskriftet døber den, er igen inde i varmen, hvilket nordboere ikke kan høre ofte nok. Vi er stolte, når andre roser det særligt nordiske, vi fremhæver selv vores fælles kultur og historie, og vi kalder hinanden 'broderfolk'. Men hvad vil det sige at være nordisk, og er der noget unikt, der binder os sammen? Hvilke forskelle og ligheder er der imellem de nordiske samfund? Og hvordan ser fremtiden ud for de nordiske lande?

- 31/03: Slagsbrødre eller broderfolk? Norden gennem 1300 år.** Lars Hovbakke Sørensen, ekstern lektor i historie, ph.d., Københavns Universitet
- 07/04: Den nordiske velfærdsstat.** Johannes Andersen, lektor i statskundskab, Aalborg Universitet
- 14/04: Hvorfor er de små nordiske lande de mest lykkelige?** Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet
- 21/04: Tillid i Norden.** Gert Tinggaard Svendsen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 28/04: Norden: Fortidslevn eller fremtidsvision?** Lone Kølle Martinsen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet

Magteliten – hvordan 423 danskere styrer landet

Holdnummer: 1611-291

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Undervisere: Christoph Houman Ellersgaard, ph.d. i sociologi, Københavns Universitet og Anton Grau Larsen, ph.d. i sociologi, Københavns Universitet.

Danmark er mere hierarkisk opbygget end de fleste af os går og tror. Det kunne sociologerne Christoph Houman Ellersgaard og Anton Grau Larsen konstatere, efter i 4 år at have arbejdet med at kortlægge mere end tusind bestyrelser, fonde, udvalg, vi-grupper og andre steder, hvor magtfulde mennesker mødes. I deres bog 'Magteliten – hvordan 423 danskere styrer landet' (Politikens Forlag) fortæller de os, hvem det er, der trækker i trådene, hvordan de gør det og hvem der står udenfor magtens lille klub. Vær med, når Folkeuniversitetet inviterer til en weekenddag med forfatterne bag en af 2015's mest kontroversielle og diskuterede undersøgelser.

Danmark i det 21. århundrede

Holdnummer: 1611-160

Dato: 4/4, 5 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Det er et tilbagevendende spørgsmål især i krisetider: 'Hvad skal Danmark leve af i fremtiden?' Svaret er vigtigt, for det er nutidens beslutninger, der i varierende grad vil være medbestemmende for 'fremtidens Danmark'. Det er der en række historiske eksempler på. I denne forelæsningsrække søger vi at tegne nogle billeder af Danmark, der strækker sig en generation eller mere frem. Danmarks fremtid kan naturligvis ikke ses uafhængigt af, hvorledes verden omkring os vil forme sig. Men gennem politiske beslutningsprocesser, både her i landet og i EU, er vi selv med til at præge vores fremtid. Det viser historien.

04/04: 'Fremtidens Danmark' i historisk perspektiv: 1864, 1918, 1945, 1990.

Niels Kærgård, professor i økonomi, Københavns Universitet

11/04: Hvad skal vi leve af? Udfordringer for dansk økonomisk politik.

Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet

18/04: Et bæredygtigt Danmark i 2050 – set i et globalt perspektiv.

Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy

25/04: Danmark 2030 – 2050: Teknologiuudvikling og demokratisk styring.

Lene Rachel Andersen, forfatter

02/05: Danmark i Europa.

Uffe Østergaard, professor i historie, Copenhagen Business School

Japan – sprog, litteratur og kultur

Holdnummer: 1611-286

Dato: 4/4, 4 mandage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

'Kafka på stranden' og 'Chihiro og heksene' – med Haruki Murakamis bøger og Hayao Miyazakis animerede tegnefilm er Vesten for alvor ved at få øjnene op for Japan som kulturland. Men hvad er det egentlig for en kultur i sin helhed? Hvor meget af den bliver 'Lost in Translation'? Og hvordan finder man vej ind i en kultur, der har et så fremmed sprog? I denne forelæsningsrække åbner nogle af Danmarks førende Japaneksperter et vindue til et land, et sprog og en kultur, der har bragt os alt fra sushi og haikudigte til Manga-tegneserier. Rækken vil fokusere på at give dig et basalt kendskab til det japanske sprog og mystikken bag dets skrifttegn, samtidig med at vi viser dig, hvordan sprog og kultur hænger sammen i en helhed. Har du rejst, eller vil du rejse til Japan – eller ønsker du blot at blive bragt med fantasien dertil, så er forelæsningsrækken din billet til at forstå riget på den anden side af jorden bedre.

04/04: Japans sproghistorie.

Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

11/04: Ikke altid så høflige: Japansk rap og ungdomssprog.

Daniel Beattie, cand.it. og BA i japansk

18/04: Hvordan forvandler man det fjerne sprog japansk til dansk?

Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

25/04: Lær japansk – 2 lektioner i japansk sprog.

Keiko Takane, studiektor i japansk, Københavns Universitet

Syrien

Holdnummer: 1611-287

Dato: 7/4, 1 torsdag

Tid: 17.15-21.15

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Syrien har i en årrække fyldt en del i medierne. På både godt og ondt. For blot få år siden var Damaskus et førende turistmål. Og vi fulgte håbefuldt med, da Det Arabiske Forår brød ud. Nu fyldes vores TV-skærme med billeder af borgerkrig og mennesker på flugt. Men hvad er Syrien egentlig for et land? Hvilke historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold har været med til at tegne landet? Og hvad er vores ansvar som verdenssamfund? Kom bag om konflikten i Syrien og få en dybere forståelse for et land med en mangfoldig historie, en kaotisk nutid og en åben fremtid.

17.15: Politiske, religiøse og etniske konflikter.

Morten Valbjørn, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

19.00: Pause

19.30: FN, stormagterne og det humanitære ansvar.

Tonny Brems Knudsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Introduktion til fremtidens politik

Holdnummer: 1611-295

Dato: 11/4, 3 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Nye vinde blæser over den verdenspolitiske scene. Alt imens klassiske demokratiske institutioner som folketing, fagforeninger og dagblade kæmper med faldene opbakning, blomstrer nye politiske fora. Nogle af de nye politiske grupper er højre- og andre venstreorienterede. Nogle er anti-voldelige, andre tyr til hærværk. Fælles for dem alle er dog, at de tænker helt nyt og friskt om, hvad politik egentlig er, og hvordan det skal praktiseres. Men hvad foregår der i disse nye bevægelser? Og hvilke konsekvenser vil bevægelserne få for fremtidens politik?

11/04: Politiske bevægelser udvikling i Danmark og Norden.

Flemming Mikkelsen, lektor i sociologi, Københavns Universitet

18/04: Fremtidens politik på de sociale medier og på gaden.

Rikke Alberg Peters, post.doc. i idéhistorie, Aarhus Universitet

25/04: Nye bevægelser og den gamle garde – Danmarks politiske landskab i fremtiden.

René Karpantschof, ekstern lektor i sociologi, Københavns Universitet

Magt

Holdnummer: 1621-003

Dato: 6/9, 6 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Undervisere: Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet, Mikkel Thorup, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet, Gert Sørensen, lektor i italiens historie og kultur, Københavns Universitet, Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet og Gitte Sommer Harrits, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Hvad er magt? Hvem har den, og hvordan udøves den? Magt synes for de fleste at have noget negativt over sig. Den forbindes ofte med den tvang og vold, som indskrænker vores handlemuligheder. Magt kan afgjort misbruges, men magt er også en nødvendig forudsætning for ethvert fællesskabs eksistens. Få indblik i de store tænke- og forskellige perioders idéer om magt.

Rejs ud - se verden

Tag med Folkeuniversitetet og Viktors Farmor på studie- og kulturrejser

Irans højdepunkter – en uge i Persiens smukkeste byer

9 dage med halvpension 13.900 kr. Maks. 20 deltagere.

Afrejse: 7. marts, 5. april, 12. april, 20. april, 23. april, 9. maj, 8. september m.fl.

Et spændende møde med en civilisation, der blev grundlagt for mere end 6000 år siden. Oplev tre af Irans absolutte perler: Shiraz, Persepolis og Isfahan. Shiraz ligger poetisk ved foden af bjergene. Byens bazarer er blandt landets smukkeste. Persepolis var Persiens hovedstad, indtil Alexander den Store ødelagde den. Og Isfahan er blandt verdens smukkeste byer med sin overvældende islamiske arkitektur.

Marokko – et eventyr i farver

8 dage med halvpension fra 9.400 kr. Maks. 14 deltagere.

Afrejse: 6. februar, 13. februar, 20. februar, 27. februar, 11. marts, 18. marts, 2. april, 16. april, 23. april, 1. oktober, 8. oktober, 15. oktober, 22. oktober, 29. oktober m.fl.

Unik rejse til landet, der har et præg af Orienten, Arabien, Afrika og Europa over sig. Fortryllende dage i Marrakesh med snævre handlegader, paladser og Yves Saint Laurents have. Vi bor på stemningsfuld riad midt i byen. Udflugt til Atlasbjergene og frokost hos berber-familie. Byrundtur i middelalderlige Fez og den romerske ruinby Volubilis.

Uzbekistans silkevejsbyer – arkitektur og kunsthåndværk

9 dage med helpension 12.400 kr. Maks. 20 deltagere.

Afrejse: 11. april, 25. april, 9. maj, 12. september, 17. oktober, 24. oktober

Vi besøger Samarkand og Bukhara. Den betagende arkitektur og kunst afspejler de korsveje, Silkevejen engang samlede med ekko fra Indien, Kina, Arabien og Persien. Omgivet af høje minarettårne, azurblå kupler, moskéer, mausolæer og markeder er man i en helt anden, magisk verden. Rejser til Uzbekistan kan også kombineres med andre lande – bl.a. Kirgisistan og Kina eller Turkmenistan og Iran.

Armenien og Georgien – kultur og natur i Kaukasus

12 dage med helpension 15.400 kr. Maks. 20 deltagere.

Afrejse/hjemrejse: 15. til den 26. april og 14. til den 25. oktober.

Kirker, klostre og natur i to ældgamle, kristne lande. I hovedstaden Yerevan ser vi museet 'Armeniens hængende haver', den verdenskendte manuskriptsamling og katedralen fra år 309. Storslåede udsigter i Kaukasus, og de armenske klostre Guegard og Noravank, der ligger eventyrligt i smuk natur. Frokost hos familie i Georgiens vindistrikt. Sydlandsk stemning i hovedstaden Tbilisi med snævre gader og små cafeer.

Kombiner rejsen med en forelæsning på Folkeuniversitetet i Aarhus, hvor du kan blive klogere på rejsemålet:

Iran søndag 7/2, Nordafrika 3 tirsdage med start 23/2 og Israel og Palæstina søndag 13/3

Viktors Farmor
WORLD-WIDE EXPEDITIONS

Se mere om rejserne eller bestil katalog på:
www.viktorsfarmor.dk / tlf.: 86 22 71 81

Organisation, ledelse og kommunikation

Du bruger en fjerdedel af dit voksne liv på dit arbejde.
Få styrket dine kompetencer inden for
kommunikation og ledelse samt gode råd til,
hvordan du konfliktløser, coacher eller
skriver professionelt.

Ledelsespsykologi

Holdnummer: 1611-053

Dato: 18/1, 5 mandage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Pris inkl. bog: 850 kr., studerende 630 kr. (bog værdi 299 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

De konkrete udfordringer, som organisationer står overfor i en stadig mere globaliseret verden, kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret for den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver, snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i vores arbejdsliv og i alle de andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. Denne forelæsningsrække henvender sig til nuværende og kommende ledere samt andre, der interesserer sig for ledelse som fænomen. Forelæsningsrækken tager afsæt i bogen 'Ledelsespsykologi' (Samfundslitteratur).

18/01: Introduktion til ledelsespsykologi – lederen som person og ledelse som social praksis.

Claus Elmholdt, lektor i ledelses- og organisationspsykologi, Aalborg Universitet

25/01: Ledelse af motivation. Rasmus Thy Grøn, cand.psych. og ledelseskonsulent, LEAD – enter next level

01/02: Ledelse af psykisk arbejdsmiljø og trivsel. Hanne Dauer Keller, lektor i læringsteori, Aalborg Universitet

08/02: Ledelse, magt og konflikt. Morten Kusk Fogsgaard, cand.psych., erhvervsPhD-stipendiat i ledelses- og organisationspsykologi, Aalborg Universitet

15/02: Ledelse af kreativitet og lederudvikling.

Lene Tanggaard Pedersen, professor i kommunikationspsykologi, Aalborg Universitet

Den retoriske værktøjskasse

Holdnummer: 1611-096

Dato: 18/1, 8 mandage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 930 kr., studerende 610 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Kommunikation kan være meget kompleks, og det kan være en vanskelig kunst at mestre. I denne forelæsningsrække får du mulighed for at forbedre dine kommunikative evner. Vi åbner den retoriske værktøjskasse og sætter bl.a. fokus på det rette kropssprog, god argumentation og et godt skriftsprog, som er tre væsentlige elementer i god kommunikation. Forelæsningsrækken gør dig klogere på den gode forberedelse og hensigtsmæssige, visuelle virkemidler. Få et grundigt indblik i kommunikationskunstens forskellige facetter samt en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikator.

18/01: Forberedelse der skaber

nærvær. Linda Greve, undervisningsudvikler, Aarhus Universitet og medejer, BlivTaler

25/01: Argumentationsteori. Linda

Greve, undervisningsudvikler, Aarhus Universitet og medejer, BlivTaler

01/02: Visuelle virkemidler. Linda

Greve, undervisningsudvikler, Aarhus Universitet og medejer, BlivTaler

08/02: Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og

nervøsitet. Helga Halkjær, specialist i kropssprog og personlig kommunikation og medejer, BlivTaler

15/02: Præsentationer der skaber

nærvær. Linda Greve, undervisningsudvikler, Aarhus Universitet og medejer, BlivTaler

22/02: Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og

nervøsitet. Helga Halkjær, specialist i kropssprog og personlig kommunikation og medejer, BlivTaler

29/02: Sådan skriver du en god artikel.

Søren Boy Skjold, lektor i sprog og fortælle teknik, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

07/03: Sådan skriver du en god artikel.

Søren Boy Skjold, lektor i sprog og fortælle teknik, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

God grammatik

Holdnummer: 1611-052

Dato: 4/2, 6 torsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Underviser: Richard Madsen, studieadjunkt i anvendt lingvistik, Aalborg Universitet

God kommunikation bygger på korrekt sprogbrug, og korrekt sprogbrug forudsætter et godt kendskab til sprogets system. Med denne forelæsningsrække vil du få svar på spørgsmål om overordnede emner, som hvad der karakteriserer det danske sprog, og hvordan dansk typisk adskiller sig fra andre sprog. Herudover vil vi dykke ned i konkrete sproglige spørgsmål, som eksempelvis hvornår man skal skrive 'nogle', og hvornår man bruger 'nogen'. Få en grundlæggende og grundig introduktion til det danske sprogsystem, hvordan ord og sætninger opbygges, tegnsætningsreglerne, og få sat de mest almindelige fejltypen og vanskelige ord under radaren. Undervisningen vil veksle mellem forelæsning og små praktiske øvelser og tager fat i nye aspekter af god grammatik.

”Jeg glæder mig mest til at fortælle deltagerne om, hvordan man i teams ’kan sparke hinanden gode’.”

Lene Tanggaard Pedersen

Professor i kommunikationspsykologi, Aalborg Universitet

Ledelsesteamet gentænkt

Holdnummer: 1611-051

Dato: 6/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Anders Ramian Trillingsgaard, organisationspsykolog, ph.d., UKON

Ønsker I et mere effektivt samarbejde, nye fælles forståelser samt et større engagement i ledelsesteamet? Vil I gerne udvikle jer i en fælles retning i ledergruppen, hvor et større udbytte af jeres arbejdsindsats og succes i organisationen er resultatet? Tilstræber I en styrket evne til at arbejde systematisk, bevare styringsoverblikket og ikke mindst opbygge en glæde ved jeres samarbejde? Få indsigt i, hvordan disse mål kan opnås gennem en helt ny forståelse af ledelse og ledelsesteam. Forelæsningen giver konkrete og praksisnære indspark til, hvordan de udfordringer, I møder i arbejdet med ledelsesteam, bedst håndteres, samt hvordan jeres udviklingsproces og arbejdsmetoder i ledelsesteamet kan styrkes og forbedres med de ressourcer, I har til rådighed. Forelæsningen tager afsæt i udgivelsen 'Ledelsesteamet gentænkt' (Dansk Psykologisk Forlag).

Tredje generations coaching

Holdnummer: 1611-050

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Pris inkl. bog: 748 kr., studerende 608 kr. (bog værdi 398 kr.)

Maks. 30 deltagere

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Coaching er blevet et betydningsfuldt redskab i hverdagen, da samfundet hele tiden stiller nye krav til kompetenceudvikling, ledelse samt team- og organisationsudvikling. Coaching kan hjælpe til at skabe ny viden og mestring af sociale forhandlinger. Forelæsningen dykker ned i coaching og coachingpsykologiens verden og beskæftiger sig med aktuel samfundsforskning, nye læringsteorier og diskurser om det personlige lederskab. Lær, hvordan du med det nye udviklingsværktøj 'Tredje generations coaching®' kan være med til at udvikle værdiorienterede samtaler, der skaber ny viden, refleksioner og perspektiver. Bliv klogere på, hvordan du finder kernen i motivationen hos den enkelte, i teamet eller organisationen ved at udvikle en ny dialogkultur. Forelæsningen er baseret på bogen 'Tredje generations coaching®' (Dansk Psykologisk Forlag).

Projektledelse

Holdnummer: 1611-156

Dato: 10/2, 6 onsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Få den nyeste viden, og bliv klædt på til at lede projekter. Den moderne medarbejder bliver mødt af høje og ofte modstridende krav om struktur, overblik, samspil og processtyring. Samtidig arbejder projektledere ofte under et stort tidspres, som betyder, at der ofte handles på baggrund af vaner og 'gammel' viden. Nyere forskning peger på, at fremtidens projektledelse skal fokusere mere på projektets værdiskabelse, projektet som sociale processer og projektdeltagerne som reflekterende praktikere. Du vil blive introduceret til forskning, teorier og metoder inden for en række områder, som vil kunne hjælpe dig til at navigere i komplekse sammenhænge, hvor standardiserede processer sjældent er løsningen.

- 10/02: Styregruppen som medspiller og aktiv samarbejdspartner.** Pia Petersen, partner og senior-konsulent, Agil Procesforbedring
- 17/02: Læring og evaluering i og af projekter.** Thomas Bonderup, chefkonsulent, Rambøll Management Consulting
- 24/02: Systematisk projektetablering og konfliktløsning.** Pia Petersen, partner og seniorkonsulent, Agil Procesforbedring
- 02/03: Modstand, angst og strategier i projektarbejde.** Maibritt Højgaard, organisationspsykolog, ec2act
- 09/03: Projektet som arena for kreativitet og innovation.** Gry Guldborg Friis, konsulent, Gry Guldborg Consulting
- 16/03: Agil ledelse af komplekse projekter – feedback og tilpasning.** Henrik Sternberg, partner og seniorkonsulent, Agil Procesforbedring

Forhandling for vindere

Holdnummer: 1611-049

Dato: 18/2, 5 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Niels Hansen, ekstern lektor i forhandlingsteknik, Aarhus Universitet og LIS Consult

Vi forhandler alle hver dag og har gjort det siden, vi var små. Dengang forhandlede vi med vores forældre for at opnå noget. Som voksne forhandler vi med vores chef, kolleger og øvrige samarbejdspartnere – foruden vores børn, kæreste eller ægtefælle. Der er forskel på, om der skal forhandles om optagelse af et nyt EU-medlemsland, eller om emnet er rejsemålet for familiens kommende ferie, men når alt kommer til alt, er den centrale proces to forhandlere, der skal forhandle sig frem til en løsning, de begge synes er god, eller i det mindste begge kan leve med. Hvor god man er til denne proces afgør, hvor let man kommer gennem hverdagen, og hvor gode resultater man skaber. Få ny viden og inspiration til at vinde dine forhandlinger.

- 18/02: Forhandlingsstrategi og taktik**
- 25/02: Adfærdsteori og forhandlingspsykologi**
- 03/03: Kommunikationen som redskab**
- 10/03: Forhandlingsetik**
- 17/03: Forberedelse til forhandling**

Superiværksættere er udstyret med en ukuelig tro på, at de lykkes – også når andre vender tommelfingeren nedad.

Bliv taler

Holdnummer: 1611-342

Dato: 27/2, 1 lørdag

Pris: 490 kr., studerende 350 kr.

Maks 30 deltagere

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Den gode tale, fremlæggelse eller præsentation kræver metodisk forberedelse og mod til at møde sine lyttere. Som professionel og fagperson skal du ofte præsentere din faglige viden og dine resultater for kolleger, ledelse, interessenter, studerende og diverse andre grupper. Autenticitet er et kodeord for den gode præsentation: At man står autentisk frem for sine lyttere. Men hvordan arbejder man med at finde sin egen autentiske stil? Få en ramme for metodisk forberedelse og en række øvelser til at bruge kroppen i kommunikationen. Forelæserne bygger på bogen 'Den gode præsentation' (Samfundslitteratur) af Linda Greve, men er udbygget til også at involvere medunderviser Helga Halkjær og hendes kompetencer inden for stemmetræning, kropssprog og kropsbevidsthed.

10.00: Forberedelse, der fremmer dit nærvær. Linda Greve, undervisningsudvikler, Aarhus Universitet og medejer, BlivTaler

12.30: Frokostpause

13.15: Stemmetræning, kropssprog og kropsbevidsthed. Helga Halkjær, specialist i kropssprog og personlig kommunikation og medejer, BlivTaler

Superiværksættere: Banebrydende innovation i startups

Holdnummer: 1611-322

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Jacob Vind, ph.d.-studerende i innovation, Syddansk Universitet

Hvad gør en lille flok iværksættere i stand til at skabe radikale forandringer i den måde, millioner af mennesker lever på? Og hvorfor kan store virksomheder eller offentlige institutioner ikke gøre det samme? Hvorfor har Barack Obama designet statslige organisationer i USA som dynamiske startups? På denne weekendforelæsning får du en rundtur i de erfaringer, klodens dygtigste iværksættere har med at designe organisationer og skabe banebrydende innovation på et begrænset ressourcegrundlag. Forelæserne giver dig mulighed for at lære teorien bag en lang række iværksættersuccesser – og fejltagelser. Du får konkrete værktøjer til at organisere dit eget arbejde, som superiværksætterne gør det.

Giv teksten liv

Holdnummer: 1611-155

Dato: 12/3, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Pris inkl. bog: 604 kr., studerende 464 kr. (bog værdi 190 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Undervisere: Christina Pontoppidan, ekstern lektor i retorik, Københavns Universitet og Copenhagen Business School og Andreas Graae, ph.d.-studerende i kulturvidenskab, Syddansk Universitet

At skrive levende og legende er ikke forbeholdt de kreative få. Alle kan lære at give deres tekster liv, så det bliver sjovere både at skrive og læse dem. De to forelæsere gennemgår systematisk, hvordan man med enkle midler kan gøre selv svære tekster levende. De præsenterer en række simple greb, som tilsammen giver teksten liv. Lær, hvordan du gør tekstens indhold dramatisk og nærværende. Lær, hvordan du giver teksten en form, der vækker læserens begær. Få råd om, hvordan du dræber klicheerne og sætter liv i sproget med overraskende metaforer, rim og rytme. Forløbet vil være rigt på konkrete eksempler og praktiske øvelser, der sætter de forskellige tekstgreb i spil. Forelæserne tager afsæt i bogen 'Giv teksten liv. Greb der griber' (Samfundslitteratur).

Paradoksledelse – organisatoriske og personlige paradokser i ledelse

Holdnummer: 1611-313

Dato: 12-13/3, 1 weekend

Tid: 10.00-16.00

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Paradokser er... paradoksale: Umulige at komme ud af og umulige at være i. I paradoksledelse betragtes organisatorisk kompleksitet som et grundvilkår, frem for som noget, der blot skal reduceres bort. I centrum for paradoksledelse står derfor den udspændthed, som kompleksiteten bringer ledelsen i: På den ene side skal ledelsen være synlig, sætte retning og sikre den organisatoriske kurs. På den anden side skal den involvere medarbejderne og distribuere magt samt sørge for, at opgaven er placeret hos de rette medarbejdere. Under disse vilkår kan man som leder føle sig revet midt over. Forløbets formål er at belyse, hvordan du kan bevare handlekraften i en organisatorisk virkelighed mættet med modsætningsfyldte krav og ambivalens. Endvidere er hensigten at forstå de personlige paradokser, der kommer i spil for lederen under disse vilkår. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Ledelse gennem paradokset' (Dansk Psykologisk Forlag).

12/03: Paradoksledelse – organisatoriske paradokser i ledelse. Lotte Lüscher, erhvervspsykolog, ph.d. i ledelse og indehaver, Clavis Erhvervspsykologi

13/03: Paradoksledelse – de personlige paradokser i ledelse. Joachim Meier, cand.psych., cand.public. og erhvervspsykolog, Clavis Erhvervspsykologi

Sådan arbejder du strategisk med sociale medier

Holdnummer: 1611-315

Dato: 29/3, 1 tirsdag

Tid: 17.15-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Underviser: Astrid Haug, forfatter, formand for Dansk Kommunikationsforening og ekstern lektor i kommunikation, Roskilde Universitet

En konkurrence her og lidt annoncering der giver liv på Facebooksiden nu og her. Men hvad batter egentlig i det lange løb? Med en indholdsstrategi får man fat om roden af de sociale medier: Hvad er formålet, hvor kan vi være relevante, og hvordan kan vi levere godt indhold? En indholdsstrategi er svaret på nogle af de udfordringer, som mange små og mellemstore virksomheder står med, når de går på sociale medier. En strategi, der går på tværs af platforme og fører til målbar resultater. Bliv introduceret for en model i fem faser, der beskriver, hvordan du arbejder strategisk med dit indhold på sociale medier. Cases, teorier og modeller kommer i spil, og gør dig i stand til at forstå og anvende sociale medier i praksis. På vegne af virksomheden, organisationen – eller dig selv som brand. Forelæsningsen tager afsæt i udgivelsen 'Sig du kan li' mig – indholdsstrategi for sociale medier' (Gyldendal Business).

Kroppens sprog i professionel praksis

Holdnummer: 1611-190

Dato: 29/3, 1 tirsdag

Tid: 17.15-20.45

Pris: 390 kr., studerende 250 kr.

Maks 50 deltagere

Sted: AU, bygning 1530, mat-lab, Ny Munkegade 118

Underviser: Helle Winther, lektor i bevægelsespsykologi, Københavns Universitet

Kroppens sprog har stor betydning for autenticitet, nærvær, empati, lederskab og krisehåndtering i professionel praksis. Ordene strøm kan stoppes, men kroppen er altid i bevægelse – altid kommunikerende. Alligevel er kroppen, og ikke mindst bevægelsen, overset i psykologien. Gennem et kalejdoskop af forskningsbaseret teori og praksisnære fortællinger dykker vi denne aften ned i kropslighedens, sanselighedens og personlighedens betydning for professionel kommunikation. Hør hvordan kroppens sprog kan bruges i undervisning, supervision og personlig udvikling i mangfoldige kontekster. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Kroppens sprog i professionel praksis' (Billesø & Baltzer) og foregår i en vekselvirkning mellem teori, bevægelse og dialog.

De tre mest innovative lande i verden er Schweiz, Storbritannien og Sverige. Danmark ligger på en 10. plads.

Innovation

Holdnummer: 1611-312

Dato: 29/3, 6 tirsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Innovation er vor tids løsen: Alt, hvad der er nyt, er godt, og innovation er automatisk værdiskabende. Men er det sandt? Hvad er innovation, og hvordan udnytter man innovation på den mest værdiskabende måde? Forelæsningsrækken sætter fokus på, hvorfor innovation netop ikke er ensbetydende med nemme buzzwords som forandringsparathed, men kræver seriøst og bevidst arbejde. Samtidig giver forelæsningerne et bud på, hvordan vi skal forstå det, der går forud for innovation, og hvordan man bruger innovation som værdiskaber i virksomheden, det offentlige og i vores private sfære.

29/03: Kreativitet og idéudvikling.

Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

05/04: Innovation og ledelse af innovation.

René Nesgaard Nielsen, lektor i økonomi og ledelse, Aalborg Universitet

12/04: Innovation og netværk.

Carsten Bergenholtz, adjunkt i sociale netværk og organisationer, Aarhus Universitet

19/04: Innovation og vækst.

Kristina Risom Jespersen, lektor i økonomi, Aarhus Universitet

26/04: Mangfoldighed og innovation.

Vlad Petre Glaveanu, lektor i kommunikation og psykologi, Aalborg Universitet

03/05: Serviceinnovation.

Lars Bækgaard, lektor i forretningsudvikling og teknologi, Aarhus Universitet

Samskabelse på dagsordenen

Holdnummer: 1611-316

Dato: 30/3, 2 onsdage

Tid: 17.15-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Udfordringen er åbenlys. Vi skal have mere velfærd for mindre. Gøre ældre selvhjulpne, skabe sammenhæng i sundhedsydelse, undgå at unge falder ud over kanten og løse energiproblemer. Det kræver grænsekrydsende og samskabte løsninger, hvor mange forskellige parter er med. Og det skal ske uden, at enkelte særinteresser blokerer for gode fælles løsninger. Hvis vi skal lykkes med den dagsorden, kræver det et radikalt brud med den måde, vi tænker organisation og ledelse på. Forløbet giver forskellige bud på, hvad der skal til for at finde de løsninger, der holder. For hverken kommune, region, energiforsyning eller de frivillige organisationer kan alene. Vi sætter begrebet samskabelse på dagsordenen og giver et bud på, hvad samskabelse er et svar på. Hvordan kan samskabelse skabe værdi i organisationer, og hvilket lederskab er nødvendigt i den samskabende organisation?

30/03: Samskabelse, magt og politik.

Morten Kusk Fogsgaard, cand. psych., erhvervsPhD-stipendiat i ledelses- og organisationspsykologi, Aalborg Universitet og Cecilia Ann Rebild, cand.merc.int og master i organisationspsykologi, UKON

06/04: Samskabende organisation og ledelse.

Manon de Jongh, dr. i organisationspsykologi og cand.comm i organisatorisk adfærd, UKON og Hanne Dorthe Sørensen, forfatter og forandringsleder, Lederskab

”Når jeg forelæser på Folkeuniversitet, mærker jeg, hvordan kursisterne får øjne og ører op for dagligdagens små ting, der kan vække billeder hos læseren. De begynder at lytte, virkelig lytte, til sprogets lyde. Og de opdager, hvordan ordene og sætningerne kan få en efterklang, der fæstner sig hos læseren.”

Andreas Graae

Ph.d.-studerende i kulturvidenskab, Syddansk Universitet

Skriv professionelt

Holdnummer: 1611-154

Dato: 31/3, 6 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Arbejder du med skriftlig kommunikation i erhvervs-mæssig eller frivillig sammenhæng – eller vil du bare gerne blive bedre til at skrive professionelt? Stort set alle virksomheder og organisationer arbejder med skriftlig kommunikation, og mange steder er der ansat kommunikationsmedarbejdere til at løse opgaverne – opgaver, der varierer fra organisation til organisation, men som også på mange måder ligner hinanden. Seks forelæsere sætter fokus på, hvordan du driver den gode idé frem, hvordan du styrer din skriveproces, og hvordan du gør din tekst både levende, skarp og relevant for din modtager. Få indblik i, hvordan du får dit budskab igennem – fra retskrivning til brugen af argumentationsteknikker.

31/03: Få idéen. Annette Hoffskov, ekstern lektor i retorik og kommunikation, Copenhagen Business School og Aalborg Universitet Copenhagen

07/04: Skriv fejlfrit. Richard Madsen, studieadjunkt i anvendt lingvistik, Aalborg Universitet

14/04: Skriv til sanserne. Andreas Graae, ph.d.-studerende i kulturvidenskab, Syddansk Universitet

21/04: Skriv til websites. Nanna Friis, forfatter, cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

28/04: Struktur din skriveproces. Christina Pontoppidan, ekstern lektor i retorik, Københavns Universitet og Copenhagen Business School

12/05: Skriv velargumenteret. Rikke Gottfredsen, cand.mag. i religionsvidenskab og retorik, udviklingskonsulent, Aarhus Universitet

Få mod til at tale

Holdnummer: 1611-326

Dato: 31/3, 1 torsdag

Tid: 17.15-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Underviser: Monica Tafdrup Notkin, psykolog, cand.psych., Klinik for korttidsterapi

Frygter du at sige noget foran mange mennesker? Vil du gerne kunne holde oplæg på studiet uden at være bange for at virke rystende nervøs. Eller vil du gerne kunne bidrage til møderne med dine kollegaer på jobbet? Begrænser frygten dit liv? Du ikke alene. Hele 28 % svarer i en undersøgelse, at angsten for at dumme sig afholder dem fra at tale i forsamlinger. Helafstensforelesningen trækker på kognitiv psykologi og terapi og giver dig mod til at tage ordet i arbejdslivet. Få viden og en række konkrete råd, der kan hjælpe dig med at tage de første skridt ud af problemet. Forelesningen tager afsæt i bogen 'Få mod til at tale' (Dansk Psykologisk Forlag). Bogen kan købes med 20 % rabat på dagen.

Positiv psykologi i ledelse – robuste arbejdskulturer

Holdnummer: 1611-458

Dato: 31/3, 7 torsdag (Ingen undervisning 5/5)

Tid: 19.45-21.30

Pris: 850 kr., studerende 580 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Positiv psykologi i ledelse giver dig inspiration til at arbejde med robustheden blandt dig og dine medarbejdere. Forandring, kompleksitet og stigende krav udfordrer hver eneste dag vores evne som individer og vores muligheder som grupper. Men hvem har egentlig ansvaret for at skabe robuste medarbejdere – medarbejderne selv eller ledelsen? Forskningen viser, at robustheden i en organisation kan øges igennem en kultur, der fremmer en række robusthedsfaktorer. Forløbet vil inspirere og provokere deltagerne til at tænke over ledelse i nye perspektiver. Igennem forskning, eksempler og dilemmaer stiller forløbet skarpt på, hvordan du kan nuancere dit blik på det at skabe en stærk kultur i din virksomhed.

31/03: Positiv psykologi og mental robusthed. Nina Tange, cand. scient.soc., leder af master i positiv psykologi, Aarhus Universitet

07/04: Kollektiv stress og kollektiv coping. Tanja Kirkegaard, ph.d. i psykologi, Arbejdsmedicinsk Klinik, Herning

14/04: Mental sundhedsfremme – i samfundet og organisationen. Vibeke Koushede, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

21/04: Styrkebaseret og robustheds-skabende ledelse. Mads Bab, ekstern lektor, master i positiv psykologi, Aarhus Universitet

28/04: Vaner og adfærdsændring – hvordan udvikler og forankrer man robusthed i en organisation? Nikolaj Juul Jakobsen, master i positiv psykologi og virksomhedsrådgiver, Newmind

12/05: Mindfulness og stresshåndtering. Lone Overby Fjorback, overlæge, ph.d. i mindfulness, Aarhus Universitet

19/05: Udvikling af en robust kultur på arbejdspladsen. Vibeke Mehlsen, cand.psych. og udviklingskonsulent, Let It Grow

Nudging – et redskab til adfærdsændring

Holdnummer: 1611-162

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Undervisere: Pelle Guldborg Hansen, adfærdsforsker, Director of ISSP og formand for Dansk Nudging Netværk, Syddansk Universitet og Roskilde Universitet og Katrine Lund Skov, managing director i iNudgeyou og ekstern lektor i adfærdsøkonomi og psykologi, Professionshøjskolen Metropol og Københavns Universitet

Hvordan får man folk til at spise sundere, agere mere miljørigtig og køre sikkert i trafikken? Forbud, fedtafgifter og fartbøder er klassiske værktøjer, men en prisstigning resulterer ikke altid i skrabet smør på brødet, og muligheden for en fartbøde får ikke alle til at løfte foden fra speederen. Nudging er et nyt værktøj til adfærdsforandring. Et 'nudge' er et velment puf i den rigtige retning. I praksis kan det fx være farvede fodspor på gaden, der fører til en skraldespand. Dette puf kan få flere mennesker til følge sporene og smide affald i skraldespanden i stedet for at smide det tilfældigt på gaden. Nudge-tilgangen bygger på indsigter fra adfærdsøkonomien og kognitiv psykologi, der viser, hvordan det er muligt at påvirke adfærd uden brug af, eller som supplement til, de klassiske reguleringsstrategier: information, incitamentsstyring og direkte regulering.

Hjernen i arbejdslivet

Holdnummer: 1611-329

Dato: 4/4, 5 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Når man ser på den, ligner den havregrød. Hos mænd vejer den typisk 1,3 kg og hos kvinder lidt mindre. Hjernen – det mest komplekse organ i menneskekroppen. Hjernen hjælper os med at skabe mening og lagre viden. Den er konstant i gang, både når vi daser og dovner, og når vi skal være kreative, fokuserede eller løse problemer. Hjernen er dermed afgørende for vores præstationer i arbejdslivet, og i hjerneboksen finder man bl.a. svaret på, hvorfor nogle mennesker er bedre til multitasking end andre. Forstå din hjerne bedre, lær hvordan du øger din koncentrationsevne, og hør, hvad der sker, når hjernen kommer på overarbejde. Alt sammen i selskab med fire skarpe hjerneforskere.

04/04: Hjernen og dens arbejde. Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

11/04: Hjernen i et læringsperspektiv: den unge og den aldrende hjerne. Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

18/04: Koncentration og hukommelse i arbejdslivet. Troels Wesenberg Kjær, overlæge, Københavns Universitet og Roskilde Universitetshospital

25/04: Hjernen og kreativitet – hvordan tænker vi ud af boksen? Jonas Kristoffer Lindeløv, ph.d. og ekstern lektor i kognitiv neurovidenskab, Aalborg Universitet

02/05: Hjernen på overarbejde. Claus Fischer, overlæge i angst og depression, Aarhus Universitetshospital

Performance Management

Holdnummer: 1611-311

Dato: 5/4, 3 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

De fleste mennesker motiveres af at kende rammerne for succes i det daglige arbejde. Usikkerhed ift. forventninger og præstationer kan skabe utryghed og misforståelser og i sidste ende påvirke virksomhedens tal på bundlinjen. Performance Management beskæftiger sig med at oversætte virksomhedens strategi til tydelige, konkrete og individuelle mål for den enkelte medarbejder. Performance Management er ikke én enkelt ledelsesteknologi, men en blanding af forskellige værktøjer og metoder, hvor målet i sidste ende er at skabe sammenhæng mellem virksomhedens mål og den adfærd og de handlinger, der skal realisere målene. Bliv introduceret til de teorier og metoder, der ligger bag Performance Management, og få konkrete eksempler på brugen af Performance Management i såvel den private som den offentlige sektor.

05/04: Performance Management:

Kunsten at måle og optimere en organisation. Jacob Kjær Eskildsen, professor i business and quantitative methods, Aarhus Universitet

12/04: Performance Management og organisationsdesign.

Børge Obel, professor i organizational architecture, Aarhus Universitet

19/04: Performance Management og personaleledelse.

Anders Frederiksen, professor i econometrics and business economics, Aarhus Universitet

I 2013 var 35 % af den danske befolkning involveret i frivilligt arbejde.

Inclusion Nudges – bedre ledelse og samarbejde på tværs af forskelle

Holdnummer: 1611-310

Dato: 25/4, 3 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Tinna C. Nielsen, grundlægger af organisationen Move The Elephant for Inclusiveness, tidl. Global Head of Inclusion, Diversity & Collaboration, Arla Foods

80-90 % af vores adfærd og beslutninger er drevet af det ubevidste, instinktive, emotionelle og irrationelle system i hjernen. Viden og rationelle argumenter om forandringerne konsekvenser og muligheder hjælper os ikke til at tage bedre beslutninger, ændre adfærd eller tilpasse vores ledelse og organisationer til de nye udfordringer. Det kræver nogle helt andre greb. Inclusion Nudges er praktiske adfærdsteknikker til at skubbe hjernen i retning af en inkluderende adfærd, som giver nye perspektiver på ledelse og udvikling af en bedre organisationskultur. Få indsigt i, hvordan den ubevidste del af hjernen fungerer og inspiration til, hvordan du kan anvende Inclusion Nudges-teknikkerne i praksis.

Organisation, ledelse og frivillighed

Holdnummer: 1611-317

Dato: 23/5, 1 mandag

Tid: 17.15-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Peter Lodberg, professor i samtidsteologi, Aarhus Universitet

Det frivillige arbejde trives i Danmark, og frivillighed er et varmt emne i den danske samfundsdebat. I både offentlige og private organisationer engageres frivillige i stigende grad – og ofte på lige fod med virksomhedens fastansatte. Hvilke udfordringer og muligheder står den moderne organisation overfor, når man vælger at inddrage frivillige i det daglige virke? Og hvilke konsekvenser har inddragelsen af frivillige på måden, vi overordnet forstår organisations- og ledelsesstrukturer? Få en forståelse af begrebet frivillighed i en organisationssammenhæng samt et indblik i de problematikker, der knytter sig til brugen af frivillige i privat som offentligt regi.

Heldagskurser

16/3 og 17/3

*Få viden, inspiration og konkrete værktøjer til arbejdslivet.
Inkluderet i prisen er morgenkaffe og fælles frokost.*

Konfliktforebyggelse og mediation

Holdnummer: 1611-318

Dato: 16/3, 1 onsdag

Tid: 09.00-15.30

Pris: 995 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Underviser: Finn Sten Jakobsen, lektor i strategi og økonomi, Aarhus Universitet

Konflikter er et livsvilkår – både i vores arbejdsliv og i vores privatliv. Hvor diskussioner og uenigheder kan skabe udvikling og dynamik, ender konflikter ofte med at blive destruktive og ressourcelugende. Så hvordan løser vi konflikten, så vi både bevarer relationen og giver plads til dynamikken? Forløbet ser nærmere på konflikters anatomi og udviklingsforløb samt forskellen mellem begreberne konflikt og uenighed. Få viden om og værktøjer til at bruge mediation som et konstruktivt mindset og metode i de konflikter, som du møder både på din arbejdsplads og hjemme.

Facilitering i teori og praksis

Holdnummer: 1611-320

Dato: 16/3, 1 onsdag

Tid: 09.00-15.30

Pris: 995 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118

Underviser: Sarah Bro Pedersen, ph.d., postdoc i human interactivity, Syddansk Universitet

Som facilitator arbejder du på tværs af roller, relationer, fagområder og afdelinger. Du skal navigere i komplekse situationer og have organisationens mål for øje undervejs. Rollen som facilitator er kompleks, og den stiller krav til dine evner som både formidler og styrmand. Denne dag lærer du at arbejde som facilitator i forskellige sammenhænge. Forløbet giver dig en teoretisk baggrund for at analysere og forstå organisatoriske processer med henblik på at kunne facilitere sådanne processer optimalt. Praktisk sigter forløbet på at udvikle dit personlige fundament for at fungere som en dialogisk facilitator, der kan understøtte forskelligartede processer. Lær bl.a., hvordan du faciliterer forandringsprocesser, kreative processer og effektive møder. Forløbet veksler mellem forelæsninger, diskussioner og praktiske øvelser.

Kreativitet og innovationsledelse

Holdnummer: 1611-319

Dato: 16/3, 1 onsdag

Tid: 09.00-15.30

Pris: 995 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

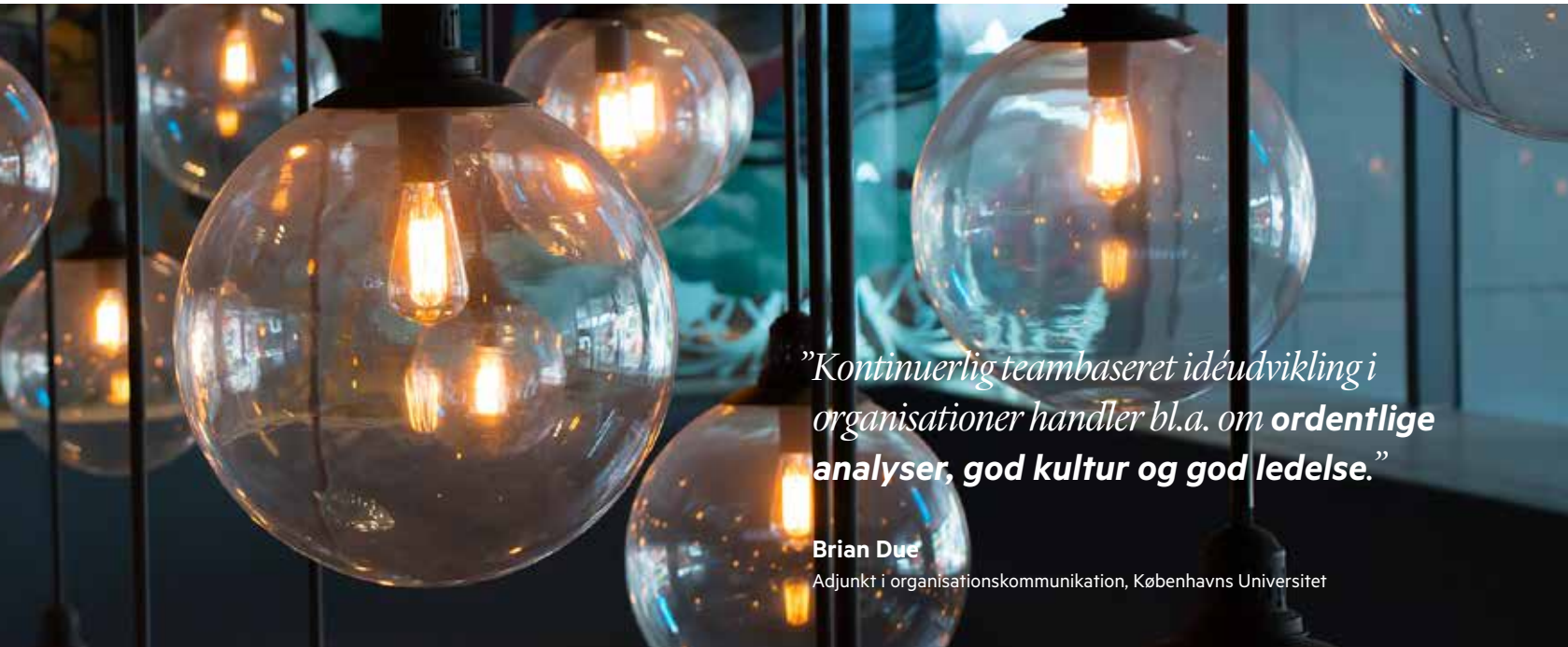
Underviser: Jacob Vind, ph.d.-studerende i innovation, Syddansk Universitet

Vores evne til at agere kreativt og innovativt hænger uløseligt sammen med den succes, vi har som samfund, virksomheder og individer. Derfor er det paradoksalt, at mange af os kun har et mudret billede af, hvad kreativitet og innovation er. Og kun sjældent en god forståelse af, hvordan de to spiller sammen. Heldagsforløbet giver dig en kombineret teoretisk og praktisk forståelse af både kreativitet og innovationsledelse. Undervisningen rummer foruden forelæsning også konkrete mini-eksperimenter, anvendelse af værktøjer og en god portion cases til inspiration. Din evne til at tænke og agere kreativt vil blive sat på prøve, ligesom du vil blive udfordret på din forståelse af innovation og innovationsledelse.

”Uløste konflikter kan koste kassen for virksomheder. Men forskning viser, at mediation er den mest velegnede måde til at løse konflikter.”

Finn Sten Jakobsen,

Lektor i strategi og økonomi, Aarhus Universitet

”Kontinuerlig teambaseret idéudvikling i organisationer handler bl.a. om ordentlige analyser, god kultur og god ledelse.”

Brian Due

Adjunkt i organisationskommunikation, Københavns Universitet

Idéudvikling der virker!

Holdnummer: 1611-314

Dato: 17/3, 1 torsdag

Tid: 09.00-15.30

Pris: 995 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Underviser: Brian Due, ph.d., adjunkt i organisationskommunikation, Københavns Universitet

Få indspark til, hvordan man bedst muligt udvikler de lyse idéer. Idéudviklingen i danske virksomheder er ofte præget af ensretning, manglende forberedelse og en tendens til at lade sig nøje. Hvordan undgås det, at der tyes til den klassiske, men mangelfulde tretrinsraket med brainstorm, kategorisering og udvælgelse til realisering? Generelt skal der arbejdes dybere med idéudvikling. Den eksisterende viden skal bruges, og forskellige idéer tænkes sammen. Idéudviklere er derfor nødt til reelt at gå i dialog for at videreudvikle en idé. Forløbet præsenterer innovation som proces og giver indblik i de kulturelle betingelser, som kan være med til at fastlåse mulighederne for at skabe nye idéer. Herudover er fokus på forskellige grundlæggende mekanismer, når idéer fremsættes og udvikles. Dagen består af oplæg og øvelser, hvor du får mulighed for at afprøve forskellige teknikker – og bliver klædt på til idéudvikling, der virker!

Projektledelse

Holdnummer: 1611-397

Dato: 17/3, 1 torsdag

Tid: 09.00-15.30

Pris: 995 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Underviser: John K. Christiansen, professor i innovation, produkt og projektledelse, Copenhagen Business School

Flere og flere organisationer erkender, at ledelse af projekter kræver et særligt sæt kompetencer. Men hvad er det for kompetencer? På den ene side bliver medarbejderne mødt af høje krav om struktur, overblik og samspil. På den anden side skal projektlederen – og deres projekter – forholde sig til en løst koblet verden, hvor mål skifter undervejs. Forløbet kombinerer den nyeste forskning inden for moderne projektledelse med konkrete værktøjer til projektledelse i praksis – set fra to udgangspunkter. Via dagens perspektiviske tilgang vil deltagerne erfare, at projektledelse er mere end blot en kasse med værktøjer. Denne tilgang giver anledning til ikke blot at tale om projektstyring, men om reel ledelse. Dagen er for dig, der enten arbejder med projektledelse i det daglige eller dig, der ønsker at blive introduceret til relevante begreber og teorier om emnet.

God grammatik

Holdnummer: 1611-321

Dato: 17/3, 1 torsdag

Tid: 09.00-15.30

Pris: 995 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Richard Madsen, studieadjunkt i anvendt lingvistik, Aalborg Universitet

God kommunikation bygger på korrekt sprogbrug, og korrekt sprogbrug forudsætter et godt kendskab til sprogets system. Denne dag vil du få svar på spørgsmål om overordnede emner, som hvad der karakteriserer dansk, og hvordan dansk typisk adskiller sig fra andre sprog. Herudover vil vi dykke ned i konkrete sproglige spørgsmål, som eksempelvis hvornår man skal skrive 'nogle', og hvornår man bruger 'nogen'. Få en grundlæggende og grundig introduktion til det danske sprogsystem, hvordan ord og sætninger opbygges, tegnsætningsreglerne, og få sat de mest almindelige fejltyper og vanskelige ord under radaren. Undervisningen vil veksle mellem forelæsning og små praktiske øvelser og tager fat i nye aspekter af god grammatik.

Tryghed og radikalisering i Danmark

Hvad frygter danskerne mest: Et terrorangreb eller at blive fyret fra jobbet? TrygFonden har i oktober 2015 offentliggjort "Tryghedsmålingen 2015". Målingen er en af de største kortlægninger herhjemme af danskernes tryghed og den syvende i rækken, siden vi første gang målte danskernes tryghed. Hør TrygFondens forskningschef, Anders Hede, fortælle om de mest opsigtsvækkende resultater, hvor han bl.a. vil komme ind på de små og store utrygheder i hverdagen, og om vi er blevet mere eller mindre utrygge efter terrorangrebene i Paris og i København.

Danmark bliver gang på gang fremhævet som et af de lande, der er i risikozonen for at blive udsat for et terrorangreb, bl.a. som følge af Muhammedtegningerne og vores deltagelse i krige i nogle af verdens brændpunkter. I medierne fylder terrortruslen, Syrien-krigere og radikalisering overskrifterne. Men har vi egentlig noget at frygte? Hvor stor er terrortruslen mod Danmark? Hvad gør de danske myndigheder for at imødegå terror og radikalisering? Og hvad kan du selv gøre? Jakob Scharf, tidligere PET-chef og stifter af det private efterretnings-, analyse- og sikkerhedsfirma, CERTA, ser nærmere på radikaleringen i Danmark.

16. februar 2015. Godt 40.000 samledes til mindehøjtidelighed efter skudattentaterne ved kulturstedet Krudttønden og Den Jødiske Synagoge i København. Foto: Morten Germund

KØBENHAVN

Dato: 31/3 2016

Tid: 19.00-21.00

Pris: Gratis at deltage.

Der serveres en let anretning.

Sted: Aarhus Universitet, Campus Emdrup, bygning D, lokale D169, Tuborgvej 164, 2400 København NV

Tilmelding: www.fuau.dk

AALBORG

Dato: 7/4 2016

Tid: 19.00-21.00

Pris: Gratis at deltage.

Der serveres en let anretning.

Sted: Aalborg Universitet, Rendsburg-gade 14, lokale 3.107, 9000 Aalborg

Tilmelding: www.fuualborg.dk

AARHUS

Dato: 12/4 2016

Tid: 19.00-21.00

Pris: Gratis at deltage.

Der serveres en let anretning.

Sted: Aarhus Universitet, AIAS Auditorium, bygning 1632, Høegh-Guldbergs-gade 6B, 8000 Aarhus C

Tilmelding: www.fuau.dk

ODENSE

Dato: 19/4 2016

Tid: 19.00-21.00

Pris: Gratis at deltage.

Der serveres en let anretning.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, hovedindgangen, lokale U100, 5230 Odense M

Tilmelding: www.fu odense.dk

ROSKILDE

Dato: 26/4 2016

Tid: 19.00-21.00

Pris: Gratis at deltage.

Der serveres en let anretning.

Sted: Roskilde Universitet, Universitetsvej 1, bygning 00, Store Auditorium, 4000 Roskilde

Tilmelding: www.fuau.dk

PROGRAM

- Vært:** Niels Krause-Kjær, vært på DR2 Deadline
- 19.00-19.10** Velkomst v. TrygFonden
- 19.10-19.40** Tryghedsmålingen 2015: Hvor stor er trygheden og utrygheden i Danmark? Anders Hede, forskningschef i TrygFonden
- 19.40-20.10** Hvordan ser det ud med radikaliserings i Danmark? Har vi noget at frygte? Jakob Scharf, tidligere PET-chef og stifter af sikkerhedsfirmaet CERTA
- 20.10-20.30** Spørgsmål fra salen. Niels Krause-Kjær er ordstyrer
- 20.30-21.00** Afslutning med en let anretning

CERTA og TrygFonden har i 2015 gennemført en større undersøgelse af radikaliserings i Danmark og civilsamfundets modstandskraft mod radikaliserings og voldelig ekstremisme. Undersøgelsen kommer med konkrete anbefalinger til, hvordan man lokalt kan ruste sig mod ekstremisme og sætte ind tidligt. I Tryghedsmålingen 2015 spørges der specifikt ind til frygten for terror blandt danskerne. Tryghedsmålingen kan ses i sin helhed på trygfonden.dk/maaling

TrygFonden

Psykologi, sundhed og pædagogik

Et godt liv er mange ting.

Mange knytter det til et godt helbred fysisk
såvel som psykisk. Men hvordan tager man bedst
vare på sig selv og andre?

Få viden om kropslig udfoldelse, læring og kost.

Børns udvikling

Holdnummer: 1611-054

Dato: 20/1, 6 onsdage (Ingen undervisning 17/2)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Hvornår begynder børn at kunne huske? Hvordan forstår de den fysiske verden? Og hvornår får de en forståelse for andre mennesker? Forskning i børns udvikling har gennemgået en rivende udvikling igennem de seneste 30 år. Tidligere var udviklingspsykologien primært præget af enkelte altomfavnende teorier som eksempelvis Freuds og Piagets. I dag tegnes faget snarere af en lang række 'mini-teorier', der ikke hævder at kunne give en samlet beskrivelse af børns udvikling, men som til gengæld hver især giver et mere dækkende billede af dele af børns udvikling. Det skyldes bl.a., at forskere i dag er blevet langt bedre til at designe og gennemføre empiriske undersøgelser. Få indblik i børns perceptuelle og intellektuelle udvikling, deres følelser og temperament, sprogudvikling, forståelse af andre mennesker, og hvordan de husker konkrete begivenheder. Undervisningen har især fokus på spæd-, små- og førskolebørn.

Alt hvad du bør vide om psykologi

Holdnummer: 1611-055

Dato: 21/1, 6 torsdage (Ingen undervisning 18/2)

Tid: 17.30-19.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Howdan fungerer menneskets hukommelse, hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologi, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger. Bliv klogere på dig selv, og få en bedre forståelse og respekt for menneskers forskellighed.

21/01: Udviklingspsykologi. Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

28/01: Socialpsykologi. Per Schultz Jørgensen, professor i socialpsykologi, Aarhus Universitet

04/02: Læringspsykologi. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

11/02: Personlighedspsykologi. Lasse Meinert Jensen, postdoc i personlighedspsykologi, Københavns Universitet

25/02: Anvendt psykologi. Thomas Koester, cand.psych., FORCE Technology, afdelingen for anvendt psykologi

03/03: Kognitionspsykologi. Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet

Indblik i psykiatrien

Holdnummer: 1611-140

Dato: 8/2, 6 mandage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Mange mennesker kommer i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem, personligt eller via slægtninge og venner. Omkring 300.000 danskere er i dag i behandling med 'lykkepiller' mod depression, og det skønnes, at ca. hver femte dansker på et tidspunkt i livet rammes af en angsttilstand. Alligevel hersker der fortsat mange tabuer og myter om psykiske lidelser og psykiatrisk behandling. I de senere år er der sket væsentlige fremskridt i forståelsen af psykiske lidelsers årsagsforhold, og mulighederne for behandling og forebyggelse er blevet meget bedre. Forelæsningerne gennemgår en række psykiske lidelser og behandlingsmetoder.

08/02: Skizofreni. Ole Mors, professor, overlæge i psykiatri, Aarhus Universitet

15/02: Angsttilstande. Malene Klindt Bohni, cand.psych.

22/02: Afhængighed og misbrug. Knut Petter Løkke, overlæge ved Retspsykiatrisk ambulatorium, Aarhus Universitetshospital

29/02: Depression. Sune Puggaard Vogt Straszek, overlæge i psykiatri, Aarhus Universitetshospital

07/03: Tvangslidelser. Hjalti Jonsson, ph.d., psykolog, Aarhus Universitetshospital

14/03: Personlighedsforstyrrelser. Charlotte Freund, overlæge, Aarhus Universitet

Mindfulness, mentaltræning og livskvalitet

Holdnummer: 1611-278

Dato: 9/2, 10 tirsdage (Ingen undervisning den 22/3)

Tid: 9.15-12.00

Pris: 1350 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Christian Overgaard, BA

Du kan sagtens læse om mindfulness og mentaltræning, men du kan ikke læse dig til det. At tilegne sig mindfulness og mentaltræning kræver en særlig vejledning, som gives på kurset, så du efterfølgende kan praktisere mindfulness og mentaltræning. Fysisk form er godt, men det er også vigtigt at være mentalt klædt på til at klare udfordringer og livsstilsgener som stress, angst, mindreværd og følelsen af meningsløshed. Hertil er mental træning og mindfulness effektive værktøjer, som anvendes inden for arbejds- og erhvervslevet, idræt, coaching og selvudvikling. Forløbet gennemgår teorier og resultater samt grundregler for udarbejdelse af virksomme mentale programmer.

”Mennesker prøver at få orden i deres verden, derfor finder de en balance mellem negative og positive indtryk, som de kan leve med – det er teorien om kognitiv dissonans.”

Per Schultz Jørgensen

Professor i socialpsykologi, Aarhus Universitet

Løbetræning

Holdnummer: 1611-277

Dato: 9/2, 6 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Hjem fra en lang dag på arbejde, og så skal løbeskoene luf-tes. Flere og flere danskere, op mod 31 % af befolkningen, er blevet grebet af løb og snører løbeskoene for at få frisk luft, styr på tanker, bedre kondition eller opnå vægttab. Men hvordan gør man løb til en integreret del af livet og hverdagen og ikke bare en sur pligt? Hvorfor er løb med til at holde os glade, friske og sunde? Og hvordan får man mest ud af sin træning? Få optimeret din løbetræning eller inspiration til at komme i gang. Fokus er løb som motion, og forelæsningsrækken henvender sig både til dem, som gerne vil være bedre til at løbe, og dem, der mangler det sidste skub for at komme af sted. Hør eksperterne fortælle om centrale vinkler på danskernes foretrukne motionsform.

09/02: Løbetræning, humør, hukommelse og indlæring.

Troels Wesenberg Kjær, overlæge, Københavns Universitet og Roskilde Universitetshospital

16/02: Optimering af løbepræstationen via fokus på ko-

sten. Mette Hansen, lektor i idræt, Aarhus Universitet

23/02: Motivation og vedholdenhed. Knud Ryom, ph.d. i

idræt, Københavns Universitet

01/03: Forebyggelse og behandling af løbeskader – med

fokus på løbesko og træning. Rasmus Østergaard Nielsen, postdoc i idræt, Aarhus Universitet

08/03: De fem løbetyper. Peter Forsberg, analytiker,

Idrættens Analyseinstitut

15/03: Effektiv løbetræning med særligt fokus på

træningsformen '10-20-30'. Jonas Tybirk Nielsen, cand.scient. i humanfysiologi

Årskursus i psykologi, 2. semester

Holdnummer: 1611-276

Dato: 10/2, 10 onsdage
(Ingen undervisning den 23/3)

Tid: 9.15-12.00

Pris: 1350 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Christian Overgaard, BA

Hvis du vil vide mere om menneskers tanker, følelser og handlinger og gennem større viden og selvforståelse øge dine handlemuligheder og din livskompetence, er psykologien det rette sted at søge svarene. Dette forløb er andet semester og følger udviklingen fra barn til voksen gennem forskellige faser og belyser den normale og den afvigende personlighedsdannelse. Undervisningen ser på, hvordan typer, træk og intelligens anvendes ved personlighedsbeskrivelse, og sindslidelsers årsager og behandling drøftes. I socialpsykologien redegøres der for kræfter og processer, som spiller ind ved mødet mellem mennesker, nærmere bestemt første indtryk og kommunikation. Dernæst vises, hvordan normer, roller og holdninger dannes og virker. Endelig drøftes også forældres og institutioners rolle.

Mød livet fra kernen – introduktioner til specularmetoden

Holdnummer: 1611-376

Dato: 25/2, 2 torsdage

Tid: 17.00-20.00

Pris: 350 kr.

Sted: Specular, Trøjborgvej 2D

Underviser: Bente Torp, cand. psyk.aut.

Vanskelige hverdagssituationer både hjemme og på arbejdspladsen dræner vores energi. Specularmetoden bygger på det grundsyn, at alle mennesker har en positiv kerne, der ligger som et positivt beredskab bag problemer og blokeringer. Kernen er både vores anker og vores retningsviser, og tanken er, at vi ved at møde livet, os selv og andre 'fra kernen' bliver i stand til at føle, tænke og handle mere konstruktivt. Med dette fælles udgangspunkt, men fra to forskellige vinkler, sætter forelæserne fokus på, hvordan man kan fremme energi og selvværd, trivsel og balance i den enkelte, i familien og på arbejdspladsen. Forløbet er baseret på bogen 'Mød livet - fra kernen' (Specular).

Flow og meditation

Holdnummer: 1611-275

Dato: 25/2, 1 torsdag

Tid: 17.15-21.15

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Undervisere: Malene Mygind, cand.mag. i psykologi og sundhed, ledelseskonsulent og positiv coach og Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

Inden for positiv psykologi anses flowtilstande og meditation for to af de mest effektive værktøjer til at skabe varige positive tilstande. Det gælder fx engagement, tilfredshed, indre motivation, arbejds- og livsglæde samt mental og fysisk sundhed. Forskning dokumenterer i stigende grad disse effekter. Men hvad er flow egentligt? Hvilke fordele er der forbundet med at være i flow, og hvordan kan man konkret bringe sig selv mere i flow i hverdagen – både på arbejdet og privat? Og hvad er meditation i forhold til flowtilstande? Dyk ned i den nyeste forskning, og få konkrete værktøjer til arbejdet med flow og meditation.

31 % af den danske befolkning løber jævnligt. I 1975 var tallet 2 %.

Gode vaner

Holdnummer: 1611-185

Dato: 29/2, 3 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Vi ved det jo godt. Det er godt for os at motionere, få vores nattesøvn og spise varieret. Men ofte havner vi alligevel i sofaen i stedet for at snøre løbeskoene, eller vi kommer alt for sent i seng. Hvorfor er det så nemt at få dårlige vaner, og hvorfor kan det være så svært at skabe gode vaner? Og hvad er en vane egentlig? Hvordan opstår den, hvilket formål tjener den, og hvorfor kan den have så stor magt over os? Kom, og få forskningens svar på spørgsmålene, og bliv klogere på, hvad der skal til for at skabe nye gode vaner. Få præsenteret psykologiske, neurobiologiske og adfærdsmæssige perspektiver, og hør, hvordan viden fra forskningens verden kan implementeres i hverdagen. Så tag alle dine dårlige vaner med, og bliv inspireret til at gøre noget ved dem.

- 29/02: Psykologien i gode vaner – hvordan gør man i praksis?** Malene Mygind, cand.mag. i psykologi og sundhed, ledelseskonsulent og positiv coach
- 07/03: Vaner i hjernen.** Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 14/03: Nudging og adfærdændringer i praksis.** Karsten Schmidt, ph.d.-fellow og adfærdsforsker, Roskilde Universitet

Bag om smerten

Holdnummer: 1611-274

Dato: 1/3, 3 tirsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Tilrettelægger: Troels Staehelin Jensen, klinisk professor i neurologi og smerteforskning, Aarhus Universitet

Cirka hver femte voksne dansker lider i dag af kronisk smerte, og mange har pårørende, der lever med vedvarende smerter – med store konsekvenser for livskvaliteten. Smerte er organismens advarsel om truende vævsskade og en altafgørende sans for individets overlevelse. Men smerte er mere end en sanseoplevelse. Smerteoplevelsen er kompleks og består af både fysiske, følelsesmæssige og kognitive komponenter. Oplevelsen er subjektiv og kan dermed variere fra person til person. Og mens den akutte smerte er fysiologisk, så tjener den kroniske smerte intet formål. Så hvad er smerte, og hvorfor oplever vi den? Hvordan måles smerte, og kan det ses i hjernen? Kan placebo påvirke smerteopfattelsen? Og hvordan behandles kroniske smerter? Med afsæt i den nyeste smerteforskning stiller forelæsningerne skarpt på smerteoplevelsen – en af de mest komplekse processer i kroppen.

- 01/03: Hvordan opstår smerte og hvad gør hjernen ved smerte?** Troels Staehelin Jensen, klinisk professor i neurologi og smerteforskning, Aarhus Universitet
- 08/03: Hvordan behandles kroniske smerter?** Gitte Handberg, specialansvarlig overlæge på Smertecenter Syd, Odense Universitetshospital
- 15/03: Hvad er placebo og kan placebo påvirke smerteopfattelsen?** Lene Vase Toft, professor MSO i neuropsykologi, Aarhus Universitet

Sygt eller sundt – supermotionisme, afhængighed og psyke

Holdnummer: 1611-282

Dato: 9/3, 2 onsdage (teaterforestilling 30/3 eller 31/3 kl. 20.00)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Pris inkl. billet: 380 kr., studerende 280 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118. Teaterforestillingen foregår på Teater Katapult, Skovgaardsgade 3.

Vi danskere er vilde med sport og sundhed. Flere og flere melder sig ind i fitcentre, og rekordmange deltager i løb som maraton eller ironman. Men hvad sker der i kroppen under moderat og ekstrem sport? Hvor meget skal der til, før man opnår de sundhedsmæssigt gavnlige effekter, og hvornår bliver sport for meget og direkte usundt? Hør to forskere forklare, hvad der sker i kroppen og på det mentale plan, når vi dyrker sport på forskellige niveauer, og bliv klædt på til Teater Katapults forestilling SygtSund, der reflekterer over det store fokus på træning og sundhed i dag. SygtSund er en absurd komedie om stripfitness, dødsangst, mirakler, kys og kalorier. Teaterbillet kan inkluderes i prisen.

- 09/03: Træningsmængde og sundhed: Hvor lidt er for lidt, og hvor meget er for meget?** Kristian Overgaard, lektor i idræt, Aarhus Universitet
- 16/03: Kan man blive afhængig af træning? En psykologisk vinkel på sund og usund sport.** Mia Beck Lichtenstein, psykolog og adjunkt i psykologi, Syddansk Universitet og Psykiatrien i Region Syddanmark
- 30/03 eller 31/03 kl. 20.00-21.30: SygtSund, Teater Katapult**

Autisme hos børn

Holdnummer: 1611-169

Dato: 12/3, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Cecilia Brynskov, ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Omkring 1 % af alle børn har autisme. At have autisme betyder, at man har vanskeligt ved kommunikation og ved at indgå i sociale sammenhænge. Man har også en begrænset og ensformig adfærd. Men autisme kan se ud på mange forskellige måder, og det er også meget forskelligt, hvordan autismen påvirker den enkelte og familien. Forelæsningsen giver en introduktion til, hvad autisme er, og hvad autisme skyldes. De mest udbredte behandlingsformer bliver præsenteret og diskuteret, og vi ser nærmere på, hvor god dokumentation der er for de enkelte behandlingsformers effekt. Desuden rettes fokus mod, hvordan autismen påvirker familien, især søskende, bedsteforældre og forældre, herunder forældrenes parforhold.

Personlighedens gåder

Holdnummer: 1611-139

Dato: 12/3, 1 lørdag

Tid: 11.00-17.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Lasse Meinert Jensen, postdoc i personlighedspsykologi, Københavns Universitet

Udadvendt. Genert. Melankolsk. Hidsig. Mennesker adskiller sig fra hinanden, og personligheden kommer til udtryk gennem de måder, vi tænker, føler og handler på. Undersøgelser viser, at et individs personlighed i høj grad kan forudsige risiko for livsbegivenheder som fx skilsmisse og død. Personligheden har dermed stor betydning for vores tilværelse, men hvordan og hvorfor? Har vi en personlighed fra fødslen, eller udvikler vi den igennem livet? Er den indbygget i hjernens struktur, eller formes den af omgivelser og kultur? Forelæsningsen ser på, hvordan personlighed måles, udvikles og forandres. Der præsenteres teoretiske og empiriske bud på personlighedens gåder, og gennem cases vil det blive diskuteret, hvad personlighed er og gør ved vores liv.

Hjerne kemi og spiseadfærd

Holdnummer: 1611-355

Dato: 13/3, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Jakob Linnert, lektor i afhængighedspsykologi, leder af Forskningsklinikken for Ludomani

Dopamin er et stof, vi danner i hjernen, og er forbundet med lykkefølelse og belønning. Mad, stoffer og spil stimulerer fx stoffets frigivelse. Kombinationen af dopamin-frigørelse og madens psykologiske betydning gør det svært at ændre adfærd, og et ensidigt fokus på fx vægttab vil sjældent lede til varige livsstilsændringer. Men hvad skal der så til for at komme i balance med maden? For mange mennesker er mad, vægt og spisning, noget der fylder rigtig meget. Omkring halvdelen af Danmarks befolkning er overvægtige, og antallet af svært overvægtige danskere er tredoblet de seneste 30 år. Men hvorfor er det så svært at spise mindre? Og er det de rigtige steder, vi griber ind i behandlingen af overvægt eller overspisning? Hør om samspillet mellem psykologiske og neurobiologiske mekanismer ved spiseadfærd.

75.000 danskere lider af spiseforstyrrelser, så som anoreksi og tvangsoverspisning.

Drenge og piger – pædagogik på kanten

Holdnummer: 1611-279
Dato: 16/3, 1 onsdag
Tid: 17.15-21.15
Pris: 250 kr., studerende 150 kr.
Pris inkl. bog: 420 kr., studerende 320 kr. (bog værdi 198 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

Vi har udviklet specifikke drenge- og pige problemer i skolen og i uddannelsessystemet som helhed i Danmark. Kort sagt tilhører mange drenge 'restgruppen' og mange piger 'stressgruppen'. Dobbelt så mange drenge som piger modtager specialeundervisning, og drengene får klart dårligere karakterer og dropper hurtigere ud af skole og uddannelse end pigerne. Samtidig fylder de mere i arbejdsløshedskerne, er mere kriminelle og mere syge. Men pigerne har deres egne problemer med perfektionisme og en ny performancekultur, der giver stress. Hvad er årsagen, og hvad kan vi gøre ved det? Med udgangspunkt i aktuel forskning, dykker undervisningen ned i eksempler fra en række projekter vedrørende 'pædagogik på kanten' i ind- og udland, som har vist vejen ud af problemerne.

Sex – kun for kvinder

Holdnummer: 1611-406
Dato: 17/3, 1 torsdag
Tid: 17.30-21.30
Pris: 290 kr., studerende 190 kr. inkl. Tænkepausen 'Sex' (værdi 40 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Undervisere: Ditte Trolle, speciallæge i gynækologi og adjungeret lektor i sexologi, Aarhus Universitet og Lillian Kempf, overlæge og sexolog, Fertilitetsklinikken Horsens.

Sex betyder noget for de fleste af os. Det kan være en kilde til glæde, velvære, afslapning, nærvær og samhørighed, men også til smerte, sorg og bekymring. Denne aften sætter vi fokus på kvinder og sex og dykker ned i en række relevante spørgsmål: Er kvinders sexlyst anderledes end mænds? Hvad bliver kvinder tiltrukket af, og har de lov til at følge deres lyst? Hvad betyder hormonerne, findes g-punktet og hvor lang tid tager det at få orgasme? Og er sex bedst, hvis man er forelsket? Du kan også få indblik i, hvad en sexologisk behandling går ud på. Kom, og hør om kvinders seksuelle længsler, lyster og problemer i alle aldre. Undervisningen tager bl.a. afsæt i 'Sex efter 50' samt tænkepausebogen 'Sex' (Aarhus Universitetsforlag), som er inkluderet i prisen.

Positiv psykologi

Holdnummer: 1611-273
Dato: 29/3, 6 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 630 kr., studerende 410 kr.
Pris inkl. bog: 880 kr., studerende 660 kr. (bog værdi 350 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Positiv psykologi er en videnskabelig retning, der forsker i, hvornår og hvorfor vi trives og blomstrer. Den baserer sig på antagelsen om, at vi alle går op i at leve meningsfulde og tilfredsstillende liv. Ligeledes antages det, at vi som individer, grupper og samfund, vil blive styrket af at dyrke det, der fungerer bedst i vores liv. Positiv psykologi er videnskabens måde at søge svar på spørgsmål som: hvad er lykke, og hvordan kan vi opnå lykke? Hvilken betydning har sociale relationer for vores helbred? Hvad er mental robusthed, og hvordan kan denne opbygges? Forelæsningsrækken tager afsæt i bogen 'Positiv psykologi – en introduktion til videnskaben om velvære og optimale processer' (Hans Reitzels Forlag), som kan inkluderes i prisen.

- 29/03: Væsentlige strømninger i positiv psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
- 05/04: Lykke og subjektivt velvære.** Jonas Fisker, cand.psych.aut., Psykiatrisk Center Frederiksberg
- 12/04: Positive emotioner: karakteristika og effekter.** Simon Nørby, lektor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet
- 19/04: Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 26/04: Mental robusthed og positiv psykologi.** Anders Myszak, cand. psych. og erhvervspsykolog, Center for Mental Robusthed
- 03/05: Kritikken af den positive psykologi.** Lasse Meinert Jensen, postdoc i personlighedspsykologi, Københavns Universitet

Hjernens gåder

Holdnummer: 1611-437
Dato: 29/3, 7 tirsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 730 kr., studerende 510 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Den udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et uhyre kompliceret netværk. Hjernen har muliggjort, at mennesket har gået på Månen, skabt mesterværker inden for filosofi, kunst, litteratur og musik og frembragt avancerede tekniske hjælpemidler. Alle mennesker har én, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion? Bliv klogere på hjernens kapacitet, hvad hjernen kan, og hvordan den hele tiden udvikler og ændrer sig. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bogen 'Hjernen' (Systeme).

- 29/03: Hjernen og psyke.** Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, Aarhus Universitet
- 05/04: Sprog og lateralisering i hjernen.** Mikkel Wallentin, lektor i kognitiv neurovidenskab, Aarhus Universitet
- 12/04: Et indblik i hjernens opbygning og funktioner.** Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 19/04: Musik på hjernen.** Bjørn Petersen, docent, Det Jyske Musikkonservatorium, og postdoc, Center for Music in the Brain, Aarhus Universitet
- 26/04: Den politiske hjerne.** Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 03/05: Den religiøse hjerne.** Uffe Schjødtt Paldam, postdoc i religion og kognition, Aarhus Universitet
- 10/05: Hjernens afhængighed af lykke, kærlighed, belønning.** Jørgen Scheel-Krüger, professor i farmakologi, Aarhus Universitet

Socialpsykologi

Holdnummer: 1611-272

Dato: 29/3, 6 tirsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Mennesker indgår dagligt i adskillige sociale sammenhænge. Men hvordan påvirker interaktionen med omgivelserne og andre mennesker vores identitet, tankemønstre og adfærd? Fra naturens side er mennesket et socialt væsen, og vi er interesserede i hinanden, spejler os i hinanden og higer efter gode venskaber og parforhold. Men socialitet handler også om hierarkier, magt og vold. Forelæsningsrækken giver en introduktion til socialpsykologi med fokus på en række socialpsykologiske temaer og dynamikker. Få en bedre forståelse for dig selv og andre mennesker.

29/03: Introduktion til socialpsykologi. Selv og identitet.

Jan Brødslev Olsen, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

05/04: Grupper. Nicolai Jørgensgaard Graakjær, professor MSO i kommunikation, Aalborg Universitet

12/04: Vold – relation, skam og vrede. Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

19/04: Mod og følelser. Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

26/04: Sociale patologier – depression og selvrealisering i samtidens samfund. Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

03/05: Lykke, tilknytning og glæde ved livet. Jan Brødslev Olsen, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

”Mod handler om at overvinde frygt og ængstelse. Ofte motiverer moralske følelser os til at handle modigt. For at forstå modige handlinger må vi derfor undersøge situationer, hvori disse følelser opstår. Altså ikke antage, at modige handlinger skal forklares med henvisning til særligt heroiske personligheder.”

Poul Poder

Lektor i sociologi, Københavns Universitet

Mindfulness

Holdnummer: 1611-142

Dato: 30/3, 7 onsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Hvad kan mindfulness tilbyde nutidens mennesker? Hvad er mindfulness egentlig? Hvor og hvornår kan det bruges? Og hvad ved man reelt om mindfulness i teori og praksis? Få indsigt i forskeres viden om mindfulness. Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær. At arbejde med mindfulness betyder, at man observerer og oplever tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden at vurdere dem. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet samt konstant kontakt med mange mennesker gennem mail, mobil og Facebook, kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde.

30/03: Introduktion. Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie

06/04: Mindfulness i mødet med moderniteten. Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

13/04: Mindfulness i hjernen. Karen Johanne Pallesen, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

20/04: Mindfulness og det stressede genom. Jesper Dahlgaard, seniorforsker i psykologi, Aarhus Universitet

27/04: Mindfulness og arbejdsliv. Else-Marie Jegindø, ph.d. i neurovidenskab, Aarhus Universitet

04/05: Perspektiver på praktisk anvendelse. Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie

11/05: Mindfulness-baseret terapi til angst og depression. Jacob Piet Jakobsen, ph.d. i mindfulness, Aarhus Universitet

Vores hjerneceller ændrer sig, hver gang vi lærer eller oplever noget nyt.

Hjernen og læring

Holdnummer: 1611-271

Dato: 30/3, 3 onsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Hjernen og læring, Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

Ingen er i tvivl om, at læring sker i – og med – hjernen, men hvad ved vi egentlig om det, der går for sig i hjerneboksen? Det nye forskningsfelt 'Mind, Brain and Education' er vokset frem gennem de seneste 10-15 år i et samspil mellem pædagogik, psykologi og neurovidenskab. Vi har nu en mere konkret viden om helt basale hjerneprocesser i læringen, og den viden kan udnyttes af både undervisere og studerende: Underviseren i tilrettelæggelsen og afviklingen af undervisningen, den studerende i tilgangen til studierne og valget af studieteknikker. Forelæsningsrækken bygger på Ole Lauridsens bog 'Hjernen og læring' og introducerer en model, som kan guide undervisere og studerende i en række valg af undervisningsformer og studieteknikker, der fører frem til det helt centrale i læringen – opmærksomhed, motivation og opbygning af viden.

Pædagogiske udfordringer

Holdnummer: 1611-270

Dato: 31/3, 3 torsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Larm, smartphones og dagdrømmeri. Der kan være mange distraktioner for børn og unge i hverdagen og i skolen. Men hvordan er opmærksomhed en forudsætning for læring? Og hvordan kan man grundlæggende arbejde med børn og unges lyst til læring? Der ligger også en udfordring i den stigende digitalisering, når læsning, leg og læring foregår på internettet, på computeren og tablets. Hvilke kognitive betydninger har denne udvikling for børn og unges evne til læring? Dyk ned i tre aktuelle pædagogiske udfordringer, og få viden fra ny pædagogisk forskning, der kan anvendes i praksis. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bogserien 'Pædagogisk rækkevidde' (Aarhus Universitetsforlag)

- 31/03: Hjernen og skærmen.** Andreas Lieberoth Wadum, postdoc i spil og mediepsykologi, Aarhus Universitet
- 07/04: Opmærksomhed og læring.** Anders Kruse Ljungdalh, adjunkt i uddannelsespolitikker og styringsrationaler, Aarhus Universitet
- 14/04: Børn og unges lyst til læring.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

Du bliver, hvad du spiser

Holdnummer: 1611-269

Dato: 31/3, 5 torsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Underviser: Esben Skipper Sørensen, lektor i molekylær ernæring, Aarhus Universitet

Low-carb high-fat, multivitaminer, fiskeolier og biotilgængelige mineraler. Nyhedsstrømmen er fyldt med råd og anbefalinger om, hvad man bør spise, og hvad man aldeles ikke bør sætte tænderne i, hvis man vil være sund og rask. Det kan være svært at overskue og gennemskue vigtigheden af sådanne budskaber. Men uanset om man spiser for at leve eller lever for at spise, har vores krop nogle grundlæggende ernæringsbehov. Hør, hvilken rolle de enkelte komponenter spiller, og hvad man kan få for meget eller for lidt af. Og hvordan er fordøjelsessystemet indrettet, og hvad betyder det at vi har 100 billioner bakterier i tarmen? Forelæsningsrækken giver en grundlæggende introduktion til menneskets ernæring, og gør dig bedre rustet til at forstå kroppens basale ernæringsbehov.

- 31/03: Introduktion, fordøjelsessystemets opbygning og tarmens bakterieflora**
- 07/04: Energiomsætning og makronæringsstofferne kulhydrat, fedt og protein 1**
- 14/04: Energiomsætning og makronæringsstofferne kulhydrat, fedt og protein 2**
- 21/04: De livsnødvendige vitaminer**
- 28/04: Mineraler og sporstoffer**

Fremtidens sundhedsvæsen

Holdnummer: 1611-457

Dato: 31/3, 5 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Nord for Aarhus ligger et af landets mest specialiserede hospitaler, Aarhus Universitetshospital. Frem mod 2020 investeres der mere end 50 mia. kroner i nye eller renoverede hospitaler rundt omkring i Danmark. Men hvad er det, der investeres i? Hvordan designes et fleksibelt sygehus, og vil de såkaldte 'supersygehuse' give bedre behandling og mere sammenhængende patientforløb? Og hvordan står det til med det nære sundhedsvæsen – i kommunerne og almen praksis? Vil vi se mere privatisering, og kan behandlingsgarantierne følge med? Og hvilken rolle spiller sundhedsdata i fremtidens sundhedsvæsen? Hør praktikere og forskere fortælle om, hvordan fremtidens sundhedsvæsen rummer nye muligheder og udfordringer.

- 31/03: Hvor er sundhedsvæsnets på vej hen?** Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi Syddansk Universitet
- 07/04: Patientinddragelse.** Kirsten Lomborg, professor i sygepleje og patientinvolvering, Aarhus Universitet
- 14/04: Sygehuset – før, nu og i fremtiden?** Kim Dirckinck-Holmfeld, seniorforsker Kunstakademiets Arkitektsskole
- 21/04: Det nære sundhedsvæsen.** Frede Olesen, professor i almen medicin, Aarhus Universitet
- 28/04: Spiller sundhedsdata en rolle for fremtidens sundhedsvæsen?** Professor i almen medicin Mogens Vestergaard, Aarhus Universitet

Knivskarp – fra normal til genial

Holdnummer: 1611-143

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Troels Wesenberg Kjær, overlæge, Københavns Universitet og Roskilde Universitetshospital

Få bedre hukommelse, stærkere koncentrationsevne og større overblik. Hvad gør du, hvis du ønsker mere fysisk styrke eller en slankere krop? Du lægger kosten om og motionerer. Men hvad gør du, hvis du ønsker dig en skarpere hjerne? Ny forskning viser, at hjernen kan ændres. Vores tankegange og adfærd er ikke statiske karaktertræk, men vaner der kan forandres. Med de rette øvelser kan hjernen optimeres. Permanent. Denne dag giver overlæge Troels W. Kjær en introduktion til, hvordan hjernen er bygget op, og hvordan den dirigerer vores tanke- og handlemønstre. Få samtidig en række øvelser, der kan styrke din evne til at holde fokus, bevare overblikket under pres samt huske det vigtigste og sortere unødvendige informationer fra. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Knivskarp. Fra normal til genial – træn din hjerne på 6 uger' (Politikens Forlag).

”Du træner din krop, men husker du at afsætte tid til hjernetræning?”

Troels Wesenberg Kjær

Overlæge, Københavns Universitet og Roskilde Universitetshospital

Mig og mit immunsystem

Holdnummer: 1611-268

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Ib Søndergaard, cand.scient., Biolearning

Immunsystemet er afgørende for vores overlevelse. Det kan være for at bekæmpe nye influenzatyper, malaria, borrelia fra skovflåten eller cancer. Men hvorfor er det sommetider vanskeligt for immunsystemet at fungere, som vi gerne vil have det? Forelæsningerne giver en basal introduktion til immunsystemet. Bliv bl.a. klogere på, hvorfor nogle mennesker får allergier eller autoimmune sygdomme, og hør om nye tiltag inden for cancerbehandling, malariavacciner samt opdagelser af sammenhænge mellem kroppens tarmflora og sygdomme som allergi og diabetes. Få indblik i kroppens forsvarsmekanismer og de angreb, kroppen udsættes for. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Immunforsvaret' (Forlaget Praxis).

At forstå sorg og tab

Holdnummer: 1611-416

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Mai-Britt Guldin, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet

Alle mennesker vil i løbet af livet opleve sorg og bekymring. En stor sorg ved dødsfald er altid forbundet med store forandringer i livet, som kræver bearbejdning. Nogle bliver bange og lukker sig inde, mens andre med bearbejdningen kommer styrkede igennem sorgen. Lær at forstå sorgen endnu bedre både som et teoretisk fænomen og som et eksistentielt menneskeligt vilkår. Ud fra en psykologisk-historisk kontekst bevæger undervisningen sig fra Freuds psykoanalytiske forståelse af sorgens indre forankring – den efterladtes savn, længsel, fortvivlelse og ambivalens – frem mod en socialkonstruktivistisk forståelse af sorgen som en forhandlet praksis, hvor sorgen mærkes, forvaltes og kæmpes med i hverdagen. Få nye perspektiver på den måde, vi i teori og praksis tænker om sorg, hvordan det ser ud at være i sorg, og hvad vi i dag ved om at leve med sorg.

Placebo – kan man tænke sig rask?

Holdnummer: 1611-467

Dato: 4/4, 5 mandage (Ingen undervisning 25/4)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

En harmløs kalktablet lindrer depressive tanker. En saltvandsindsprøjtning dulmer smerter i ryggen. Det lyder næsten som mirakler, men rent faktisk er det eksempler på såkaldt placeboeffekt. En positiv effekt af forventningen om at få det bedre – også selv om behandlingsformen på papiret er virkningsløs. Placebo bliver af nogle opfattet som 'snydebehandling', men inden for de seneste år er interessen for placebo vokset, og forskere arbejder med, hvordan ny viden om placeboeffekter kan forbedre standardbehandlinger. Er det muligt, at blive rask ved tankernes kraft? Hør om hvad placebo er, hvordan effekterne opstår i forskellige sammenhænge og hvilke psykologiske, neurologiske og fysiologiske faktorer, der påvirker placebo.

04/04: Introduktion til placebo og den terapeutiske kontekst. Frede Olesen, professor i almen medicin, Aarhus Universitet

11/04: Smerter og placebo. Ina Skyt Østergaard, ph.d. i psykologi, Aarhus Universitet

18/04: Konteksteffekt – hvordan rammerne påvirker behandling. Louise Sandal, ph.d.-studerende i konteksteffekt, Syddansk Universitet

02/05: Tro og bøn som medicin? Christina Gundgaard Pedersen, ph.d. i psykologi, Aarhus Universitet

09/05: Placebobegrebet og placeboeffekt til diskussion. Asbjørn Hrobjartsson, professor i evidensbaseret medicin og klinisk forskningsmetode, Syddansk Universitet

Selvværd er ikke noget, vi fødes med, men er noget, vi kan lære hele livet.

Selvkontrol og intelligens – dine vigtigste kompetencer

Holdnummer: 1611-267
Dato: 4/4, 6 mandage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 630 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118
Underviser: Rune Kappel, cand.psyk.aut. og teamleder, Aarhus Universitet

Hvis der lå et stykke chokolade foran dig, ville du så spise det med det samme? Eller kunne du vente 20 minutter, hvis du fik endnu et stykke? Det kræver selvkontrol ikke at spise chokoladen med det samme. Men hvad er selvkontrol egentlig, og hvordan spiller evnen sammen med et begreb som intelligens? Psykologien finder igen og igen frem til, at hvis vi forsøger at forudsige, hvordan et menneskes liv vil forme sig, er de to vigtigste kompetencer selvkontrol og intelligens. Forelæsningerne giver en introduktion til selvkontrol og intelligens som psykologiske konstruktioner, og sætter gennem den nyeste forskning fokus på, i hvor høj grad disse fænomener er arvelige, om de kan måles, og hvordan kompetencerne har indflydelse på udviklingen af menneskers liv. Samtidig præsenteres empirisk afprøvede øvelser og metoder, der giver mulighed for at arbejde med egen selvkontrol og intelligens.

Depression, søvn og døgnrytme

Holdnummer: 1611-394
Dato: 14/4, 1 torsdag
Tid: 17.15-21.15
Pris: 250 kr., studerende 150 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Mette Kragh, ph.d.-studerende i depression, Aarhus Universitet

Energiløshed, koncentrationsbesvær, uro og søvnforstyrrelse. Depression er en udbredt lidelse i Danmark, og konstant vil ca. 150.000 danskere have symptomer på depression. Vinterens mørke er én af de faktorer, der påvirker rigtig mange danskere. Men hvilken rolle spiller lys, søvn og døgnrytme egentlig for udviklingen og behandlingen af depression? Hør om, hvad depression er, hvilke typer der findes, og hvad man ved om årsagerne? Forelæsningsen dykker ned i forskellige behandlingsformer med fokus på den nyeste forskning inden for lysterapi og vågenterapi, som er en alternativ behandlingsform mod depression. Søvn- og døgnrytmeforstyrrelser ses ofte i forbindelse med depression. Hør, hvad man kan gøre for at afhjælpe disse problemer.

Kort og godt om selvtillid og selvværd

Holdnummer: 1611-265
Dato: 23/5, 1 mandag
Tid: 17.30-21.30
Pris: 250 kr., studerende 150 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118
Underviser: Irene Henriette Oestrich, adjungeret professor, ph.d., Skolen for Evidensbaseret Psykoterapi, Region Hovedstadens Psykiatri

Hvad er god selvtillid og et stærkt selvværd? Hvorfor kan det svigte? Og hvordan retter man op på det? Selvtillid og et godt selvværd er helt centralt for menneskers trivsel. Både selvtillid og et stærkt selvværd kræver gode sociale færdigheder, evnen til at holde på egne rettigheder og at kunne kræve sin ret og bede om det, man har behov for. Det kræver en tro på, at man fortjener at blive behandlet ordentligt og fair, og det er alt sammen færdigheder, man kan lære og forbedre gennem hele livet. Få kort og klar viden om selvtillid og selvværd, gode råd og anvisninger til at styrke selvværd og selvtillid. Forelæsningsen henvender sig til psykologer, pædagoger, lærere og andre, der har interesse for arbejdet med selvværd og psykisk modstandskraft. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kort & godt om SELVTILLID & SELVVÆRD' (Dansk Psykologisk Forlag).

Den nødvendige samtale i parforholdet

Holdnummer: 1611-280
Dato: 26/5, 1 torsdag
Tid: 17.30-21.30
Pris: 350 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118
Undervisere: Poula Helth, ledelsesforsker, cand.scient.adm og Hans Jørn Filges, ledelseskonsulent, cand.oecon

Samtalen er et vigtigt element i alle menneskelige forhold. I et parforhold er samtalen grundstenen i det fælles liv, og uden samtale kan der opstå misforståelser, fejlfortolkninger, uoverensstemmelser, ensomhed – og i værste fald skilsmisser. Kun gennem samtalen kan man finde ud af, hvordan ens partner oplever en situation, og man vil ofte finde ud af, at man oplever tingene på forskellige måder. Hvordan tager man hensyn til begge parter ønsker i et parforhold? Hvordan kombinerer man fx behovet for faste rammer og konkrete udmeldinger og behovet for at tale i dybden og reflektere? Hør om teorier og metoder til gensidig indlevelse og til arbejde for fælles positiv udvikling gennem dialog. Forelæsningsen er baseret på 'Den nødvendige samtale i parforholdet' (Dansk Psykologisk Forlag) og 'Tal sammen – viljen til et bedre parforhold' (Akademisk Forlag).

Bag om forelæserne

På Folkeuniversitetet møder du landets bedste forskere og formidlere, som høster anerkendelser og priser. Se Folkeuniversitetets forelæsere i programmet, og læs mere om nogle af dem her.

Får bogpris for at udfylde hul i lærebogslitteraturen

Lærebogsprisen 2015 på 100.000 kr. er gået til Peter Holdt Christensen, lektor på Copenhagen Business School, der vinder Danmarks største faglitterære pris for sit bogforslag 'At læse, forstå og anvende akademiske artikler'. Han har nu kastet sig over skrivningen af bogen, der skal klæde de studerende på til at få optimalt udbytte af akademiske tekster.

Ung arkæolog får ministeriets EliteForsk-pris

Rubina Raja, professor MSO i klassisk arkæologi på Aarhus Universitet, har modtaget Uddannelses- og Forskningsministeriets EliteForsk-pris på 1,2 mio. kr. Hun forsker bl.a. i antikke bysamfund og leder et stort projekt om det største portrætmateriale uden for Rom – de mere end 2000 palmyrenske gravportrætter. Dette semester kan du møde Rubina Raja til forelæsninger om den antikke by Palmyra, som for tiden er i krydsilden i Syrien.

Stor bevilling til at undersøge personaliseringen i det politiske liv

Under Det Frie Forskningsråds Sapere Aude-program har lektor i statskundskab Helene Helboe Pedersen fra Aarhus Universitet modtaget 6,6 mio. kr. til at undersøge, i hvor høj grad politisk repræsentation er blevet personaliseret. Personaliseringen sker, når folkevalgte i stigende grad bliver uafhængige af de politiske partier og i stedet fremmer en personlig politisk dagsorden. Du kan møde Helene Helboe til Vidensbrunch på DOKK1, d. 10/2.

Professor får Carlsbergfondets Forskningspris for nytænkende samarbejde

Andreas Roepstorff, professor MSO og leder af forskningscentret Interacting Minds på Aarhus Universitet, er blevet tildelt Carlsbergfondets Forskningspris på 1 mio. kr. Han er anerkendt for sin forskning i, hvordan omgivelser præges af sociale samspil, og hvordan forskellige former for social interaktion påvirker den kropslige tilstand. Desuden har han skabt forskningsmæssig fornyelse gennem ikke bare egne bidrag, men også ved at bringe forskere fra forskellige fag som antropologi, religion, musik, medicin, neurovidenskab og kognitionsforskning sammen. Foto: Anders Sune Berg.

Kan man sammenligne atomer med bowlingkugler?

Det gjorde ph.d.-studerende i fysik Nils Byg Jørgensen fra Aarhus Universitet. Han vandt Folkeuniversitetets ForskerFight 2015, hvor unge forskere dystede i forskningsformidling og på bare fire minutter præsenterede essensen af deres forskning, og hvorfor den er vigtig. Du kan møde Nils Byg Jørgensen til Århundredets Festival, hvor han står bag baren til 'Intelligente Cocktails'.

Kom tættere på nærværet

Lone Overby Fjorback

Overlæge, ph.d., leder af Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

Der er 450.000 danskere på lykkepiller; og 20 procent af alle mennesker vil på et tidspunkt få en depression. Lige nu, mens du læser dette, er 150.000 danskere ramt af depression, og har man haft en depression, er der 50% risiko for at få tilbagefald. En del af kuren er, i følge overlæge Lone Overby Fjorback, og mange andre forskere: Mindfulness-Baseret Stress Reduktion og Mindfulness-Baseret Kognitiv Terapi, der er videnskabeligt veldokumenterede programmer, der kan anvendes som forebyggelse, behandling og rehabilitering.

Kroppen og sindet hænger uløseligt sammen, og derfor kan vores mentale helbred trænes på samme måde som det fysiske. "Vi skal tage sindet meget mere alvorligt i forebyggelse og behandling af sygdomme", siger Lone Overby Fjorback, som arbejder med mindfulnessprogrammer, der kan forbedre det mentale helbred og nedsætte symptomer på stress, angst, depression, smerter og træthed. Målet med mindfulness træning kan beskrives som "en fysisk og mentalt tilstedeværende krop med et klart sind og et åbent hjerte, der er i stand til at foretage etiske beslutninger og handle til gavn for sig selv og andre, hvilket ligger meget tæt op ad WHO's definition på sundhed", forklarer Lone Overby Fjorback. Hun fortæller, at den nyeste forskning peger på, at depression kan forebygges med mindfulness på niveau med medicin – at hjernen kan ændres med bedre regulering af opmærksomhed, stress og emotioner.

Mød Lone Overby Fjorback i flere forelæsningsrækker om positiv psykologi og mindfulness på Folkeuniversitetet eller til Vidensbrunch d. 17/5.

Vidensbrunch: Lone Overby Fjorback

Holdnummer: 1611-323

Dato og tid: 17/5, kl. 10.00-12.00

Pris: 175 kr.

Sted: DOKK1, Store sal, Hack Kampmanns Plads 2

Naturvidenskab og teknologi

Naturvidenskaben søger svar i verdens byggesten.

Den rejser ud til fjerne galakser og ned i de mindste partikler. Det er en fascinerende verden, der kan gøre os klogere på både universets oprindelse og fremtid.

Universets begyndelse og Den Store Teori

Holdnummer: 1611-042

Dato: 6/1, 6 onsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 670 kr., studerende 450 kr.

Maks. 30 deltagere

Sted: Ole Rømer-Observatoriet, Observatorievej 1, Ved væddeløbsbanen/bus 19

Underviser: Peter Bjørnholt, cand.scient. i astronomi

Universets skabelse er et fascinerende mysterium, som forskere verden over forsøger at opklare. Inden for fysikken beskriver 'Den store Teori' vores univers fire fundamentale naturkræfter: tyngdekraften, den elektromagnetiske vekselvirkning og den stærke og svage kernekraft. Før universet blev skabt, var energien dog så komprimeret, at den beskrives i et samlet energistadie 'The Theory of Everything'. Muligvis kan dette tidlige stadie forklares ved nye teorier som streng-teori og M-teori og måske give hints om babyuniverser (multiverse) eller andre dimensioner. Tag med tilbage til universets spæde begyndelse, hvor den kendte fysik reelt bryder sammen. Hvis vejret tillader det, skal vi naturligvis observere vinterens interessante himmelobjekter gennem observatoriets spejlteleskoper.

Højdepunkter i teknologien

Holdnummer: 1611-043

Dato: 18/1, 8 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Pris inkl. bog: 1045 kr., studerende 775 kr. (bog værdi 349 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Teknologiens største og vigtigste opfindelser er på én gang både ekstraordinære, dagligdags og uovertrufne. Og det er ikke tilfældigt, for de største opfindelser har alle haft gennemgribende betydning for os mennesker og vores samfund: civilisationen begyndte med ploven og ølbrygningen, opfindelsen af krudtet ændrede verdens gang for altid, mens telegrafens, fjernsynets, radioens og computerens langt nyere historier viser, hvordan verden er blevet både større og mindre. Allerede papiret og bogtrykkerkunsten medførte radikale ændringer i vores måder at interagere og kommunikere på, og de er nu igen under hastig forandring. Forelæsningsrækken er baseret på bogen '50 opfindelser. Højdepunkter i teknologien' (Aarhus Universitetsforlag). Vægten er lagt på opfindelsernes historiske forudsætninger, deres betydninger og deres konsekvenser.

18/01: Fra pyramider til moderne teknologi.

Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

25/01: Fra laboratorium til innovation – kemi og materialer.

Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

01/02: Fra ploven til den grønne revolution.

Gunver Lystbæk Vestergård, ph.d.-stipendiat i videnskabsstudier, Aarhus Universitet og Experimentarium. Kristian Hvidtfeldt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

08/02: Toget og bilen: To konkurrerende og fascinerende teknologier.

Henry Nielsen, lektor emeritus i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

15/02: Tre store teknologiske systemer: Akvæduker, højspænding og film.

Keld Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

22/02: Tænk at leve uden! Tandbørsten, toilettet og p-pillen.

Morten Arnika Skydsgaard, museumsinspektør, Steno Museet

29/02: Telekommunikation: Fra telegraf til tv.

Hans Buhl, museumsinspektør, Steno Museet

07/03: Fremtidens teknologier.

Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

På opdagelse i partiklernes verden

Holdnummer: 1611-044

Dato: 19/1, 5 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

I disse år skrives der historie med verdens største fysikforsøg ved CERN. Og det er ikke småting, det såkaldte 'Large Hadron Collider'-forsøg viser. LHC-accelaratoren giver os en unik mulighed for at genskabe tilstanden i universet umiddelbart efter dets skabelse – et mini Big Bang. Vores opfattelse af verden på mindste skala bliver afprøvet grundigere end nogensinde før, og vi nærmer os grænsen for vores nuværende teories holdbarhed. Forelæsningsrækken ser nærmere på alle de nye resultater og løfter sløret for de spændende opdagelser, der måske venter forude: Hvordan virker 'Large Hadron Collider' – verdens største fysikforsøg? Hvad er en Higgs-partikel, og hvorfor var det interessant at finde den? Hvordan undersøger vi den stærke og den svage kernekraft? Vil nye teorier vise, at verden i virkeligheden er supersymmetrisk? Spørgsmålene er mange og fascinationsværdien i top i denne forelæsningsrække om partiklernes verden.

19/01: Partikelfysikkens verdensbillede (på letforståeligt engelsk).

Jesper Roy Christensen, ph.d.-studerende i partikelfysik, Lund Universitet

26/01: Farvekraften og Big Bang.

Christian Bierlich, ph.d.-studerende i partikelfysik, Lund Universitet

02/02: Kan vi forstå partikelfysikken bedre ved at kigge mod himlen?

Morten Medici, ph.d.-studerende i partikelfysik, Københavns Universitet

09/02: Higgs-partikel og den svage kernekraft.

Christian Bierlich, ph.d.-studerende i partikelfysik, Lund Universitet

16/02: Venter en ny opdagelse forude?

Christine Overgaard Rasmussen, ph.d.-studerende i partikelfysik, Lund Universitet

”Nobelprisen i fysik 2015 hædrer opdagelsen af neutrino-oscillationer. Forståelsen af at neutrinoer konstant skifter type, udgør en vigtig milepæl i udforskningen af universets mindste bestanddele.”

Morten Medici

Ph.d.-studerende og neutrinoforsker, Københavns Universitet

Den genetiske revolution

Holdnummer: 1611-046

Dato: 21/1, 4 torsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Det er blot 62 år siden, de to videnskabsmænd Watson og Crick løste gåden om DNA-strukturen, koden for vores arvemasse. Et banebrydende punkt for den genetiske forskning. Herefter eksploderede studiet af genernes sammenhæng med vores sundhed og sygdom, og forskningen har åbnet op for en helt ny medicinsk anvendelse af genetikken. I takt med de seneste års teknologiske udvikling, befinder vi os i dag i 'den genetiske revolution', hvor genteknologien er blevet hvermandseje, og vi kan alle få lavet en personlig analyse, der afslører vores helt særlige genetiske træk. Vi kan fx undersøge risikoen for at blive syge i fremtiden eller ved hjælp af fosterdiagnostik få mulighed for at fravælge børn med alvorlige sygdomme. Den genetiske revolution er i gang, og perspektiverne er enorme.

- 21/01: Opdagelsen af arvemassen.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
- 28/01: Studiet af menneskets gener.** Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
- 04/02: Den genetiske kode.** Uffe Birk Jensen, lærestolsprofessor i klinisk genetik, Aarhus Universitet
- 11/02: Genterapi og forbedring af mennesket.** Thomas Juhl Corydon, lektor i biomedicin, Aarhus Universitet

Klodens katastrofer

Holdnummer: 1611-045

Dato: 25/1, 5 mandage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G122, Ny Munkegade 118

Vi glemmer ofte, at vi lever på en gas-dækket planet i kredsløb om en nuklear ildkugle, og at vores klode er i stadig forandring i sit indre. Når vi opdager det, sker det typisk i form af naturkatastrofer, som vi betragter som enkeltstående tilfælde og som en trussel, der kommer udefra, selv om den i virkeligheden ofte kommer indefra og er en del af en naturlig udvikling. Få sat vores naturkatastrofer ind i Jordens hverdagsramme, og bliv kloge på, hvordan Jorden ser ud indvendigt, hvordan den er dannet og udvikler sig hele tiden, og hvordan fremtiden ser ud nu, hvor mennesket er dukket op.

- 25/01: Jordens dannelse og tidlige historie.** Niels Balling, lektor i geofysik, Aarhus Universitet
- 01/02: Jordskælv.** Bo Holm Jacobsen, lektor i geofysik, Aarhus Universitet
- 08/02: Vulkaner.** Christian Tegner, professor i geologi, Aarhus Universitet
- 15/02: Klimaets historie.** Marit-Solveig Seidenkrantz, professor i geologi, Aarhus Universitet
- 22/02: Klimaforandringer og menneskets påvirkning.** Marit-Solveig Seidenkrantz, professor i geologi, Aarhus Universitet

Er jeg syg?

Om diagnostiske metoder

Holdnummer: 1611-188

Dato: 27/1, 5 onsdage
(Ingen undervisning 17/2)

Tid: 17.15-19.00. 2/3: 16.00-17.30

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118. 2/3: Dansk Neuroforskningscenter, Aarhus Universitetshospital, bygning 10, Nørrebrogade 44, mødested i forhallen

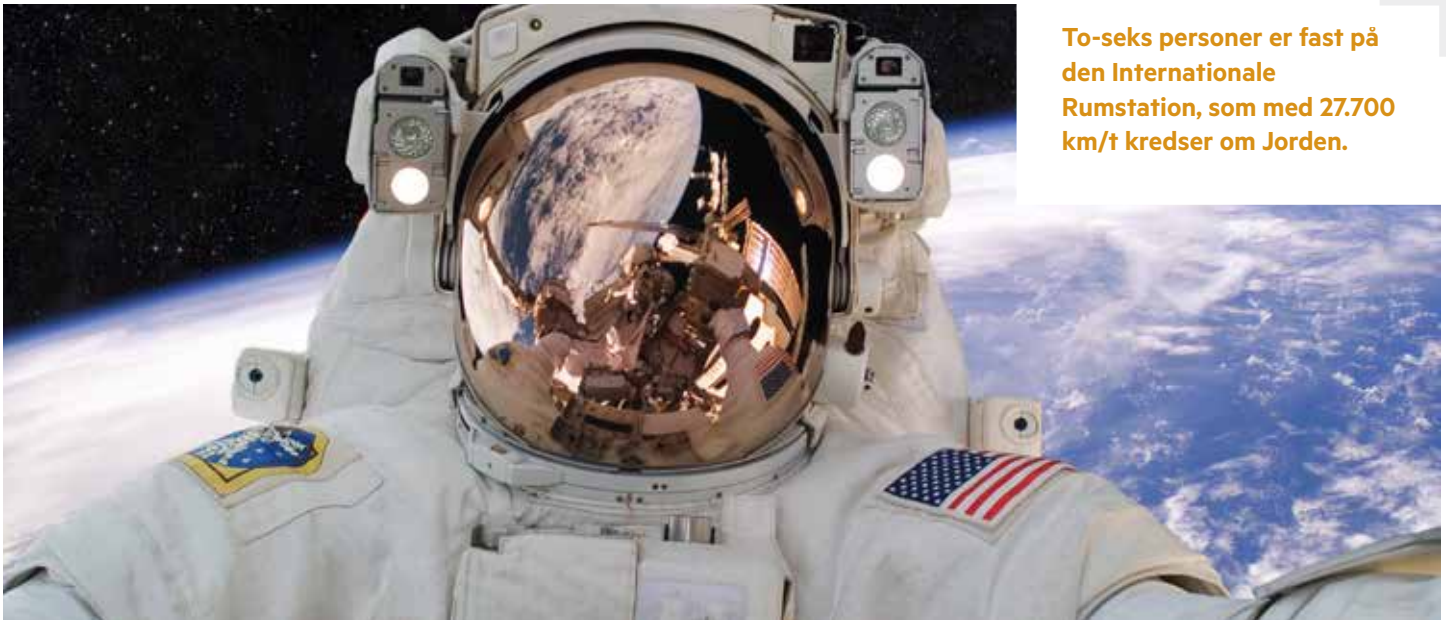
Med bare få milliliter blod fra din arm, kan lægerne i dag lave genanalyser, der afslører disponering for fx arvelige kræftformer eller hjertesygdomme. Samtidig har SPECT, CT-, PET- og MR-skanning – og nye kombinationer af de forskellige teknikker – ført til et paradigmeskifte i forståelsen af sygdomsprocesser og åbnet helt nye muligheder for tidligere og mere præcis diagnosticering samt skræddersyet behandling af bl.a. kræft. Teknologiske kvantespring har ført til en revolution i diagnostikken. Udfordringen og muligheden med teknologierne er derfor i høj grad at benytte netop den teknologi, som kan belyse det problem, man står overfor. Få et indblik i de nyeste diagnostiske metoder – og et kig ind i vores fascinerende krop – når en række eksperter fra Aarhus Universitetshospital stiller skarpt på diagnostik via bl.a. analyse af blodet, genanalyser og forskellige former for skanning. Og ikke mindst hvad kroppen fortæller efter døden.

- 27/01: Hvad fortæller en blodprøve?** Ebba Nexø, professor, Klinisk Biokemisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital
- 03/02: Molekylær diagnostik med Next Generation Sekventering.** Torben Falck Ørntoft, professor, overlæge, molekylær Medicinsk Afdeling, Aarhus Universitetshospital
- 10/02: En diagnose efter døden.** Ole Ingemann Hansen, viceskatsobducent, ph.d.
- 24/02: Medicinsk billeddiagnostik med fokus på forskellige skanningsmetoder.** Jørgen Frøkiær, professor, overlæge Nuklearmedicinsk Afdeling & PET-Centret, Aarhus Universitetshospital
- 02/03: Hvordan virker forskellige skannere? Besøg på Dansk Neuroforskningscenter,** Aarhus Universitetshospital

”Evolution igennem naturlig selektion er nok den vigtigste erkendelse inden for alle livsvidenskaber, fordi den forklarer, hvordan klodens liv har kunnet ændre og tilpasse sig igennem de sidste milliarder år.”

Tobias Wang

Professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

To-seks personer er fast på den Internationale Rumstation, som med 27.700 km/t kredser om Jorden.

Videnskabelige gennembrud i astronomien

Holdnummer: 1611-345

Dato: 1/2, 5 mandage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 530 kr., studerende 360 kr. Gratis for medlemmer af Astronomisk Selskab, men tilmelding nødvendig. Ved tilmelding scannes kvittering for medlemskab i 2016 og sendes til info@fuau.dk.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G122, Ny Munkegade 118

Tilrettelæggere: Jens Jessen-Hansen, cand. scient., ph.d. i fysik, Aarhus Universitet og Rand Tuma stud.scient i fysik, Københavns Universitet

I 2016 fejrer vi 100-årsjubilæet for Astronomisk Selskab, der blev grundlagt i oktober 1916. I den 100 år lange periode er der sket store gennembrud i den astronomiske forskning. Vi ser nærmere på de mest spektakulære af dem.

01/02: Astronomisk Selskabs historie og videnskabelige gennembrud.

Knud Strandbæk, leder af Stella Nova Observatorium. Johan Fynbo, professor i astrofysik, Niels Bohr Institutet

29/02: Galakser.

Lise Christensen, lektor, Niels Bohr Institutet

04/04: Tyngdekraften og kosmologien.

Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Institutet

18/04: Det mørke Univers.

Ole Eggers Bjælde, specialkonsulent, Center for Scienceuddannelse, Aarhus Universitet

09/05: Sorte huller.

Marianne Vestergaard, lektor ved Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Rumkapløbet og rumfartens historie

Holdnummer: 1611-223

Dato: 8/2, 6 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Mennesket har til alle tider stræbt højt og ønsket at se og forstå det univers, vi lever i. I 1969 fulgte hele verden med i Apollo 11's fantastiske færd til Månen, og senest blev vi vidner til, at Andreas Mogensen blev den første dansker i rummet. Men mennesket er skabt til at leve på jorden. Vores krop trækker vejret i luft og lever i tyngdekraft. Vores psyke har det ikke godt med årelange rejser i isolerede miljøer. Så hvordan kan kroppen trænes til at opholde sig i rummet? Hvordan minimeres risikoen for psykoser hos astronauter? Er der liv derude? Og hvorfor er vi egentlig så interesserede i det enorme rum omkring os? Forelæsningsrækken stiller skarpt på rumfart og rumforskning i dag samt giver et godt indblik i historien.

08/02: Rumfartens historie – frem til den første dansker i rummet.

Ole Baltazar Andersen, seniorforsker, Danmarks Rumcenter

15/02: Den første danske astronaut, Andreas Mogensens rejse til Den Internationale Rumstation.

Thomas A.E. Andersen, direktør, Danish Aerospace Company ApS

22/02: Jagten på planeter og liv i rummet.

Michael J.D. Lindén-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

29/02: De første udvalgte prøver returneret fra Mars – er de ved at være indenfor rækkevidde?

Morten Bo Madsen, lektor, Niels Bohr Institutet

07/03: Kroppen i rummet.

Lonnie Grove Petersen, læge og forsker, Københavns Universitet

14/03: Rumpsykologi.

Kathrine Marie Elmer, psykolog og pilot, Kenox

Livet, Universet og alting

Holdnummer: 1611-175

Dato: 16/2, 5 tirsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Science fiction har givet os mange gode spørgsmål: Er kunstig intelligens en trussel mod menneskeheden? Hvordan ser livet i Universet ud, og hvorfor har vi ikke fået besøg endnu? Hvor langt er der fra universets begyndelse til dets slutning, og hvad er der på den anden side? Er det muligt at rejse i tiden, og kan man blive sin egen forfader? Hvad er parallelle verdener, og kan vi besøge dem? Det er nemmere at spørge end at svare, men selv hvis forskerne ikke kan besvare alle spørgsmål, kan vil de dog efterhånden komme med nogle kvalificerede gæt. Fem forskere vover springet.

16/02: Liv i rummet.

Kai Finster, professor MSO i astrobiologi, Aarhus Universitet

23/02: Universets ende(r).

Ole Eggers Bjælde, special-konsulent, Center for Scienceuddannelse, Aarhus Universitet

01/03: Tiden og tidsrejser.

Ulrik Ingerslev Uggerhøj, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

08/03: Robotter og kunstig intelligens.

Kasper Støyt, lektor, IT-Universitetet København

15/03: Parallelle verdener.

Klaus Mølmer, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

Danmarks græsser og halvgræsser

På Molslaboratoriet

Holdnummer: 1611-304 (tilmelding senest 15/6)

Dato og tid: 25/6 kl. 9.30 - 26/6 kl. 16.00

Pris: 2500 kr.

Sted: Molslaboratoriet, Nedre Strandkær, Strandkærvej 6, Femmøller

Underviser: Peter Wind, cand. scient. i biologi, Aarhus Universitet

De er i din græsplæne, i grøftkanten og på engene. Halvgræsser og især græsserne findes i alle typer af plantesamfund, hvad enten der er tale om menneskeskabte eller naturlige. Flere steder er de ligefrem de mest dominerende arter, og især halvgræsserne er fantastiske indikatorer for naturens tilstand. De gør dog ikke altid meget væsen af sig, og de kan være svære at artsbestemme og skelne fra hinanden. Tag en weekend ud af kalenderen til at få genopfrisket to dominerende plantefamilier, eller tag hul på en helt ny verden af spændende arter. Vi kigger på græssers og halvgræssers opbygning og særpræg samt de vigtigste karakterer, der anvendes ved bestemmelse af de enkelte arter. Bemærk: Tilmelding til forløbet skal ske senest 15. maj 2016.

Lørdag 25/6

09.30: Ankomst og indkvartering på Molslaboratoriet

10.00: Introduktion til græs- og halvgræsfamilien

12.00: Frokost

13.00: Indsamling af frisk plantemateriale i felten

16.00: Kaffe og kage

16.30: Artsbestemmelse af det indsamlede materiale

18.30: Aftensmad

19.30: Artsbestemmelse af det indsamlede materiale

Søndag 26/6

08.00: Morgenmad, madpakkesmøring + tjek ud fra værelserne

09.15: Artsbestemmelse i felten

12.30: Frokost i det grønne

13.00: Artsbestemmelse i felten

15.45: Tak for denne gang!

Kvantemekanik – atomernes vilde verden

Holdnummer: 1611-354

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-14.15

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Klaus Mølmer, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet.

Kvantefysikken er berømt og berygtet for sine brud med vores hverdagsforståelse af den fysiske verden og den klassiske fysiks grundprincipper. Dens mest markante og mærkværdige egenskab er, at den tillægger partikler muligheden for tilsyneladende at være flere steder på samme tid, hvilket normalt hører hjemme i science fiction-romaner. Men kvantefysikken er ikke fiktion. Den er en meget succesrig og præcis beskrivelse af den mikroskopiske verden. Kom på en tur rundt i den fascinerende kvanteverden, og lær om kvantemekanikkens opståen og udvikling fra den klassiske fysik frem til i dag. Forelæsningsen er baseret på bogen 'Kvantemekanik – atomernes vilde verden' (Aarhus Universitetsforlag).

Virkelighedens Downton Abbey – om intriger, arveret og engelske haver

Holdnummer: 1611-434

Dato: 15/3, 1 tirsdag

Tid: 17.15-21.15

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Underviser: Ole Fournais, cand.mag. i historie, nordisk sprog og litteratur

Den prisvindende tv-serie 'Downton Abbey' er meget populær i ind- og udland. Vi har netop kunnet opleve sjette og sidste sæson af serien, hvor vi trofast har fulgt Crawley-familiens og tjenestefolkenes op- og nedture, beundret slottets majestætiske rum og følt os hensatte til den smukke og harmoniske park. Hvad mange dog ikke ved er, at serien har hentet megen inspiration fra historien om Highclere Castle – virkelighedens Downton Abbey. Også her har der været ubejlelige dødsfald, problemer med den indviklede britiske arveret og sørgelige kærlighedsaffærer. Tag med på en forunderlig rejse til området sydvest for London til et spændende slot og en af Englands mange smukke haver. Hør om de engelske havetraditioner, om sammenhængen mellem arkitektur og havedesign, og om hvordan mange eksotiske planter, som fx cedertræer, havnede i England.

Geologi

Holdnummer: 1611-146

Dato: 29/3, 6 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Hedelandskab og smeltesletter, moler, kalkgrave og fossiler. Når man kigger sig omkring i landskabet, findes der stadig mange spor efter geologiske processer, som går flere millioner år tilbage. Spor, der tilsammen fortæller historien om fantastiske naturkræfter, der gennem tiden har formet vores land og livet på Jorden. Landskabets historie strækker sig over næsten 2 milliarder år, men de geologiske processer er stadig aktive og ændrer vores landskab den dag i dag. Men hvordan har landskabet udviklet sig, og hvor er det på vej hen? Tag med på en rejse ind i geologiens verden, når en række eksperter sætter fokus på geologiske fænomener og processer, og få en endnu dybere forståelse for elementerne i landskabet omkring dig.

29/03: Danmarks geologiske historie.

John A. Korstgård, professor i geologi, Aarhus Universitet

05/04: Livets udvikling: Tilfældig eller forudsigelig?

Erik Thomsen, lektor emeritus i geologi, Aarhus Universitet

12/04: Grønlands geologi – Hvorfor er der bjerge på Grønland?

John A. Korstgård, professor i geologi, Aarhus Universitet

19/04: Råstoffer i undergrunden.

Hvorfor har vi olie, men ingen diamanter i Danmark? Ole Rønø Clausen, lektor i geologi, Aarhus Universitet

26/04: Kvartæret: Hvad har istiderne betydet?

Nicolaj Krog Larsen, lektor i geologi, Aarhus Universitet

03/05: Danske jorde. Hvis du graver et hul i jorden, hvorfor er det du ser så meget forskelligt?

Per Nørnberg, lektor emeritus i geologi, Aarhus Universitet

Alt du bør vide om naturvidenskab – næsten

Holdnummer: 1611-284

Dato: 30/3, 7 onsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Hvordan og hvorfor er verden indrettet, som den er? Naturvidenskaben forklarer de helt grundlæggende sammenhænge, og vi kan takke dens fremmarch for, at vi kan gå på Månen, studere verden ned til mindste atom og leve længere end nogensinde før. Men hvordan er det nu lige med Newtons love, evolutionsteorien, atomer, relativitetsteorien, kvantemekanikken, pladetektonikken og DNA-spiralen? Få din naturvidenskabelige viden genopfrisket eller start her. Tag med på opdagelse i en forunderlig verden.

30/03: Matematik. Johan Peder Hansen, professor i matematik, Aarhus Universitet

06/04: Genetik. Thomas G. Jensen, institutleder og professor i medicinsk genetik, Aarhus Universitet

13/04: Astronomi. Steen Hannestad, professor i astronomi, Aarhus Universitet

20/04: Kemi. Søren Rud Keiding, professor i kemi, Aarhus Universitet

27/04: Biologi. Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

04/05: Fysik. Ulrik Ingerslev Uggerhøj, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

11/05: Geologi. John A. Korstgård, professor i geologi, Aarhus Universitet

Vilde teorier

Holdnummer: 1611-283

Dato: 31/3, 6 torsdage (ingen undervisning 28/4)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Forstår du, hvad jeg mener, når jeg siger $E=mc^2$? Eller er du helt med på, at universet i virkeligheden er opbygget af strenge? Visse matematiske og fysiske teorier er blevet verdenskendte for at være vigtige og kloge, men samtidig umulige at forstå. Men er de nu også det – umulige at forstå? Med denne række får du en introduktion til nogle af verdens mest agtede teorier, som du rent faktisk kan følge med i. Tag udfordringen op, tænk med på de vilde og nogle gange paradoksale tanker.

31/03: Relativitetsteori. Ulrik Ingerslev Uggerhøj, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

07/04: Mængdelære. Hans Anton Salomonsen, lektor emeritus i matematik, Aarhus Universitet

14/04: Kvantemekanik. Klaus Mølmer, professor i fysik, Aarhus Universitet

21/04: Sandsynlighedsteori. Steen Thorbjørnsen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

05/05: Geometri. Vagn Lundsgaard Hansen, professor i matematik, Danmarks Tekniske Universitet

19/05: Strengteori. Charlotte Fløe Kristjansen, professor i partikelfysik og kosmologi, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Den uendelige have

Holdnummer: 1611-301

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Pris inkl. bog: 465 kr., studerende 325 kr. (bog værdi 150 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Rasmus Ejrnæs, seniorforsker i biologi, Aarhus Universitet

Naturen mangler på alle måder plads. Vi mennesker fylder og optager stort set alle tilgængelige rum i naturen. I stedet flytter naturen fra landet og ind til byerne. Mellem fliserne og på glemte byggegrunde spirer planterne frem, mens dyrene bolttrer sig langs jernbaner og i villahaverne. Hjemme i haven er det os selv, der bestemmer, hvad der skal være plads til. Hvis vi tør slippe kontrollen en smule, kan haven blive et rigt og mangfoldigt levested, uden at vi selv bliver væk i vildniset. Det kalder vi at være vild med vilje. Det kan hjælpe naturen på vej, men først og fremmest kan det hjælpe os selv til at udvikle en rigere og kærligere relation til naturen omkring os. Mottoet er "mere mylder på matriklen", og festen er for både mennesker og vild natur! Forelæserne er baseret på bogen 'Den uendelige have' (Aarhus Universitetsforlag).

Matematikkens anvendelser

Holdnummer: 1611-302

Dato: 4/4, 4 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Tilrettelægger: Hans Anton Salomonsen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

Vores hverdag er fyldt med matematikkens anvendelser – uden at vi tænker over det. Hvis vi er syge, skal vi have stillet en diagnose. Er det kræft? Er svulsten ondartet? Her hjælper stereologi med at svare på spørgsmålene. Når der skal lægges et skoleskema, kombinerer man lærere, klasser, fag og lokaler, så flest mulige ønsker til skemaet kan blive opfyldt. Det kan man finde hjælp til i grafteorien. Datasikkerhed er af vital betydning i det moderne samfund. Der foregår en kamp mellem på den ene side at skabe sikre koder, og på den anden side at rydde koderne. Matematikerne er her med i kampen på begge fronter. Kom og bliv introduceret til, hvor meget matematik du omgiver dig med i din hverdag.

04/04: Stereologi. Eva Bjørn Vedel Jensen, professor i matematik, Aarhus Universitet

11/04: Hall's sætning for ægtepar og skemaplanlægning. Niels Lauritzen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

18/04: Kvantecomputeren. Niels Ovesen Nygaard, institutleder på institut for matematik, Aarhus Universitet

25/04: Kryptering kan vinde over kvantecomputeren. Johan Peder Hansen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

Danmarks vilde orkidéer

Holdnummer: 1611-303

Dato: 19/4, 8 tirsdage (de sidste 6 er ekskursioner, egen transport)

Tid: 18.30-21.00

Pris: 1150 kr., studerende 910 kr.

Sted: Væksthusene, Peter Holms Vej

Underviser: Peter Wind, cand. scient. i biologi, Aarhus Universitet

Vi kender bedst orkidéerne som potteplanter, men der vokser faktisk næsten 40 arter af vilde orkidéer i Danmark, som alle er fredede. Nogle arter har store og iøjnefaldende blomster med spektakulære farver. Hos andre er blomsterne ved første øjekast små og næsten svære at få øje på, men fælles for dem alle er, at de er meget fascinerende. Vi tager gummistøvlerne på og florbøgerne under armen og sætter kursen mod en række fantastiske orkidé-lokaliteter i Jylland. Her bliver du introduceret til orkidéernes udseende og slægtskabsforhold, biologi og bestøvningsmekanismer. Du får mulighed for at opleve dem under naturlige forhold og lærer at bestemme dem ved hjælp af en flora. Forløbet starter med to aftener i de flotte omgivelser i Væksthusene, hvor vi ser nærmere på de eksotiske orkidéer, og seks ekskursioner til lokaliteter, hvor det er muligt at se danske orkidéer og andre forårsplanter i det fri.

Neandertalernes historie

Holdnummer: 1621-004

Dato: 5/9, 3 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Undervisere: Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet, Trine Kellberg Nielsen, ph.d.-studerende i forhistorisk arkæologi, Aarhus Universitet og Pia Bennike, lektor i biologisk antropologi, Københavns Universitet

Hvem var neandertalmennesket, og hvordan udvikledes og levede de, indtil de uddøde for omkring 40.000 år siden? Neandertalerne var de første fossile fortidsmennesker, som vi moderne mennesker fik kendskab til, da en neandertalerknogle blev fundet i Düsseldorf i 1856, og de er i dag de bedst beskrevne fortidsmennesker af alle. Opdagelsen af neandertalerne var i virkeligheden det første indicium på, at også mennesket havde gennemgået en evolution. Få neandertalernes udviklingshistorie fortalt, og hør hvordan de levede og hvilke redskaber de brugte. Var de, som historien har heddet sig, mindre intelligente end de tidligste moderne mennesker *Homo sapiens*, som levede side om side med dem i nogle årtier? Hør om deres særlige, robuste anatomi og knoglestruktur, som adskilte sig fra *Homo sapiens* og andre tidlige arter.

”Det overrasker mange, at vi har hele 36 arter af vildtvoksende orkidéer i Danmark. Flere af arterne er meget specialiserede i deres levestedskrav.”

Peter Wind

Cand. scient. i biologi, Aarhus Universitet

Lundbeckfonden Science Café

Brug en lørdag formiddag på et kig ind i forskningens verden til Lundbeckfonden Science Café. I dette semester byder vi velkommen til to arrangementer på to af Aarhus' mest populære museer. Til den første Science Café tager vi på ARoS og sætter fokus på en af de mest almindelige neurologiske lidelser, nemlig den hovedpine, som næsten halvdelen af alle voksne lider af. Tre forskere vil gøre os klogere på hovedpine som sygdom, mens ARoS' kunstepert vil give os et indblik i smertens verden via kunsten. Til forårets anden Science Café ser vi nærmere på den skarpe grænse mellem liv og død. For hvornår er man egentlig død, og bør vi tænke mere over døden i hverdagen? Forskerne hjælper os med at svare på spørgsmålene i Moesgaard Museums smukke rammer.

Hovedpine

Holdnummer: 1611-470

Dato: 19/3, 1 lørdag

Tid: 11.00-14.00

Pris: 120 kr., inkl. billet til ARoS, kaffe og croissant

Sted: ARoS Aarhus Kunstmuseum, Aros Allé 2

Undervisere: Jakob Møller Hansen, læge og post.doc. i migrænesygdomme, Glostrup Hospital, Flemming Bach, overlæge og klinisk professor i neurologi, Aarhus Universitet. Messoud Ashina, overlæge, professor i klinisk medicin, Glostrup Hospital

De fleste kender til at have hovedpine og ved, hvor ubehageligt det er. Men vidste du, at det er en af de mest hyppigt udbredte neurologiske lidelser? Hele 47 % af alle voksne lider af en aktiv hovedpine sygdom, og det kan være voldsomt invaliderende og ødelægge livskvaliteten for dem, der kæmper med det. Men hvad er det, der gør hovedpine til en helt særlig form for smerte? Og hvad er forskellen på forskellige slags hovedpiner som klyngehovedpine, migræne og spændingshovedpine? Hvad kan man gøre for at behandle den? Og hvad har den smerte med kunst at gøre? Få tre skarpe forskeroplæg om hovedpine, og en kunster-introduktion til pinen i ARoS' kunstsamling, når en ARoS ekspert slutter caféen af med et indblik i, hvor i deres kunstsamling, man kan se sammenfald mellem smerten og kunsten. Med i prisen er en adgangsbillet til ARoS, så alle kan gå på egen oplevelse i kunsten efter foredraget (normal billetpris 110 kr.).

På grænsen mellem liv og død

Holdnummer: 1611-477

Dato: 9/4, 1 lørdag

Tid: 11.00-14.00

Pris: 120 kr., inkl. billet til MOMU, kaffe og croissant

Sted: Ny Moesgaard Museum, Auditoriet, Moesgård Alle 15, 8270 Højbjerg

Undervisere: Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet, Mickey Gjerris, cand.theol., lektor i bioetik, Københavns Universitet og Thomas Schwartz Wentzer, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Ingen af os kan løbe fra, at vi en dag skal dø. Men de færreste overvejer til daglig, hvad det egentlig vil sige. For hvornår er man egentlig død? Er døden hjernedød eller hjertestop og hvad vil det medicinsk sige at genoplive et menneske? Kan vi etisk set selv få lov at bestemme, hvornår vi vil dø? Og hvad betyder det egentlig for vores måde at leve vores liv på, at det ikke varer evigt? Til denne café lægger Moesgaard Museum (MOMU) rammer til et modigt projekt. Vi ser døden i øjnene med hjælp fra både lægevidenskab, filosofi og etnografi, når tre forskellige eksperter spørger ind til døden. Samtidig får du en særindroduktion til museets udstilling 'De dødes liv', der stiller skarpt på verdens kulturers forskellige forhold til døden. Med i prisen er en adgangsbillet til MOMU, så alle kan gå på egen opdagelse på museet efter caféen (normalpris 110 kr.).

Lundbeckfonden

Lectures

Bliv opdateret med ny viden af skarpe forskere med formidlingstalent. Lundbeckfonden byder i samarbejde med Aarhus Universitet på helt nye Lundbeckfonden Lectures, hvor der sættes fokus på aktuelle og debatskabende emner. Med udgangspunkt i sundheds- og naturvidenskab, deler forskere, eksperter og erfaringspersoner ud af deres viden og oplevelser. Hør fx om den nyeste forskning inden for Parkinsons sygdom og sklerose. Eller om hvordan hjertet kan gå i stykker af sorg. Alle er velkomne!

Parkinsons

Holdnummer: 1611-472

Dato: 11/4, 1 mandag

Tid: 19.00-21.00

Pris: 50 kr. inkl. sandwich, vin/vand, kaffe og kage

Sted: Aarhus Institute of Advanced Studies, AIAS auditoriet, Høegh-Guldbergs Gade 6B, bygning 1632

Undervisere: Kristian Winge, overlæge og klinisk forskningsleder, Rigshospitalet og Per Borghammer, overlæge og Lundbeckfond Fellow

---

Eksperters anslår, at 1 ud af hver 1000 danskere lider af Parkinsons sygdom, der er en af de mest almindelig forekommende nervesygdomme. De fleste kender symptomerne så som ry-sten, langsomme bevægelser og stivhed i musklerne. Men de senere års forskning har fuldstændigt ændret vores syn på sygdommen. Parkinsons rammer ikke kun de dopamin-producerende nerveceller, som er vigtige for vores bevægelser, men også mange andre typer nerveceller i hjernen og i flere andre organer i kroppen. Sygdommen starter meget tidligere end først antaget og de første symptomer er slet ikke bevægeforstyrrelser, men helt andre symptomer som forstoppelse, nedsat lugtesans og søvnforstyrrelser. Nogle forskere mener endda, at Parkinsons faktisk starter i tarmen. Denne aften stiller overlæge og Lundbeckfond Fellow, Per Borghammer, og overlæge og klinisk forskningsleder, Kristian Winge, skarpt på, hvad vi ved om denne kroniske hjernesygdom. Vi ser nærmere på forklaringer, symptomer og behandlinger og går ned i, hvad den nyeste forskning siger om muligheden for at undgå Parkinsons sygdom i fremtiden.

Når hjertet svigter

Holdnummer: 1611-474

Dato: 9/3, 1 onsdag

Tid: 19.00-21.00

Pris: 50 kr. inkl. sandwich, vin/vand, kaffe og kage

Sted: AU, Aarhus Institute of Advanced Studies, Høegh-Guldbergs-gade 6B, bygning 1632, AIAS-auditoriet

Undervisere: Henning Mølgaard, klinisk professor i hjertemedicin, Aarhus Universitetshospital og Sten Lyager, klinisk professor i hjertekirurgi, Aarhus Universitetshospital

---

Hjertet er vores vigtigste muskel. Det er det første organ, vi udvikler, og det forsyner resten af kroppen med det blod og den ilt, der giver den liv. Derfor er det måske ikke så underligt, at al-verdens digte og popsange flyder over med hjertemetaphorer, der fortæller om, hvordan hjerter knuses og går i stykker. Men hvad sker der egentlig rent medicinsk, når hjertet svigter? Og hvordan kan det være, man kan dø af sorg? Denne aften stiller vi skarpt på hjertet fra to forskellige vinkler. Klinisk professor i hjertekirurgi, Sten Lyager, forklarer, hvad der sker, når hjertet svigter og fortæller, hvordan hans forskning i hjertekirurgi kan hjælpe os med at give patienter med hjertesvigt bedre behandling i fremtiden. Herefter sætter klinisk professor i hjertemedicin Henning Mølgaard, os ind i, hvad det vil sige at lide af knust hjerte – rent medicinsk. Man kan nemlig dø af sorg, hvis man rammes af den akutte stress-sygdom Broken Heart Syndrom.

Tarmen

Holdnummer: 1611-469

Dato: 3/5, 1 tirsdag

Tid: 19.00-21.00

Pris: 50 kr. inkl. sandwich, vin/vand, kaffe og kage

Sted: AU, Aarhus Institute of Advanced Studies, Høegh-Guldbergsgade 6B, bygning 1632, AIAS-auditoriet

Undervisere: Trine Nielsen, læge og ph.d. i tarmbakterier, Københavns Universitet og Manimozhiyan Arumugam, professor i metabolisk genetik, Københavns Universitet

---

'Vejen til en mands hjerte går gennem hans mave'. Den gamle talemåde udtrykker faktisk mere sandhed, end man skulle tro – og ikke bare for mænd, men for os alle. Den nyeste forskning viser nemlig, at vores tarme er et alt for undervurderet organ. De milliarder af bakterier, der lever i vores maver, spiller nemlig en stor rolle i at holde vores krop sund og i balance – både fysisk og psykisk. Indenfor de sidste 10 år har forskningen lært os mere og mere om, hvordan tarmbakterierne påvirker en overraskende bred skare af sygdomme i både krop og sind. Til denne Lundbeckfonden Lecture ser vi nærmere på tarmen og dens mange egenskaber i forhold til sygdom og sundhed. Vær med når læge og ph.d. i tarmbakterier, Trine Nielsen, og klinisk professor i metabolisk genetik, Manimozhiyan Arumugam, fortæller os om tarmen og dens bakterier og hvordan den kan hjælpe os med at overvinde sygdomme i fremtiden. OBS: Denne Lundbeckfonden Lecture afholdes på letforståeligt engelsk.

Sklerose

Holdnummer: 1611-475

Dato: 26/5, 1 torsdag

Tid: 18.30-21.00

Pris: 50 kr. inkl. sandwich, vin/vand, kaffe og kage

Sted: AU, Aarhus Institute of Advanced Studies, Høegh-Guldbergsgade 6B, bygning 1632, AIAS-auditoriet

Forelæsere: Sine Reker Hadrup, Lundbeckfond Fellow og lektor i immunologi, Danmarks Tekniske Universitet, Finn Thorup Selleberg, overlæge og professor i neurologi, Rigshospitalet og Mikkel Anthonisen, læge og stifter af foreningen Oceans of Hope - Sailing Sclerosis

---

Sklerose er en af de mest udbredte sygdomme i hjerne og rygmærmarv. Hvert år får ca. 600 danskere stillet diagnosen, og på landsplan lever mere end 14.000 nu med sklerose. Men sklerose er aldrig 'bare' sklerose. Det er meget svært at forudsige, hvor aggressiv sygdommen vil være fra person til person. Og faktisk har forskningen stadig svært ved at forklare, hvad der forårsager den i første omgang. På trods af alt dette, er der dog lys forude. I løbet af de sidste 20 år har vores forståelse af sygdommen og behandlingsmulighederne taget et kvantespring fremad, og mange med sklerose kan allerede i dag se frem til et mildere sygdomsforløb. Ja faktisk kan nogle sejle hele jorden rundt med projektet Sailing Sclerosis. Men hvad er det egentlig, der gør sklerose så svær at forudsige? Og hvad kan man gøre ved sygdommen i dag? Kan nye teknikker bidrage til at forstå, hvordan immunforsvaret spiller en rolle i udvikling af sygdommen? Og hvad kan man selv gøre for at leve bedst muligt med sklerose?

Religion og filosofi

Hvad vil det sige at være til?
Og hvad er meningen med det hele?
Verdens religioners svar er utallige
og filosofiens teorier mangfoldige.
Dyk ned under overfladen, og bliv klogere på nogle
helt fundamentale forhold ved tilværelsen.

Store tanker om hverdagslivet

Holdnummer: 1611-076

Dato: 18/1, 6 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Hvordan forholdte Kierkegaard sig til angst? Hvad siger biblen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller en række forskere skarpt på seks emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, skam og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sjæletilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne forelæsningsrække, hvor hver enkelt forsker forholder sig til sit emne ud fra en filosofisk, teologisk eller idehistorisk vinkel.

18/01: Længsel. Mogens Pahuus, professor i filosofi, Aalborg Universitet

25/01: Skam. Claus Holm, lektor i pædagogik, Aarhus Universitet

01/02: Angst. Ole Morsing, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

08/02: Vrede. Lars-Henrik Schmidt, professor i filosofi og pædagogik, Aarhus Universitet

15/02: Tilgivelse. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

22/02: Kærlighed. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Tab og sorg

Holdnummer: 1611-075

Dato: 19/1, 3 tirsdage (Ingen undervisning 2/2)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Jørn Henrik Olsen, forfatter, billedkunstner og ph.d. i teologi

Sorg er blevet kaldt kærlighedens og tilknytningens dyreste pris. Det er ikke til at slippe af med den sorg, som kærligheden udgør, for sorg og livshistorie kan ikke adskilles. Sorgen bærer mange ansigter, og dens konsekvenser opleves forskelligt. Når det store vemod ved død og tab sætter ind, ser meget i livet anderledes ud. Forelæsningerne præsenterer tværfaglige perspektiver på sorgen ved adskillelse og død, sorgteori, sorgproces samt kunst og æstetik i sorgen. Desuden en række temaer under eksistentiel omsorg, sorgintervention og medvandring i sorgens landskab. Tværfagligheden består primært i indsigter fra kultur- og kunstanalyse, eksistensfilosofi, psykologi og teologi.

19/01: Sorg som kærlighedens dyreste pris

26/01: Kunst, død og sorg

09/02: Medvandring i dødens og sorgens landskab

Verdens undergang

Holdnummer: 1611-105

Dato: 19/1, 5 tirsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Tilrettelægger: Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet

Svindende ozonlag, stigende vandstand, overbefolkning, flygtningestrømme, terrorisme, nye krigsformer, muterende bakterier, ukontrollerbare epidemier... der er grunde nok til at formode, at vores gamle verden ikke kommer til at bestå. Hvorfor skulle mennesket som eneste art også være sikret evigt liv her på planeten? Og fører de mange forsøg på at frelse verden, med deres ideologi om bæredygtighed og dertil hørende restriktioner og forbud, til andet end ny moralisme og puritanisme? Hvad hvis vi prøver at tænke den tanke til ende, at menneskeheden, og altså ikke bare det enkelte menneske, dage er talte? Er det en tanke, vi overhovedet kan rumme? Forelæsningerne vil præsentere forskellige tilgange til opfattelsen af mennesket som et artsvesen, der ikke kan gøre sig håb om frelse fra undergangen. Det er en tanke, som er dukket op til forskellige tider — den har været kendt fra hellenismens og kynismens dage til pessimismen og eksistentialismen. Men den er hidtil blevet fortrængt af fremskridtstro og vækstfilosofi.

19/01: At tro, hvad vi ikke ved, og ikke at tro, hvad vi ved. Peter Kemp, professor emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

26/01: Mennesket, det hovmodige dyr. Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet

02/02: Materialisme og mennesket som truet art. Anne-Marie Eggert Olsen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

09/02: Mennesket som ontologisk episode. Per Jepsen, adjunkt i pædagogik og filosofi, Aarhus Universitet

16/02: Klimaændring, artsflow og kropsvarme. Sune Frølund, lektor i pædagogik og filosofi, Aarhus Universitet

Kinesisk filosofi

Holdnummer: 1611-106

Dato: 19/1, 5 tirsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Klaus Bo Nielsen, projektmedarbejder i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Kinesisk filosofi opstod samtidig med græsk filosofi. Mange har hørt om eller læst tekster af Platon og Aristoteles, mens de store kinesiske filosoffer er aldeles ukendte for os. Det er en skam, for kinesisk filosofi er lige så mangesidig og sofistikeret som Vestens idéhistorie. Men interessen for kinesisk filosofi er stigende i Vesten. Vi vil kende ideerne og tænkningen, som historisk har tegnet kæmpen fra øst. Få en introduktion til den righoldige kinesiske filosofitradition, der tydeligvis indeholder elementer, som også findes i den vestlige filosofi, men også byder på særlige kinesiske anskuelser af mennesket, samfundet og naturen. Forløbet præsenterer ideer i kongfuzianismen og daoismen, de to brede kinesiske traditioner, men belyser også andre filosofiske strømninger i Kina.

”Mange dyrearter har levet på jorden i millioner af år. Vi mennesker har ikke engang været her i én million. Alligevel opfører vi os, som om vi skulle være til i evig tid. Med hvilken ret?”

Søren Gosvig Olesen

Lektor i filosofi,

Københavns Universitet

Buddhisme

Holdnummer: 1611-100

Dato: 21/1, 5 torsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Buddhismen er en af de ældste religioner i verden. Den har haft stor betydning i religionshistorien og er i samtiden blevet en moderne tradition med indflydelse også uden for den organiserede religion. Forelæsningsrækken fortæller religionens historie i de forskellige kulturer, den har vandret til: Indien, Tibet, Thailand, Kina, Japan, Østasien og Vesten. De enkelte forelæsninger går desuden dybere i forskellige, centrale buddhistiske temaer såsom meditation, socialt engagement, død og modernitet.

21/01: Buddha, dharma og sangha.

Erik Meier Carlsen, cand.mag. i religionsvidenskab og journalist

28/01: Religionsmøde og vandring mod øst.

Mikael Aktor, lektor i religionsvidenskab, Syddansk Universitet

04/02: Tinder og tantra i Tibet.

Anne Burchardi, cand.mag. i antropologi

11/02: Meditation, mindfulness og moderniteten.

Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

18/02: Den tibetanske Dødebog.

Erik Meier Carlsen, cand.mag. i religionsvidenskab og journalist

Hvordan møder vi døden?

Holdnummer: 1611-099

Dato: 21/1, 6 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Døden er en af de begivenheder i menneskets tilværelse, som vi har allersværest ved at forholde os til. På trods af at døden er en fælles begivenhed for alt levende, så er det alligevel den begivenhed, vi taler og ved mindst om. Vi ønsker ikke at tale om døden – hverken når vi oplever os fjernest fra den eller tættest på. Døden gør os tavse. Men samtidigt er døden med til at indramme og definere det liv, som vi alle er fælles om at leve. Derfor kan det give nye perspektiver på menneskets tilværelse, hvis vi bliver klogere på døden som fænomen. Denne forelæsningsrække stiller skarpt på døden i en samfundsmæssig og religiøs kontekst og sætter også ord på det, som sker i mødet med døden.

21/01: Døden i et kulturelt og samtidshistorisk perspektiv.

Vibeke Poulsen Graven, ph.d.-studerende i sociologi, Aalborg Universitet

28/01: Døden som tabu – i samfund og sundhedsvæsen.

Helle Timm, professor og centerchef i Videncenter for Rehabilitering og Palliation

04/02: Døden i verdens andre religioner.

Armin W. Geertz, professor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

11/02: Hvad sker der med os, når vi dør? Om døden inden for kristendommen.

Helle Rørbæk Hørby, hospitalspræst, Aarhus Universitetshospital

18/02: Hvad er trøst? Mogens Pahuus, professor i filosofi,

Aalborg Universitet

25/02: Venteværelset – en døendes fortællinger om livet.

Rita Nielsen, sygeplejerske, underviser og forfatter

Idéhistorie.

Det 20. århundrede – ekstremernes tidsalder

Holdnummer: 1611-365

Dato: 29/1, 6 fredage

Tid: 10.15-12.45

Pris: 930 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

I år 1900 udgiver Freud "Drømmetydning". Her formulerer han idéen om det ubevidste, og laver dermed et frontalangreb på det 19. århundredes tro på fremskridtet, friheden og fornuften. Den anden store revolution finder vi i Wittgensteins sprogfilosofi og Heideggers fænomenologi. Det fører videre til eksistentialismen hos Sartre og Camus. I anden del af forelæsningsrækken vil vægten ligge på den politiske filosofi. Baggrunden er århundredets store konflikt mellem liberale demokratier og totalitære systemer. De vigtigste tænkere bliver Hannah Arendt, Fukuyama og Habermas. Desuden kommer vi ind på Orwells og Huxleys romaner og naturligvis FN's menneskerettighedserklæring. Forelæsningsrækken indgår i et længere forløb; en oversigt kan findes på: flemminghoue.dk

29/01: Nietzsche og Freud. De vilde hunde i kælderne

05/02: Wittgenstein og Heidegger. Sproget og verden

12/02: Sartre, Camus og Frankl. Fremmedhed, frihed og mening

19/02: Arendt og Orwell. Totalitarismen

26/02: Fukuyama og Huntington. FN og menneskerettighedserklæringen

04/03: Habermas og Honneth. System, kommunikation og anerkendelse

Buddhisme skønnes i dag at have omkring 230.000 tilhængere i Europa.

Kierkegaards mange ansigter

Holdnummer: 1611-364

Dato: 1/2, 8 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G214, Ny Munkegade 118

Tilrettelægger: Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

“Han var en af de få, der virkelig tænkte nyt, og af hvem vi andre lever” – Sløk. I sin tænkning forsøger Kierkegaard ikke at få tilværelsen til at falde på plads og til ro i et velordnet system, men udforsker den i hele dens forunderlige og forfærdende vidde og dybde. Som Sokrates søger han sandheden, men bilder sig ikke ind at finde eller besidde den. Hans tænkning er som et prisme, vi ser igennem – mangfoldig og magedacerteret. I denne forelæsningsrække ser vi gennem nogle af disse interessante facetter, og ser på de mange ansigter bag én af Danmarks store tænkere – hvis ikke den største.

01/02: Kierkegaards univers. Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

08/02: Det etiske ifølge Kierkegaard. Sune Liisberg, ph.d. i filosofi og idehistorie, Aarhus Universitet

15/02: Du skal tro, du er noget – troens forbavelse i Kierkegaards 'Frygt og Bæven'. Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idehistorie, Aarhus Universitet

22/02: Fortælleren Kierkegaard – og tænkeren. Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

29/02: Hverken kommunisme eller pietisme – Kierkegaard som politiker. Ole Morsing, lektor i idehistorie, Aarhus Universitet

07/03: Kierkegaard og psykologien. Anders Dræby Sørensen, cand. mag. i idehistorie, master i humanistisk sundhedsvidenskab og ph.d. i psykologi

14/03: 'Kjerlighedens gjerninger' – opgør med selvoptagethed og konkurrencesamfund. Kjeld Holm, biskop emeritus

04/04: Kierkegaard mellem kristendom og humanisme. Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

Søren Kierkegaard – et liv i ekstremer

Holdnummer: 1611-363

Dato: 2/2, 6 tirsdage

Tid: 10.15-12.45

Pris: 930 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

Hvad vil det sige at blive sig selv – at leve sit liv i alvor og i glæde og at leve det som sit eget? Det spørgsmål kredser hele Kierkegaards forfatterskab om. Det rækker fra den afgrundsdybe fortvivelse i oplevelsen af at være forladt af Gud og mennesker og fremmed fra sig selv til den helt modsatte grunderfaring af at være elsket og at kunne elske – fra Prædikerens "Alt er tomhed" til Johannesbrevets "Gud er kærlighed". Det er for Kierkegaard dybt personlige, eksistentielle spørgsmål. Hvad han skrev hører sammen med det liv han levede. Hans liv var i det ydre udramatisk, men "indvortes et af de mest bevægede Liv, der er ført i Danmark" (Brandes). En sårbar psyke, et dybt problematisk forhold til en elsket og hadet fader, en livslang ulykkelig forelskelse i en pige, han ikke vovede at gifte sig med. Forelæsningerne lægger vægten på det biografiske, men inddrager også de værker, der knytter sig tættest hertil.

02/02: En tungsindig olding og et stakkels barn

09/02: 'Frygt og Bæven' – troens vel-signelse og forbandelse

16/02: Forlovelsens forgæves frigørelsesforsøg. 'Gjentagelsen' og talen om Job

23/02: En tungsindig yngling og en stakkels ung pige. 'Stadier på Livets Vej'

01/03: Offer og martyr. Fra Corsarstriden til kirkestormen

08/03: Gåden Kierkegaard

Store tænkere i det 20. århundrede

Holdnummer: 1611-362

Dato: 4/2, 8 torsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118

Tilrettelægger: Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

“Han var en af de få, der virkelig tænkte nyt, og af hvem vi andre lever”. Således skriver Sløk om Kierkegaard. Men han var jo ikke den sidste, der tænkte nyt – også i det tyvende århundrede finder vi tænkere, der udvider og uddyber vores erfaring og forståelse af os selv og vores virkelighed. Det tyvende århundrede er det mest dynamiske og dramatiske i vores historie, kendetegnet ved en hastigt accelereret udvikling balancerende på kanten af katastrofen. En udfordring til at tænke nyt. Men også til at besinde sig på fortiden og fastholde kontinuiteten i dialog med fortidens store tænkere

04/02: Freud – bevidstheden om det ubevidste. Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

11/02: Wittgenstein – mellem livsform og livsformer. Anne-Marie Søndergaard Christensen, lektor i filosofi, Syddansk Universitet

18/02: Heidegger – den timelige eksistens: Mennesket uden Gud. Jørgen Hass, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

25/02: Sartre og den generøse humanisme. Anders Dræby Sørensen, cand.mag. i idehistorie, master i humanistisk sundhedsvidenskab og ph.d. i psykologi

03/03: Hannah Arendt – frihedens tænkere. Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

10/03: K.E. Løgstrup: Indfald fremfor udfald – religionens udfordring til filosofien. Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idehistorie, Aarhus Universitet

17/03: Foucault om magtens udtryksformer – fra vold over disciplin til sikkerhed. Ole Morsing, lektor i idehistorie, Aarhus Universitet

31/03: Jürgen Habermas – kommunikationens tænkere. Flemming Houe, mag.art. i idehistorie

Den religiøse dimension og biblen som vejleder

Holdnummer: 1611-460

Dato: 11/2, 6 torsdage

Tid: 17.15-20.45

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G214, Ny Munkegade 118

Underviser: Lene Højholt, cand.theol.

Bibelen kan læses på mange måder, og den rummer meget livstolkning og visdom. En eksistentiel læsning forudsætter et kendskab til det religiøse sprog og dets symbol- og billedrigdom og en fortrolighed med, hvordan den religiøse virkelighed udtrykker en dybde i menneskelivet og en længsel efter mening. Kurset vil tage udgangspunkt i en såvel psykologisk som teologisk undersøgelse af den religiøse dimensions virkelighedstolkning. Med inddragelse af bl.a. C. G. Jungs psykologi.

Virkelighed og erkendelse

Holdnummer: 1611-183

Dato: 15/2, 5 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Hvad eksisterer, og hvordan kan vi som mennesker opnå erkendelse herom? Kan vi stole på vores sanser, eller må vi bruge vores fornuft? Sådanne spørgsmål har mennesket stillet sig selv siden det antikke Grækenland. Denne forelæsningsrække vil give svar på, hvordan man op gennem tiden har forstået væren og viden, samt hvordan dette gør sig gældende i dag. Herigennem præsenteres nogle af historiens største tænkere såsom Platon, René Descartes og Immanuel Kant, der hver har givet deres svar på ovenstående spørgsmål. Disse tænkere skaber grund for 1800-tallets og 1900-tallets videnskabsteori, der stadig i dag diskuteres og bidrager til vores erkendelsesfilosofi. Kom og hør en række spændende forelæsninger, der stiller spørgsmålstejn ved eksistens og vores erkendelse heraf.

15/02: Hvornår opdagede vi, at vi eksisterer? Om Heraklit, Parmenides, Platon og Aristoteles. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

22/02: Hvordan kan vi vide, om noget er sandt? Om Descartes og Hume. Carsten Fogh Nielsen, adjunkt i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet

29/02: Hvad kan vi bruge fornuften til? Om Kant. Thomas Schwarz Wentzer, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

07/03: Skal man starte i sproget? Om sprogfilosofien. Lars Albinus, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

14/03: Hvad ses som sikker viden? Om målinger og erkendelser. Lars Albinus, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Tid

Holdnummer: 1611-181

Dato: 16/2, 5 tirsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Hvad er tid? Alt i universet er underkastet tidslighedens vilkår, men mennesket er, så vidt vi ved, det eneste væsen, som er sig sin tidslighed bevidst. I slutningen af det fjerde århundrede skrev kirkefaderen Augustin i sin selvbiografi, at så længe ingen spurgte ham derom, vidste han, hvad tid er, men når han blev spurgt, forvirredes han. Situationen er velkendt for mange. I forelæsningsrækken vil problemet om tidens karakter blive belyst filosofisk, eksistentielt, teologisk, antropologisk og naturvidenskabeligt.

16/02: Tiden i filosofisk belysning. Peter Øhrstrøm, professor i informationsvidenskab samt tilknyttet anvendt filosofi, Aalborg Universitet

23/02: Tiden i eksistentiel belysning. Casper Løwenstein, ph.d.-studerende i teologi, Københavns Universitet

01/03: Tiden i teologisk belysning. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

08/03: Tiden i antropologisk belysning. Anne Line Dalsgaard, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

15/03: Tiden i naturvidenskabelig belysning. Ulrik Ingerslev Uggerhøj, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

Guds ord – i Toraen, Bibelen og Koranen

Holdnummer: 1611-182

Dato: 22/2, 3 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Vidste du, at religionerne jødedom, kristendom og islam har mange ligheder? De har hver i sær én gud til forskel fra religioner, som accepterer mange guder. De har en række hellige personer, hvoraf nogle fremtræder i alle religionerne. De har alle ét grundlæggende helligskrift, der henholdsvis hedder Toraen, Det Nye Testamente og Koranen. Fællestrækkene er til at få øje på. I denne forelæsningsrække kommer du tættere på de tre helligskrifter og på deres forskelle og ligheder. Hvor og hvordan er disse skrifter opstået? Hvilken betydning har de haft for religionen, og hvilken rolle spiller de i dag? Bliv klogere på de helligtekster, som gennem historien har været definerende for milliarder af menneskers liv.

22/02: Toraen. Søren Holst, lektor i Bibelsk Eksegese, Københavns Universitet

29/02: Det Nye Testamente. Anders Klostergaard Petersen, professor MSO i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

07/03: Koranen. Thomas Hoffmann, professor MSO i koranstudier, Københavns Universitet

Et ur i bevægelse går langsommere end et i stilstand, for tidens gang er afhængig af hvor hurtigt, objektet bevæger sig.

Hele vejen rundt om intet og ingenting

Holdnummer: 1611-361
Dato: 24/2, 4 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 450 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Intet, ingenting, nul, det tomme rum – kært barn har mange navne. 'Intet' er en af de sværeste ting, for os mennesker at forstå. For skal man anskueliggøre intet, må man tale om noget. I denne forelæsningsrække inviteres deltagerne hele vejen omkring intet. Fra teologien til filosofien, over astronomien og tilbage. Bliv introduceret til det abstrakte, paradoksale, overraskende og konkrete. Dyk ned i intethedens afkroge, og bliv klogere på din egen og universets eksistens.

- 24/02: Af og til intet.** Svend Andersen, professor i teologi, Aarhus Universitet
- 02/03: Væren og intet.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d.-stipendiat Aarhus Universitet og studielektor på Aalboerg Universitet
- 09/03: Er der nogen derude?** Hans Kjeldsen, lektor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 16/03: Altings kollaps.** Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet

Verdenshistorie. Europas ekspansion og civilisationernes møde

Holdnummer: 1611-360
Dato: 11/3, 6 fredage
Tid: 10.15-12.45
Pris: 930 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Omkring år 1500 indleder Europa en ekspansion, der over de næste århundreder skal gøre den europæiske civilisation verdensdominerende. Den er båret af dybtgående forandring af de europæiske samfund, overgangen fra traditionelt til moderne samfund. Den begynder med renæssance og reformation og sætter sig igennem med fuld styrke med revolutionerne i slutningen af 1700-tallet – både de politiske og den industrielle. Moderniseringen giver de europæiske stater en videnskabelig, militær, teknologisk og økonomisk overlegenhed, der gør det muligt at underlægge sig resten af verden. De fleste kulturer overlever ikke mødet med den aggressive og ekspansive europæiske, men går til grunde. De andre store civilisationer, den kinesiske, den indiske, den islamiske er ved epokens begyndelse på mange måder højere udviklede end Europa, men stagnerer og underkastes europæisk dominans. Indtil videre. Forelæsningsrækken indgår i et længere forløb, der omfatter hele historien. En oversigt kan findes på: flemminghoue.dk.

- 11/03: Europa. Renæssance og reformation. Gryende kapitalisme og modernisering**
- 18/03: Europas ekspansion. Globaliseringens første fase**
- 01/04: Amerikas opdagelse, erobring, udplyndring og kolonisering**
- 08/04: Mongolernes erobringer. Den islamiske verden**
- 15/04: Den indiske civilisation**
- 29/04: Kina. Kulmination, stagnation og begyndende opløsning**

Tænk dig om

Holdnummer: 1611-180
Dato: 12/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 350 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Jens Christian Bjerring, post.doc. i filosofi, Aarhus Universitet

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: når politikere taler for deres politik; når reklamefolk taler for deres produkt; når videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uudværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Det er en af filosofiens spidskompetencer, og filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du mulighed for at tilegne dig disse evner. Du får en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt.

Thomas Mann – Dannelsesroman og djævpagt

Holdnummer: 1611-359
Dato: 15/3, 5 tirsdage
Tid: 10.15-12.45
Pris: 780 kr.,
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Det vidunderlige ved at læse store, klassiske romaner er, at vi for en stund forlader vores egen måske lidt snævre verden og indlevende og medoplevende træder ind i en anden. Den er forskellig fra vores, men ikke mere end vi kan spejle os i den. Derved bliver vores verden større og rigere, vores erfaring og forståelse udvides og uddybes. I 'Trolddomsbjerg' følger vi den unge Hans Castorp. Et kort besøg på et tuberkulosesanatorium bliver til et ophold på syv år. Han drages ind i den dødsvendte sanatorieverdens stillestående tid, og da han omsider bryder fortryllesen, og vender tilbage til livet, er året 1914. I 'Josef og hans Brødre' følger vi den bibelske Josef, hans udvikling fra drømmende, selvoptaget yngling gennem en lang dannelsesvej til en moden mand, der har fundet ind til sin gud og ud til sin verden, og som Faraos forvalter kan bære ansvaret for slægt og samfund. I 'Doktor Faustus' møder vi en kunstner, der som Goethes Faust sælger sin sjæl til djæveln for at opnå geni og skaberkraft. Djævpagtens moderne skikkelse er en syfilitisk infektion, et træk lånt fra Nietzsches biografi. Hos Mann bliver denne bevægelse ud i det dæmoniske tillige et billede på Tysklands historie fra Luther og Reformationen til Hitler og Holocaust.

- 15/03: Thomas Mann – kunstner og borger**
- 29/03: 'Trolddomsbjerg' – en forlist dannelsesroman**
- 05/04: 'Josef og hans Brødre' – den lykkelige dannelsesroman fra kunstner til borger**
- 12/04: Goethes Faust – og Manns**
- 19/04: Djævpagt, helvedsfart – og forløsning?**

Hvem var ham Jesus?

Holdnummer: 1611-193

Dato: 30/3, 4 onsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Jesus. Alle kender hans navn og ved, at han blev født ved juletid. Ingen er i tvivl om, hvem der tales om, når navnet Jesus nævnes. Men hvor meget ved du egentlig om Jesus i Bibelen, og hvor meget ved du om den historiske Jesus? Siden kristendommens begyndelse har den haft fokus på Jesus og hans historie. Gennem historien har der været mange betydningsfulde studie- og forskningsretninger. Undersøgelserne er mange og omhandler Jesu karakter som menneske, hans gerninger, hans guddommelighed, hans opstandelse og meget mere. I denne forelæsningsrække stiller vi skarpt på Jesus, som han fremstår både i evangelierne og andre skrifter. Vi vil se på, hvordan Jesus er gået fra menneskesøn til frelser og hovedperson for 2,2 mia. kristne verden over. Vi vil undersøge fortællingerne om og sandsynligheden for den historiske Jesus og hans rolle i datiden, og vi vil se, hvordan Jesus beskrives uden for den kristne tro.

30/03: Jesus i evangelierne. Kasper Bro Larsen, lektor i teologi, Aarhus Universitet

06/04: Jesus som Messias. Kasper Bro Larsen, lektor i teologi, Aarhus Universitet

13/04: Den historiske Jesus. Anders Klostergaard Petersen, professor MSO i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

20/04: Jesus fortalt gennem andre religioner. Anders Klostergaard Petersen, professor MSO i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

”De fleste tænker, at evangeliernes Jesus er identisk med den historiske person. Men evangelierne er myter. De har hver deres særlige Jesus.”

Anders Klostergaard Petersen

Professor MSO i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Den danske tidsånd

Holdnummer: 1611-459

Dato: 30/3, 4 onsdage (ingen undervisning 13/4)

Tid: 17.30-19.15

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

”Vore dages ungdom elsker luksus. Den har dårlige manerer, foragter autoritet, har ingen respekt for ældre mennesker og snakker, når den skulle arbejde. De unge rejser sig ikke længere op, når ældre kommer ind i et værelse. Den modsiger sine forældre, skryder op i selskaber, sluger desserten ved spisebordet, lægger benene over kors og tyranniserer lærerne”. Disse fyndige ord om ungdommen tilskrives Sokrates, en af oldtidens store filosoffer. Hvis vi skal dømme efter titlerne på de bøger, som førende intellektuelle udgiver godt 2500 år senere, står det ikke meget bedre til med hverken unge eller voksne i dag: ’Det demente samfund’, ’Knoldesparkeren, flottenheimeren og glatnakken – et klassebillede af det danske samfund’ og ’Debatkultur på nedtur’. Hør de spidde og sjove karakteristikker af danskerne og dagens Danmark.

30/03: Det demente samfund. Michael Böss, lektor i engelsk, Aarhus Universitet

06/04: Debatkultur på nedtur. Henrik Kaare Nielsen, professor i æstetik og kultur, Aarhus Universitet

20/04: Pengene og livet. Jakob Bek-Thomsen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet

20/04: Knoldesparkeren og særklassen – et klassebillede af det danske samfund. Center for Vild Analyse, kollektivt subjekt og tvivletank

Hvad enhver dansker bør vide

Holdnummer: 1611-358

Dato: 30/3, 8 onsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Hvad bør man læse, høre, se eller smage, før man dør? Det giver tv, bøger og aviser os mange bud på. På Folkeuniversitetet har vi spurgt eksperterne. Vi har inviteret nogle af landets dygtigste forskere til at give deres bud på, hvad der er grundlæggende at vide indenfor deres fag. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som revolutionerede menneskets tilværelse. Hvad betyder 1864 for danmarkshistorien? Hvorfor er Johannes V. Jensen og Herman Bang fortsat på pensum? Hvilke konsekvenser fik opfindelsen af den elektriske telegraf, flyet og internettet for menneskets selvforståelse? Få perspektiv på nogle af de begivenheder, som ændrede verden, og få suppleret dit eget perspektiv på menneskets tilværelse.

30/03: Teknologi. Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

06/04: Film. Mathias Korsgaard, postdoc i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

13/04: Litteratur. Anders Østergaard, ekstern lektor og adjungeret professor i litteratur Anders Østergaard, Københavns Universitet

20/04: Mennesket. Mikkel Heide Schierup, professor i biologi, Aarhus Universitet

27/04: Klassisk musik. Palle Kjeldgaard, musikchef, Aarhus Symfoniorkester

04/05: Kunst. Anne Sofie Ejersbo, mag.art. i kunsthistorie

11/05: Dansk design. Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

18/05: Danmarks historie. Steffen Heiberg, forfatter og fhv. forskningschef ved Frederiksborgmuseet

Det gode liv

Holdnummer: 1611-357

Dato: 4/4, 6 mandage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Underviser: Jørgen Husted, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad er et godt liv? Hvad gør et liv godt og hvorfor? Lige siden Platon har store filosoffer givet deres svar herpå. Svarene hænger sammen med menneskesyn, syn på det gode menneske og det gode samfund. I forløbet præsenteres de to dominerende traditioner. Den ene lader det gode liv afhænge af, hvordan det leves, og hvad der udrettes i det. Den anden lader det afhænge af, hvordan det føles, og den slags oplevelser, der fylder det. Aristoteles og Immanuel Kant er de store navne i den første tradition, i den anden er det bl.a. John Stuart Mill samt forskellige nutidige tænkere. Som repræsentanter for feltet mellem hovedretningerne inddrages Søren Kierkegaard og Jean P. Sartre. Teorien uddybes med henvisning til aktuelle spørgsmål om etik og moral, livsværdier, multikulturalisme, opdragelse og dannelse. Der udleveres skriftligt materiale forfattet af underviseren. Som baggrundslæsning kan anvendes Jørgen Hustedes bog: ’Ethiske teorier’ (Hans Reitzels Forlag).

Kierkegaard – manden bag maskerne

Holdnummer: 1611-356

Dato: 11/4, 4 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118

Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

"Hvad var han i grunden for et menneske? Vi ved det ikke." Sådan skriver Sløk om et menneske. At blive et selv er for Kierkegaard det afgørende i livet, det ethvert menneske ubetinget skal. Det bliver vi ikke for os selv alene, men alene i forholdet til Gud og til medmennesket. Gennem hele sit liv søgte Kierkegaard sig selv, en søgen der aldrig blev afsluttet. Han efterlod en overvældende beretning herom både i sit forfatterskab og i sine dagbøger. Er det muligt ud fra det at danne et billede af, hvem han var som menneske? Kan vi trænge bag om de roller og masker, han dækkede sig bag – eller vil han vedblive at være en gåde for os, som han måske var for sig selv? Svaret finder vi ikke, men måske kommer vi det nærmere.

11/04: En tungsigdig olding og et stakkels barn.

18/04: Forlovelsens forgæves frigørelsesforsøg

25/04: Forfatterskabets fabulerende flerstemmighed

02/05: Hvem var han så?

Paulus i nyt lys

Holdnummer: 1621-016

Dato: 5/9, 4 mandage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Undervisere: Kasper Bro Larsen, lektor i teologi og Anders Klostergaard Petersen, professor MSO i religionsvidenskab, begge Aarhus Universitet

Apostlen Paulus er en teologisk og idéhistorisk klassiker. Han var en af de første kristne missionærer og skrev de ældste tekster i Det Nye Testamente. Uden ham ville der næppe være nogen kristendom i dag. Men var Paulus selv en traditionel jøde, en antik Luther eller multikulturel pionér? Og hvordan tager Paulus' budskab sig ud i lyset af 'det nye' og 'det radikale' Paulusperspektiv i bibelforskningen? Dette vil der blive givet svar på i denne foredragsrække, der introducerer til Paulus og diskuterer hans betydning. Foredragsholderne er alle bidragsydere til Kasper Bro Larsen og Troels Engberg-Pedersen (red.), 'Paulusevangeliet. Nye perspektiver på Romerbrevet' (København: Anis, 2015).

Ideer, der ændrede verden

Holdnummer: 1621-015

Dato: 8/9, 6 torsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Pris inkl. bog: 880 kr., studerende 660 kr. (bog værdi 350 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Undervisere: Hans Jørgen Schanz professor i idéhistorie, AU, Thue Damgaard Kjærhus, højskoleforstander, Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, AU, Anders Moe Rasmussen, lektor i filosofi, AU, Jørgen Dehs, forfatter samt Jørgen Carlsen, højskoleforstander

Ideer giver livet struktur, mening og retning. Ideer præger og forandrer, sammenbinder og splitter verdens befolkninger. Mennesket har eksisteret længe

før 'mennesket' som idé og begreb tog form. Vi er ikke altid opmærksomme på det, men nogle ideer har gjort netop det – ændret verden. Ligesom ideen 'menneske', har de formet vores måde at agere på, vores måde at være i verden på og vores måde at forstå os selv på. Det er så fundamentalt, at det kan være svært at forestille sig en verden uden. I dag er det umuligt at forestille sig, at der ikke skulle findes ideer som fx 'moral', 'ondskab' og 'skønhed'. Forelæsningsrækken er baseret på antologien '50 ideer, der ændrede verden', som kan inkluderes i prisen.

Verdens store religioner

Holdnummer: 1621-014

Dato: 24/10, 6 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Undervisere: Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, AU, Marianne Schleicher, lektor i religionsvidenskab, AU, Else Marie Wiberg Pedersen, lektor i teologi, AU, John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab samt Jesper Østergaard ph.d. i religionsvidenskab

Religion giver mennesket svar på spørgsmål om verdens skabelse, menneskets liv og død samt mening med livet. I religionerne finder vi også en fælles historie, og vi skaber fælles traditioner. Religion er afgørende for, hvordan verdens kulturer orienterer og organiserer sig, og hvordan de opnår deres særkender. Forelæsningsrækken vil invitere indenfor i religiøse kulturer, pege på ligheder og forskelle, men også forklare, hvordan man kan forstå Vestens syn på religion i dag. I denne forelæsningsrække kan du se på verden gennem de store religioner og få kvalificerede perspektiver på spørgsmålene: Hvordan opstod de religiøse traditioner? Hvilken udvikling har de gennemgået? Og hvad står de for i dag? Få et indblik i seks religioners basale overbevisninger og værdier fra et historisk forankret, men nutidigt perspektiv.

Ca. 84% af verdens befolkning er religiøse.

Bag om deltagerne på Folkeuniversitetet

”Der er en speciel atmosfære og fornemmelse ved ”Folkeuniversitet”. At sidde i universitetsbygningerne og lytte til en forsker giver en nostalgisk følelse. Her ved man, at undervisningen er forskningsbaseret, hvilket giver en blåstempling af kvaliteten og dermed en trykthed.”

Merete Abildtrup,
’Lær at forstå dit barn’.

Merete bruger Folkeuniversitetet som professionel sparringspartner og inspirationskilde. Merete er selv underviser, så det er vigtigt, at hun kan holde sig opdateret på den nyeste forskning og viden. I de sidste 9 år har Merete hvert semester fulgt en forelæsningsrække, hvor hun finder inspiration til sin egen undervisning. Folkeuniversitetet giver Merete en mulighed for at komme tilbage til den universitetsverden, hun holder af og stadig finder interessant.

I 2015 fulgte 70.000 personer forelæsninger på Folkeuniversitetet i Aarhus, Emdrup og Herning. Her kan du læse om nogle af deltagerens oplevelser og høre deres anbefalinger.

”Jeg kigger altid hele programmet igennem, men har ikke tidligere haft tid til at følge nogen hold. Nu har jeg fået tiden til at følge hold, jeg har en personlig interesse i, og som ikke nødvendigvis har noget med min professionelle karriere at gøre. Når jeg kigger i programmet, ser jeg en ren slikbutik af gode hold, der alle er meget spændende.”

Dorrit Sidenius, ’Latinamerikas udfordringer’.

”Jeg benytter mig af mange kulturtilbud såsom biografen og teatret, og hertil kommer Folkeuniversitetet som et godt supplement, hvor viden er i centrum. Forelæsningerne er af høj faglig kvalitet, hvilket gør, at jeg kan anbefale andre at benytte sig af Folkeuniversitetet.”

Flemming Solgaard, ’Hvad skal Danmark leve af?’.

”Jeg nyder, at jeg kan gå på Folkeuniversitetet og komme udenom al populærvidenskaben. Jeg læste bioteknologi i et år, men endte med at tage en uddannelse i økonomi. Derfor synes jeg, det er dejligt at kunne blive klogere på det emne, jeg tidligere troede skulle være min karriere.”

Ulrik Vangsø Nielsen, ’Matematiske mysterier’.

I efteråret 2015 fik Ulrik plejet sin interesse for naturvidenskaben, der altid har interesseret ham. De sidste par år har han deltaget i forskellige forelæsningsrækker inden for den naturvidenskabelige kategori. Ulrik mener, at Folkeuniversitetets force er, at det henvender sig til alle typer og aldersgrupper. Fælles for alle deltagere er interessen for viden og naturvidenskab.

”Der er altid huller i ens viden uanset hvor meget, man lærer. Derfor er det dejligt at kunne få bygget videre på eksisterende viden eller få helt ny. Vi kører altid til og fra forelæsninger sammen, og der kan vi diskutere alt det, vi har lært, og stille spørgsmål til hinanden. Det har været mentalt hygiejnisk at kunne vende situationerne med hinanden, og jeg er aldrig gået fra en forelæsning og tænkt ’her vidste jeg alt på forhånd’. Folkeuniversitetet giver så utroligt meget, man ikke får andre steder”.

Birthe Van Den Bos, tv (citatet) og Conni Christensen, th,
 ’Den tidligste kristendom og de hemmelige skrifter’.

De to veninder Birthe og Conni har kendt hinanden siden 1993, hvor deres karrierer førte dem sammen. Dette udviklede sig til et tæt venskab, der nu bl.a. bliver plejet på Folkeuniversitetet. De to veninder fra Djursland har altid fulgtes til Folkeuniversitetet, selvom de ikke altid har gået til de samme forelæsninger. I år har de dog fundet en fælles interesse i forelæsningsrækken om kristendommen.

”Jeg har aldrig brudt mig om at sidde stille og lytte i et auditorium. Jeg ender med at miste koncentrationen, og så flyver tankerne afsted. Men en veninde anbefalede Folkeuniversitetet, og nu er jeg glad for, at jeg prøvede det. Det er virkelig interessant, og jeg glæder mig allerede til næste forelæsning.”

Klara Birgisdóttir, ’Store danske designere’.

Klara arbejder som pædagogmedhjælper, har en dyb passion for design og starter snart på højskole.

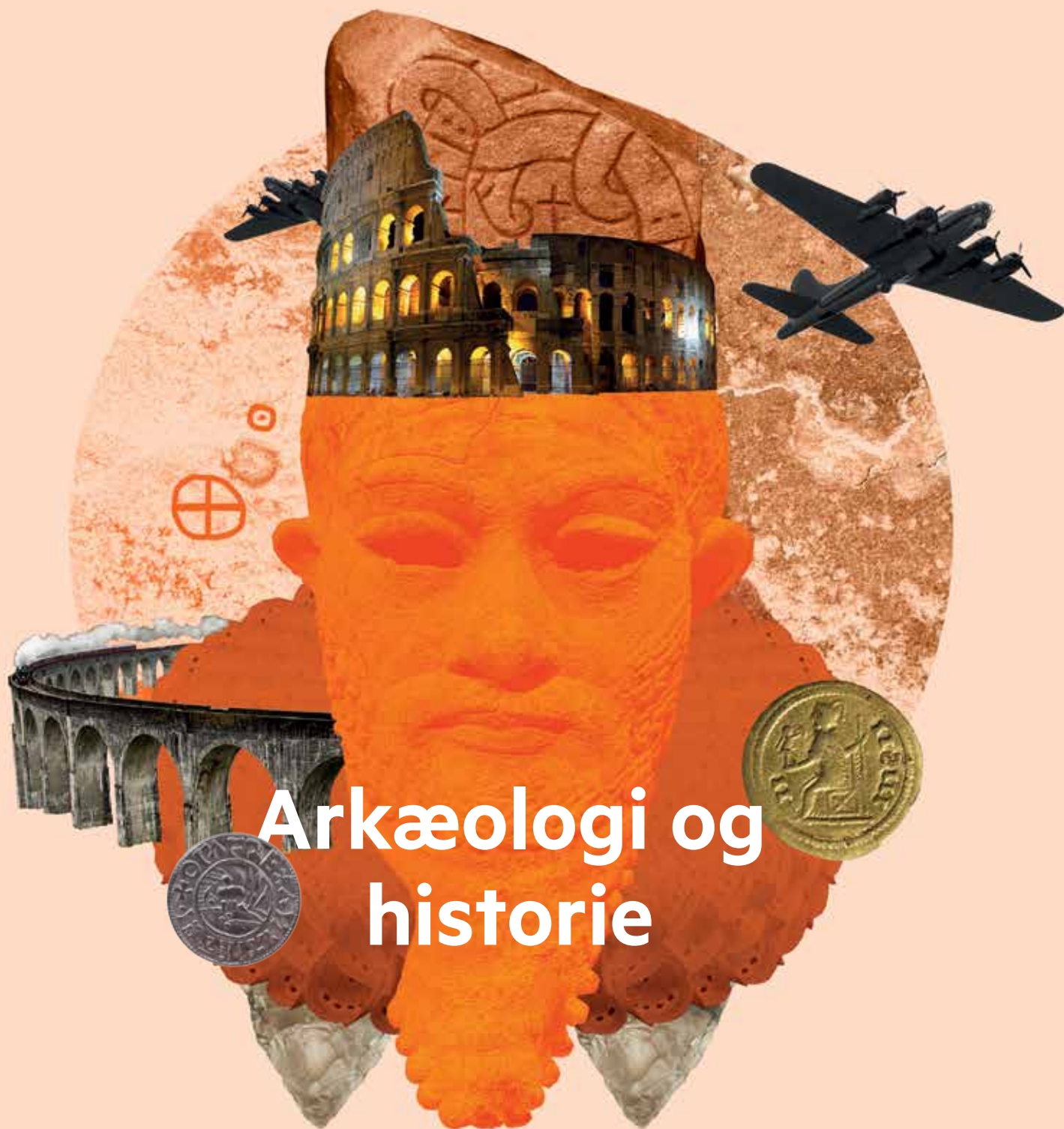
”Jeg synes, det er spændende at gå til disse forelæsninger, da jeg føler, at jeg lærer noget nyt hver gang. Man kan godt have et kendskab til et emne før, man deltager i forelæsningsrækken, men alligevel bliver man altid overrasket. Jeg troede ikke, jeg kunne lide Tjajkovskij, men det endte med at være den bedste oplevelse.”

Bente Andersen, ’Koncertrække’.

”Jeg har altid været fascineret af forskning og forsøger at sætte mig ind i, hvad der sker i forskningen. Hertil bidrager Folkeuniversitetet på en helt speciel måde. Det er en helt speciel følelse, at sidde på universitetet i bygninger, der i årtier har været centrum for viden. Der er en særlig ånd over universitetet, som man også får gennem Folkeuniversitetet.”

Michael Lynge Bindtsen, ’Positiv psykologi i ledelse’.

Til forelæsningsrækken har han mulighed for at kombinere en personlig interesse med en professionel. Folkeuniversitetet er ifølge Michael specialister, der virkelig ved, hvad de taler om, og dermed er de også passioneret omkring deres emne.

Arkæologi og historie

I vikingetiden tog vikingerne på togt,
i middelalderen opfandt man trykkepressen,
og inden for de seneste 100 års historie har verden
oplevet to ødelæggende verdenskrige.
Brug historien til at sætte dit liv i perspektiv.

Danmarks og Europas historie 1900-1950

Holdnummer: 1521-098

Dato: 20/1, 8 onsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

De fem årtier fra 1900 til 1950 er en af de mest farverige og omvæltende perioder i både Danmarks og Europas historie. Med to verdenskrige, et børskrak, indførelsen af reelt demokrati, opblomstringen af fritiden og velfærdsstaten og meget mere er det denne periode, der gør Danmark moderne. I forelæsningsrækken graver vi ned i de vigtigste skridt på vejen mod det moderne samfund. Vi giver et overblik over, hvad du bør vide om perioden ved at stille skarpt på temaer, der kendetegner tiden og har lagt grunden til den verden, vi kender i dag.

20/01: Samfund: Demokrati, ideologier og verdenskrige. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

27/01: Økonomi: Børskrak og velfærdsstat. Jakob Bek-Thomsen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet

03/02: Filosofi: Logik, fænomener og eksistentialisme. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

10/02: Populærkultur: Billedblad, Jitterbug og atompiger. Søren Hein Rasmussen, lektor i historie, Aarhus Universitet

17/02: Medicin: Abort, lægemidler og patientforsøg. Morten Arnika Skydsgaard, museumsinspektør, Steno Museet

24/02: Naturvidenskab: Relativitetsteori, kontinentaldrift og A-bomber. Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabs-historie, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

02/03: Teknologi: Biler, fly og computere. Casper Andersen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet

09/03: Kunst og litteratur: Ismernes tid. Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Storpolitiske kriser – mellem krig og fred

Holdnummer: 1611-204

Dato: 1/2, 5 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Underviser: Martin Amitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Internationale kriser er ofte kulminationen på flere års tiltagende spændinger mellem stater. Men kriser opstår også til tider pludseligt og kan overraske beslutningstagerne. Fælles for internationale kriser er dog, at selve krisesituationen sætter statsledere under et voldsomt pres, hvor stress og uvidenhed påvirker dem, og hvor modstridende interesser diskuteres intenst. Forståelsen af storpolitiske kriser er derfor et af de afgørende aspekter i studiet af international politik, idet det netop er i selve krisesituationen, at det afgørende valg mellem krig og fred træffes. Hør om, hvordan statsledere, rådgivere og militærtopfolk i krisesituationen forsøgte at bedømme modpartens reaktion, hvordan kommunikationen mellem parterne blev opfattet, og til tider kritisk misforstået – og hvordan krigsfortalerne og fredsfortalerne i en storpolitisk krisesituation kæmpede for hver deres politik.

01/02: Storpolitiske kriser i et teoretisk perspektiv

08/02: Julikrisen 1914

15/02: Augustkrisen 1939

22/02: Cubakrisen 1962

29/02: Storpolitiske kriser i fortid og nutid

Waterloo – slaget der ændrede verdenshistorien

Holdnummer: 1611-107

Dato: 6/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Martin Cleemann Rasmussen, ekstern lektor i russisk og historie, Hærens Officersskole

I 2015 var det 200 år siden, at Napoleon blev besejret i det blodige slag ved Waterloo af Hertugen af Wellington og Feltmarskal Blücher. Slaget betød afslutningen på 25 års krig i Europa og blev efterfulgt af en af de længste fredsperioder, som Europa har oplevet siden middelalderen. Med denne temadag markerer vi 200-året ved at se nærmere på dette afgørende slag og på dets samtid. Vi hører om Napoleon og hans modstandere, om selve slaget og det barske liv på slagmarken, om myterne og om de store sociale og kulturelle forandringer, som fandt sted i denne periode. Forelæsningsen henvender sig til både den krigshistorisk interesserede og til dem, som gerne vil vide mere om denne afgørende begivenhed i Europas historie.

Bayeuxtapetet, Westminster Abbey og kong Edvard Bekenderen

Holdnummer: 1611-041

Dato: 6/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Undervisere: Lise Gjedssø Bertelsen, ph.d. i forhistorisk arkæologi, Uppsala Universitet og Brian Patrick McGuire, professor emeritus i historie, Roskilde Universitet

Det er 950 år siden, Apostlen Sankt Peters Kirke, som vi i dag kalder Westminster Abbey, blev indviet. Bygherren var den sidste angelsaksiske konge, Edvard Bekenderen. Historien ses på Bayeuxtapetet, hvor de normannere, der i 1066 slog angelsakserne, mindedes Edvard og hans kirke. Dagen præsenterer tapetet og kirken samt helgenbiografier om Edvard, for at vise hvordan han blev mindet og brugt af Englands erobrere. Vi er vidner til et kulturmøde, hvor politik, byggekunst, propaganda og helgenkult mødtes. På denne måde vil vi se, hvordan den europæiske middelalder skabte fortællinger, der lever videre i vor tid.

”Lægevidenskabens vandring indad i kroppen – fra organer, til mikroskopiske celler og endnu mindre molekyler – tog fart i første halvdel af 1900-tallet. Den har givet lægevidenskaben sit grundlag.”

Morten Arnika Skydsgaard
Museumsinspektør, Steno Museet

Den amerikanske borgerkrig er den blodigste begivenhed på Nordamerikansk jord.

Balkan – en urolig historie

Holdnummer: 1611-078

Dato: 6/2, 1 lørdag

Tid: 10.15-16.30

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Balkan er kendt og berygtet for at være Europas krudttønde. Et kludetæppe af nationale, sproglige og kulturelle forviklinger. Tre eksperter stiller skarpt på regionens fascinerende og urolige historie og Balkans binding til Europa. Få indblik i de mange folkeslag, kulturer og forskelligheder, men også fællestræk, der har præget området fra folkevandringstiden og under det osmanniske herredømme og frem til Titos samling af Jugoslavien i 1945. Balkans forhold til Europa i både fortid, nutid og fremtid kommer i fokus, når vi ser nærmere på, hvordan de mange nationale identiteter er forbundet til europæisk historie, kultur og politik. Rejs til Balkan med rejsebureauet Viktors Farmor.

10.15: Balkan under påvirkning udefra. Irene Hellvik, cand.mag. i historie og socialantropologi

12.00: Frokostpause

12.45: Balkan og Første Verdenskrig. Tea Sindbæk, adjunkt i historie, Københavns Universitet

14.30: Pause

14.45: Balkan i Europa. Uffe Østergaard, professor i historie, Copenhagen Business School

Danmark 1914-1960 – mellem krig, fred og velfærd

Holdnummer: 1611-040

Dato: 6-7/2, 1 weekend

Tid: 10.00-15.00

Pris: 570 kr., studerende 400 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Tiden fra 1914 til 1960 var præget af verdenskrige, økonomisk krise og genrejsning. Danmark forholdt sig neutralt under Første Verdenskrig, men tusinder af sønderjyske familier var stærkt berørte af krigen. Efter Første Verdenskrig fulgte genforeningen i 1920, den økonomiske verdenskrise i 1929, Kanslergadeforliget i 1933 og besættelsen af Danmark i 1940. I tiden efter befrielsen i 1945 tog historien en ny drejning. Der var fokus på væksten som et mål. Det blev almindeligt for den danske landmand at eje en traktor. Tjæreborg Rejser kørte de første danskere til sydens sol i Spanien. Ungdommen gik i jeans og lyttede til The King of Rock'n'Roll. Og i de små hjem var mødrene klar til at smide forklædet og tage ud på arbejdsmarkedet. Få et særligt indblik i Danmarks historie under, mellem og efter de to verdenskrige.

Bronzealderen. En tid, hvor verden blev åbnet – fra Egypten til Danmark

Holdnummer: 1611-039

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 360 kr., studerende 220 kr. inkl. tidsskriftet Skalk

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Flemming Kaul, museumsinspektør, dr.phil., Nationalmuseet

Ved bronzealderens begyndelse, for omkring 4.000 år siden, var en særegen og rig nordisk bronzealderkultur under udvikling. Langtrækkende forbindelsesveje blev etableret. Kobber og tin, der danner bronzen, blev transporteret hertil langvejsfra. Billeder af stridsvogne på Nordens helleristninger fortæller om påvirkninger fra fjerne egne. Helt ny forskning har gjort det muligt at trække tråde fra Egypten og Mesopotamien i syd til Danmark i nord. Vi rejser langs bronzealderens ravveje, bl.a. gennem Alperne.

10.00: Fjerne forbindelser – kontakt mellem Middelhavsområdet og Danmark

12.00: Frokostpause

12.45: Nye forskningsresultater – glasperler og forbindelser med Egypten og Mesopotamien

14.30: Bronzealderen verden – en åben verden fuld af kontakter

Bag om Den Amerikanske Borgerkrig

Holdnummer: 1611-095
Dato: 10/2, 4 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 450 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Den Amerikanske Borgerkrig er den mest skelsættende begivenhed i USAs historie. Krigen mellem industristaterne i nord og slavestaterne i syd trækker fortsat tydelige spor på begge sider af Atlanten. Flere mennesker mistede livet i Den Amerikanske Borgerkrig end i alle USAs andre krige tilsammen, og helt frem til slutningen af konflikten var der en reel risiko for, at nationen ville blive delt i to. Mere end 1.000 danske udvandrere fra alle Danmarks landsdele deltog i borgerkrigen og har i breve, dagbøger og avisartikler beskrevet deres oplevelser på og uden for slagmarken. Hør om borgerkrigens rædsler og facts, om danskere i krig for Lincoln, om racekonflikterne og om borgerkrigens store aftryk på litteratur, kunst og kultur.

10/02: Indblik i Den Amerikanske Borgerkrig. Anders Bo Rasmussen, adjunkt i amerikanske studier, Syddansk Universitet

17/02: Den Amerikanske Borgerkrig i litteraturen. Clara Juncker, lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet

24/02: Racekonflikter i Den Amerikanske borgerkrig. Jørn Brøndal, lektor i historie, Syddansk Universitet

02/03: Danskere i krig for Lincoln. Anders Bo Rasmussen, adjunkt i amerikanske studier, Syddansk Universitet

Festlig boglancering: Danmark bliver moderne 1900-1950

Holdnummer: 1611-248
Dato: 12/2, 1 fredag
Tid: 19.00-21.30
Pris: 150 kr. inkl. kaffe med sødt
Sted: AU, bygning 1530, Ny Munkegade 118

Varm op til Århundredets Festival, når syv forskere står klar til at lancere årets festivalbog 'Danmark bliver moderne – 1900-1950' (Aarhus Universitetsforlag, 2016). Denne aften kan du opleve tre korte, skarpe forelæsninger med et udvalg af bogens forfattere og læse meget mere i bogen, som du får med hjem. Du tilmelder dig det overordnede arrangement, og på selve aftenen vælger du de tre forelæsninger, du har lyst til at høre (efter 'først til mølle'-princippet). Der er forelæsninger kl. 19.00, 20.00 og 21.00.

Jacobsen, Wegner, Mogensen og PH – dansk design 1900-1950. Lektor i kunsthistorie, Peter Brix Søndergaard, Aarhus Universitet

Børn i børnehaven, piger i skole og kvinder på arbejdsmarkedet. Ning de Coninck-Smith, professor mso i historie, Aarhus Universitet

Danmark under forandring – et halvt århundrede i overblik. Peter Yding Brunbech, videnscenterchef, Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling

Neger, satire og mode – populærkultur og amerikanisering. Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie

Universet, atomet og dagligstuen – nedslag i naturvidenskab og teknologi. Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

Samarbejde og modstand – Anden Verdenskrig med danske øjne. Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet

Drømme om fremtiden – fra Sexpol til Socialdemokrati. Bertel Nygaard, lektor i historie, Aarhus Universitet

Rejsedestinationer: Paris

Holdnummer: 1611-349
Dato: 16/2, 3 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 350 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Tag med en historiker og en kunsthistoriker på en lystvandring gennem Paris' nyere historie, arkitektur og kunst med afsæt i de steder, forelæserne selv vender tilbage til. Vi går tæt på byen fra de ophedede revolutionsdage i 1789 og op gennem 1800-tallet og frem med tilbageblik til århundrederne før. Udviklingen i 1800-tallet gør Paris til en moderne metropol. Et nyt rigt borgerskab og tilstrømningen af arbejdere kalder på forandringer, og under baron Haussmanns ledelse oplever byen en gennemgribende modernisering. Brede boulevarder skærer sig gennem byen i lige linjer, og under jorden fragter metroen pariserne til nye kvarterer. Storbylivet tiltrækker kunstnere som Manet, Renoir og Toulouse-Lautrec, der indfanger dette nye byliv og menneskemylder – i en helt ny skandaløs malerstil. Få indblik i en by, der historisk, kunstnerisk og arkitektonisk har haft stor indflydelse på resten af verden i forskellige perioder – og få endnu mere ud af det du ser, næste gang du går rundt i Paris' gader og på byens museer.

16/02: Paris' historie. Uffe Østergaard, professor i historie, Copenhagen Business School

23/02: Paris' arkitektur - byplanlægning. Anders Troelsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

01/03: Kunst i Paris. Anders Troelsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Danmark i billeder

Holdnummer: 1611-203
Dato: 27/2, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 350 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Hvordan har danske fotografer, tegnere, malere og andre billedmagere i efterkrigstiden og frem fremstillet deres eget samfund? Hvad hæftede de sig ved? Hvad var vigtigt, og hvad var ikke? Hvordan tog Danmark sig ud set igennem deres øjne, hvilken horisont havde de? Hvordan har de præget nutidens danskeres forståelse af deres egen nære fortid, og hvad kan vi lære af at studere dem igen med den viden, vi nu har? Vi skal vandre igennem en strøm af billeder – spændende, morsomme, rørende, ondsksfulde, afslørende – og på den måde komme ind på livet af Danmarks historie på en ny måde.

10.00: Verdens indretning og fremmede folkeslag

11.45: Frokostpause

12.30: Barndom, ungdom, mænd og kvinder

14.15: Teknik og moderne tider

Weekend på Sandbjerg Gods

Sønderjyllands historie

Holdnummer: 1611-206

Dato og tid: 16-17/4, lørdag kl. 11 til søndag kl. ca. 16.15

Pris: 2100 kr.

Sted: Sandbjerg Gods, Sandbjergvej 102

Undervisere: Carsten Porskrog Rasmussen, overinspektør, Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot, Hans Schultz Hansen, forskningsleder, Landsarkivet for Sønderjylland, Henrik Becker-Christensen, generalkonsul i Flensborg og Inge Adriansen, museumsinspektør emeritus, Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot

Selvom Sønderjylland er et forholdsvis lille område, gemmer det på en stor og dramatisk historie, der på mange måder rummer nøglen til Danmarks historie. Området har haft stor magtpolitisk og økonomisk betydning. To folkeslag støder sammen her, og adskillige krige har udspillet sig på sønderjysk jord. Sammenlignet med andre landsdele har Sønderjylland samtidig haft en meget anderledes historie som hertugdømme, grænse-land og en periode som tysk provins. Oplev ægte sønderjysk stemning på Sandbjerg Gods ved Sønderborg, smukt beliggende med park ned til Alsund. Godset er Aarhus Universitets kursusejendom, og stedet giver de helt rigtige rammer for en weekend, hvor forskere og eksperter går helt tæt på Sønderjyllands fascinerende historie fra middelalderen og frem til i dag. Søndag byder også på omvisning på Sønderborg Slot, og så slutter vi på sønderjysk manér med et traditionelt kaffebord.

Lørdag 16/4

- 11.00-12.00: Ankomst til Sandbjerg Gods
- 12.00-13.00: Frokostpause
- 13.00-14.30: Hertugdømmets skabelse 1200-1544
- 14.45-15.45: Sandbjerg inde og ude – rundvisning og gåtur
- 15.45-16.00: Kaffepause
- 16.00-17.30: Hertugtid og helstatstid 1544-1815
- 18.00-19.00: Aftensmad
- 19.30-21.00: Da slesvigerne blev danskere eller tyskere – Sønderjylland 1815-1918

Søndag 17/4

- 08.00-09.00: Morgenmad
- 10.00-11.30: Rundvisning i Sønderborg Slots historiske udstilling 1200-1920
- 12.00-13.00: Frokostpause
- 13.00-14.30: Fra 'mod hinanden' til 'med hinanden' – Sønderjylland 1918 til i dag
- 14.45-16.15: Kaffebordet – sønderjydernes tredje sakramente

Hitler og Stalin

Holdnummer: 1611-205

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Martin Cleemann Rasmussen, ekstern lektor i russisk og historie, Hærens Officersskole

Hitler og Stalin stod i spidsen for to totalitære regimer og mødtes som feltherrer i krigen på Østfronten 1941-1945. En krig, der førte til voldsomme ødelæggelser og enorme tab af menneskeliv. Denne dag stiller vi skarpt på de to diktatorer, deres baggrund, deres vej til magten, og hvordan de med hård hånd styrede deres lande igennem Anden Verdenskrig. Vi hører om de store og skæbnesvangre slag ved bl.a. Moskva og Stalingrad, om de tyske og sovjetiske forbrydelser imod civilbefolkningen, krigsfangernes skæbne og om Stalin og Hitlers rolle som feltherrer i både triumf og tragedie. Hvad var det for en krig, som de to totalitære regimer førte? Hvordan oplevedes krigen for den almindelige soldat – og for de tyske og sovjetiske civile? Og hvordan skildres krigen i Rusland og Tyskland den dag i dag?

D.G. Monrad – 1800-tallets store politiker

Holdnummer: 1611-211

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-15.00

Pris: 300 kr., studerende 180 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Dagen går tæt på en af de mest fascinerende og omstridte skikkelser i 1800-tallets Danmark: Ditlev Gothard Monrad, århundredets betydeligste danske politiker, der sætter dybe spor i dansk indenrigs- og udenrigspolitik, i kirken og i undervisningsvæsenet, og fremfor alt betragtes han som Junigrundlovens fader. Monrad er centrum i det politiske livs dramaer: Nationalismen, liberalismen og det uløselige helstatsproblem. I 1848 skriver han udkastet til den nye grundlov og er en nøgleperson i overgangen mellem enevælde og folkestyre. I 1863, på årets sidste dag, overtager han regeringsansvaret og bærer således hovedansvaret for Danmarks politik under krigen i 1864, der endte i en katastrofe for Danmark. Han var omstridt, men altid med agtelse. Viggo Hørup udtalte ved Monrads død: "... han var den største liberale, vort land har frembragt ... over alle den tids mænd rager et hoved frem ... Monrads".

Habsburg – en fyrsteslægt

Holdnummer: 1611-212

Dato: 29/2, 3 mandage

Tid: 14.15-16.00

Pris: 390 kr., studerende 250 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand. mag. i historie og oberstløjtnant

Slægten Habsburg – eller Habsburg-Lothringen – satte afgørende politiske, økonomiske og kulturelle dagsordner i Europa fra 1200-tallet frem til 1918. Fra en beskeden borg i Schweiz, over dele af Østrig, tysk-romersk kejserværdighed, Nederlandene, Syditalien, Milano til Spanien og besiddelser i den nye verden – i Habsburgrigets 1500-tal gik solen aldrig ned. Forløbet dykker ned i centrale skikkelser i fyrsteslægtens historie og dermed også i afgørende begivenheder i verdenshistorien, fx Maximilian I, Maria af Burgund, Karl V, Maria Theresia, Franz Joseph og Sisi samt Karl og Zita og det habsburgske imperiums kollaps i 1918.

På Aarhus Rådhus: Årternes Aarhus 1940-1970

Holdnummer: 1611-428

Dato: 8/3, 3 tirsdage
(Ingen undervisning 22/3)

Tid: 16.00-18.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: Aarhus Rådhus, Rådhuspladsen 2

Aarhus fejrer i 2016, at det berømte rådhus har været byens hus i 75 år. Bag husets mure har store og små begivenheder set dagens lys og været genstand for politiske og folkelige diskussioner, mens Aarhus har udviklet sig og blevet til nutidens lille storby. Aarhus Stadsarkiv og Den Gamle By søsætter en bogserie, der årti for årti fortæller byens historie. På baggrund af den første bog – der handler om Aarhus i 1950'erne – og med afsæt i beretningen om den dramatiske besættelser inviterer vi inden for i rådhusets smukke sale.

08/03: 1940'erne: Besættelsesår. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, Den Gamle By

15/03: 1950'erne: Efterkrigstid og eftertanke. Thomas Norskov Kristensen, arkivar, Aarhus Stadsarkiv

29/03: 1960'erne: Velstand og omvæltninger. Søren Bitsch Christensen, stadsarkivar, Aarhus Stadsarkiv

Dansk kolonihistorie

Holdnummer: 1611-468

Dato: 10/3, 5 torsdage (Ingen undervisning 24/3)

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Fra Vestindien i vest over Afrika i Syd og Grønland i nord til Indien i øst – engang strakte Danmarks besiddelser som kolonier over det meste af verden. Alligevel er vores fortid som kolonimagt ikke noget, vi taler så meget om, hverken som stormagtstid eller skamplet. Og ikke mange ved, hvad der egentlig er op og ned i Danmarks forhold til vores kolonier. Men det forhold er ved at ændre sig. En ny bølge af dansk forskning sætter spot på, hvad fortiden som kolonimagt egentlig er for én. Hvad var motiverne bag kolonialiseringen? Hvad betød den for os og for de folk, vi underlagde os? Og hvilke tråde trækker kolonitiden frem til i dag – fra forsoningskommissionen i Grønland til cirkelkaffen i supermarkedet?

10/03: Vestindien – når man sælger en koloni. Erik Gøbel, seniorforsker, Rigsarkivet

17/03: Guldkysten – Danmark og slavehandlen. Gunvor Simonsen, lektor i historie, Københavns Universitet

31/03: Tranquebar - Etableringen af dansk kolonialisme. Esther Fihl, professor MSO og forskningsfaglig leder, Nationalmuseets Tranquebar initiativ

07/04: Norge – forpagtet koloni eller tvillingeriger? Rasmus Glenthøj, adjunkt ph.d. i historie, Syddansk Universitet

14/04: Grønland – Danmarks sidste koloni? Jens Heinrich, ph.d. i arktisk kultur, sprog og litteratur fra Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet

”Spørgsmålet har lyt i 200 år. Var Norge en forpagtet koloni og foreningen med Danmark en ”400-års-nat” eller udgjorde de to lande ”tvillingeriger”, der levede i en lykkelig og ligelig forening? Det korte svar er: dyden findes i midten.”

Rasmus Glenthøj

Adjunkt i historie, Syddansk Universitet

Danmarks historie

Holdnummer: 1611-202

Dato: 29/3, 7 tirsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 730 kr., studerende 510 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Ifølge myten faldt Dannebrog ned fra himlen i Estland i 1219 – men hvordan er det nu med resten? Få svarene her: 1000 års danmarkshistorie koncentreret i én skarp forelæsningsrække. Forstå, hvordan og hvorfor Danmark ser ud, som det gør på rejsen op gennem vikingetiden, middelalderen, enevælden og frem til nutidens folkestyre i selskab med syv fortællelystne historieforskere.

29/03: Vikingetiden. Poul Baltzer Heide, museumsinspektør, Øhavsmuseet

05/04: Middelalderen. Kasper Holdgaard Andersen, ekstern lektor i historie, Aarhus Universitet

12/04: Renæssancen. Steffen Heiberg, forsker, forfatter og fhv. forskningschef ved Frederiksborgmuseet

19/04: Enevældens Danmark 1660-1848. Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet

26/04: 1800-tallet: Kampen om det moderne Danmark. Bertel Nygaard, lektor i historie, Aarhus Universitet

03/05: Fra krig til krise til krig. Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet

10/05: Åbning mod vest – Danmark efter 1945. Lars Hovbakke Sørensen, ekstern lektor i historie, ph.d., Københavns Universitet

Store amerikanske præsidenter

Holdnummer: 1611-350

Dato: 31/3, 6 torsdage

Tid: 17.30-19.45

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Amerikansk historie er kort, men til gengæld er den fyldt med drama, krig, nytænkning og verdensomspændende begivenheder. Begivenheder, der har haft voldsom indflydelse både på hele verden generelt og på Danmark specifikt. Hos historiens største ledere finder vi store personligheder, der har været med til at tegne deres tid. Derfor bliver hver præsident som et spejl på perioder i amerikansk historie. Fra USAs uafhængighedserklæring og tiden omkring George Washington får vi ideen om magtens tredeling. Med Roosevelts får vi ekspansiv finanspolitik og verdens første atombomber. Og i Kennedys æra eksploderer den kamp for borgerrettigheder, der lever videre i dag. Bliv klar til Præsidentvalg 2016, og få styr på alt, hvad du bør vide om USAs historie.

31/03: George Washington: Revolution og uafhængighed. Anne Mørk, adjunkt i amerikanske studier, Syddansk Universitet

07/04: Abraham Lincoln: Borgerkrig og slavefrigørelse. Anders Bo Rasmussen, adjunkt i amerikanske studier, Syddansk Universitet

14/04: Franklin D. Roosevelt: Krise og krig. Kasper Grotle Rasmussen, adjunkt i amerikansk historie, Syddansk Universitet

21/04: John F. Kennedy: Borgerrettigheder og Vietnam-krig. Anne Mørk, adjunkt i amerikanske studier, Syddansk Universitet

28/04: Nixon: Kold krig og Watergate-skandale. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

05/05: Barack Obama: Præsidentiel retorik og USA i det 21. århundrede. Mark Herron, ph.d. i retorik og Obama, Københavns Universitet

Melodi Grand Prix

Holdnummer: 1611-405

Dato: 31/3, 4 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Det internationale Melodi Grand Prix har lige siden 1960 været en tilbagevendende begivenhed. Interessen for denne stor musikkonkurrence bliver større og større og det gør de enkle shows også. Men Melodi Grand Prix er mere end bare musik, glimmer og flotte kjoler. Bag showet ligger der en masse følelser og ære gemt. Melodi Grand Prix handler om samhold og nationalfølelse. Dertil kommer et større politisk og økonomisk spil. Melodi Grand Prix er gået hen og blevet et show, hvis relevans er afhængig af mere end bare god musik. Oplev Melodi Grand Prix både inde- og udefra i denne forelæsningsrække, der belyser verdens største musikkonkurrence.

31/03: Melodi Grand Prix som me-gaevent – værdiskabelse og kontroverser. Carina Bregnholt Ren, lektor i turisme og kulturel innovation, Aalborg Universitet

07/04: Melodi Grand Prix og musik-historien. Jørgen de Mylius, journalist, radio- og tv-vært

14/04: Melodi Grand Prix som konkurrence – fællesskab eller konkurrence? Annemette Kirkegaard, lektor i kunst og kulturvidenskab, Københavns Universitet

21/04: Melodi Grand: Storpolitik og popmusik. Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

Tysklands historie – fra Otto den store til Angela Merkel

Holdnummer: 1611-210

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Tyskland er om noget riget i Europas midte. Landets historie er uløseligt forbundet med resten af det europæiske kontinent og har haft kolossal betydning for Danmarks historie. Tyskland er en ung stat fra 1871, men områdets historie strækker sig tilbage til 962, hvor Det tysk-romerske Rige bliver dannet. Midtalderen er præget af hansestædernes indvirkning på handel og økonomi, og fra 1500-tallet sker der en dramatisk splittelse med den tyske reformation. I 1700-tallet dominerer Preussen og Østrig, og i 1800-tallet opstår den nationale tanke, som kulminerer med Bismarcks rigsgrundlæggelse i 1871. Efter 1945 eksisterer Tyskland ikke længere, men genopstår som to selvstændige stater – Forbundsrepublikken og DDR – som først genforenes i 1990. I dag yder Europas tyske lokomotiv krisehjælp til de andre EU-lande. Hør om udviklingstræk, begivenheder og personer i Tysklands historie gennem 1000 år.

Palmyra er opkaldt efter de palmetræer, der omkranser byen.

Palmyra

Holdnummer: 1611-353

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet

Palmyra i den syriske ørken var fra det 1. århundrede f.v.t. til det sene 3. århundrede e.v.t. en blomstrende handelsby i det østromerske imperium. Ikke bare var byen et knudepunkt for handel mellem øst og vest, men den var også forum for udveksling af kulturelle traditioner fra en lang række samfund. Samtidig var der stærke lokale traditioner, herunder den unikke gravskulptur. Palmyra var den sagnomspundne dronning Zenobias fødeby – dronningen der samtidig blev grunden til byens fald, da det palmyrenske samfund støttede hende i oprøret mod det romerske imperium. Palmyra er især kommet i søgelyset siden den i 2015 blev indtaget af IS og flere monumenter ødelagt. Dagen fokuserer på at give indblik i Palmyras arkæologi og historie, herunder Palmyras status i det romerske imperium, byens udvikling og byens kunst, arkitektur og religion. Vi ser også på den danske Palmyra-samling, der huses på Ny Carlsberg Glyptotek, de danske udgravninger i byen i 1920'erne og 30'erne samt byens tilstand efter IS' indtagelse.

10.00: Palmyra – arkæologien og historien

11.45: Frokostpause

12.30: Palmyra og den danske forbindelse

14.15: Borgenkrigen i Syrien – Palmyras kulturarv

OL – på sidelinjen

Holdnummer: 1611-352

Dato: 4/4, 6 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

OL er en af verdens mest prestigefyldte sportsbegivenheder, og hvert fjerde år er hele verden samlet om OL med deltagelse af over 200 lande. De Olympiske Lege har aner helt tilbage til antikken og været i rivende udvikling lige siden både på det sportslige, kulturelle og politiske plan. Hvad sker der rundt omkring et OL? Hvad betyder det for atleterne? Hvordan påvirkes en hel by før, under og efter et OL? Seks forskere klæder dig på til Sommer-OL 2016.

04/04: OL's historie. Jørn Hansen, professor i idræt og biomekanik, Syddansk Universitet

11/04: OL som en moderne kult. Ove Korsgaard, professor emeritus, Aarhus Universitet

18/04: Doping og matchfixing. Jens Evald, professor i jura, Sports Law Research Unit, Aarhus Universitet

25/04: Den mentalt velforberedte olympiske atlet. Peter Elsborg, ph.d.-studerende i idræt, Københavns Universitet

02/05: OL i byudviklingen. Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

09/05: OL og politik – OL i Beijing, London og Sotji. Hans Bonde, professor i idrætshistorie, Københavns Universitet

Aarhus gennem tiderne

Holdnummer: 1611-201

Dato: 26/4, 5 tirsdage

Tid: 17.00-18.30

Pris: 570 kr., studerende 400 kr.

Sted: Se nedenfor

Aarhus er en af landets ældste byer med en historie, der rækker helt tilbage til omkring år 800. På fem byvandring er det centrale Aarhus fortæller om byens udvikling fra vikingernes Aros til den moderne storby, vi kender i dag.

26/04: Fra Aros til Skt. Clemens staden.

Connie Jantzen, museumsinspektør, Den Gamle By
Mødested: Ved Vor Frue Kirke, Vestergade

03/05: Købmændenes Aarhus. Connie Jantzen, museumsinspektør, Den Gamle By

Mødested: Ved indgangen til Aarhus Domkirke, Store Torv

10/05: Plankeværket falder. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, Den Gamle By

Mødested: Søndergade ved Posthussmøgen

17/05: Købstadens fornemme huse og institutioner. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, Den Gamle By

Mødested: Voxhall ved Museumsgade

24/05: Katedraler og baggårde – en byvandring i religionernes Aarhus. Marie Vejrup Nielsen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Mødested: Ved Vor Frue Kirke, Vestergade

”Den kontekstualiserede arkæologi kan give en dyb viden om verden, som den en gang så ud og dermed få os til at reflektere over verden, som den ser ud i dag.”

Rubina Raja

Professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet

Gladiatorer på Moesgaard Museum

Holdnummer: 1611-351

Dato: 3/5, 4 tirsdage

Tid: 17.15-19.00. OBS: 24/5: 15.00-15.45

Pris: 400 kr., studerende 260 kr. Entré til Moesgaard Museum 24/5 er ikke inkluderet i prisen

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118. OBS: 24/5: Moesgaard Museum, Auditoriet, Moesgård Alle 15

I det antikke Rom var underholdning noget helt andet end 'Vild Med Dans', 'Den store bagedyst' og hyggelige talkshows. Det var gladiator kampe om ære, liv og død. Gladiatorer og slaver mødtes i kamp, der fungerede som underholdning for den øvrige befolkning. Gladiatorindustrien har sat sit præg på det antikke Rom, på Norden og selv på vores moderne verden. I forbindelse med Moesgaard Museums gladiator-udstilling i foråret 2016 tager vi tilbage i tiden og ser nærmere på gladiatorernes liv og verden. Efter forelæsningsningen på Moesgaard vil der være mulighed for at se udstillingen på egen hånd.

- 03/05: Gladiatorernes rolle i antikken.** Jesper Carlsen, dr.phil., Syddansk Universitet
- 10/05: Gladiatorer og antikens kropskultur.** Hans Bonde, professor i idrættshistorie, Københavns Universitet
- 17/05: Gladiatorer og forholdet til Norden.** Jeanette Varberg, museumsinspektør, Moesgaard Museum
- 24/05: Udstillingen på Moesgaard Museum.** Pauline Asingh, museumsinspektør, Moesgaard Museum

”Gladiator kampe i Rom var ikke kun blodig underholdning. De var også politisk teater, hvor kampen foregik andre steder end i arenaen.”

Jesper Carlsen

Instituleder, institut for historie
Syddansk Universitet

Nydelsesmidlernes danmarkshistorie – viden om og smag på kaffe, te og chokolade

Holdnummer: 1611-483

Dato: 11/5, 3 onsdage

Tid: 19.00-21.00

Pris: 400 kr. inkl. smagsprøver på kaffe, te og chokolade

Sted: AU, bygning 1530, matlab

Engang var chokolade ikke for menigmand, og kaffe var noget, der blev drukket 'sort'. I dag er det derimod en større industri, og kaffebarer åbner på hvert et gadehjørne. Chokolade kan købes i alle afskyninger og til alle priser. Nydelsesmidler som kaffe, chokolade og te er i dag blevet allemandseje. I takt med et øget fokus på velvære, sundhed og fødevareretik har synet på disse produkter også ændret sig. Hobby-baristaer bliver mere og mere normale, og te er blevet mere end bare Earl Gray. I forbindelse med Den Gamle Bys udgivelse 'Nydelsesmidlernes Danmarkshistorie' inviterer vi indenfor til en forelæsningsrække om mundgodter og deres historie i Danmark. Tag med på en rejse fra 1700-tallets luksus og frem til nutidens hverdagsliv. En rejse gennem krig og fred, og gennem arbejdsliv og fritidsliv. Vi ser nærmere på, hvordan nydelsesmidler har udviklet sig i Danmark, og hvordan historien har påvirket brugen af disse. Kom med og lær mere om de produkter, vi i dag tager for givet.

- 11/05: Den danske tehistorie.** Annette Hoff, seniorforsker, Den Gamle By og Alexis Kaae, Dansk Tesammenslutning
- 18/05: Den danske kaffehistorie.** Annette Hoff, seniorforsker, Den Gamle By og Annemarie Bojsen, Chulumenda
- 25/05: Den danske chokoladehistorie.** Annette Hoff, seniorforsker, Den Gamle By og Jens Juhl, Chokolade-Fabrikken Skanderborg

Tysklands historie

Holdnummer: 1621-012

Dato: 8/9, 6 torsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Undervisere: Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag, Allan Borup, ekstern lektor i historie, SA-XO-institutet, Københavns Universitet, Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet og Karl Christian Lammers, lektor emeritus, Københavns Universitet.

I dag er det næsten umuligt at forestille sig et Europa uden Tyskland. Vores sydlige nabo har været nærværende som alt fra fjende til samarbejdspartner i hele vores nyere historie, og måske er Tyskland det land i Europa, der mest tydeligt har været med til at tegne vores fælles historie – på godt og ondt. Og dog er Tyskland en ren vårunge af et land, hvis historie som stat ikke er mere end 200 år gammel. Hvad var det, der tog Tyskland fra spredte hertugdømmer over kejserrige, Tredje Rige og deling til en af EU's klare stormagter? Hvad betød det, at der på et tidspunkt var to Tysklande? Og hvilket land har det gjort Tyskland til i dag? Velkommen til de allermost sigende perioder i Tysklands historie.

Rejsedestinationer: Berlin

Holdnummer: 1621-013

Dato: 26/9, 3 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Undervisere: Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag samt Anders Troelsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Tag med en historiker og en kunsthistoriker på en lystvandring gennem Berlins nyere historie, arkitektur og kunst med afsæt i de steder, forelæserne selv vender tilbage til. Vi går især tæt på Berlins omtumlede tilværelse i det 20. og 21. århundrede med tilbageblik til århundrederne før. 1900-tallets Berlin er i konstant forvandling: De brønde 1920'eres kreative løsslaphed, som senere blev trampet ned af nazisternes støvler, Berlin som magtcenter i Det Tredje Rige, byens deling under den kolde krig, Murens fald, genforening, fulgt af en ny blomstringstid. Få indblik i en by, der historisk, kunstnerisk og arkitektonisk har haft stor indflydelse på resten af verden i forskellige perioder – og få endnu mere ud af det du ser, næste gang du går rundt i Berlin.

Mellemøstens moderne historie

Holdnummer: 1621-030

Dato: 27/9, 3 tirsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

Lige nu er det krigen i Syrien, flygtningestrømme til Europa, terrorhandlinger i Paris og kampen mod Islamisk Stat, som vi følger tæt. Og før det var det Det Arabiske Forår, stigende oliepriser – og den altid nærværende Israel-Palæstina-konflikt. Det er umuligt at vende ryggen til Mellemøsten. Men samtidig kan det være vanskeligt at få greb om de konflikter, indre sammenhænge og internationale interesser, der er på spil i dette konfliktfyldte, forskelligartede og pulserende område. Tag med på en tour de force gennem Mellemøstens moderne historie med tilbageblik til tidligere århundreder. Forløbet retter opmærksomheden mod især den politiske historie med perspektiver til økonomiske, sociale, etniske og religiøse udviklingsprocesser.

Få magtens *hemmeligheder*

Helene Helboe Pedersen

Lektor i statskundskab, Aarhus Universitet,
ekspert i dansk politik

”Den mest udbredte misforståelse i offentligheden er, at der bliver større distance mellem politikere og vælgere. Mange oplever det på den måde, og derfor kan det være en reel bekymring, men faktisk åbner partierne sig med interaktive platforme, ligesom politikerne er i direkte dialog med vælgerne. Det har aldrig været lettere at deltage i demokratiet – men det betyder selvfølgelig ikke nødvendigvis, at man altid bliver hørt”

lyder det fra Helene Helboe Pedersen, der er lektor i statskundskab og forsker i politisk repræsentation. Netop nu er hun i gang med at kickstarte et nyt stort forskningsprojekt, der skal se på, hvorvidt der sker en personligisering af den politiske repræsentation, således at personer i stigende grad kommer i centrum frem for politiske grupper som eksempelvis de politiske partier. Politikerne vil i så fald i højere grad promovere sig selv og i det hele taget optræde mere uafhængigt af partiet.

Og netop det at mane fordomme eller misforståelser i jorden eller påpege svagheder i systemet ser Helene Helboe Pedersen som en af sine vigtigste opgaver, for ”vi har brug for at være oplyste om den politiske situation for at kunne deltage konstruktivt i demokratiet. Den politiske situation handler ikke kun om dagens politiske konflikter og nyheder men også om, hvordan det politiske system fungerer og kanaliserer interesser og præferencer ind i de politiske beslutninger”.

**Mød Helene Helboe Pedersen på
Folkeuniversitetet til Vidensbrunch d. 10/2.**

Vidensbrunch: Helene Helboe Pedersen

Holdnummer: 1611-325

Dato og tid: 10/2, kl. 10.00-12.00

Pris: 175 kr.

Sted: DOKK1, Store sal, Hack Kampmanns Plads 2

Kunst, arkitektur og design

Få overblik over kunst- og arkitekturhistoriens stilretninger eller zoom ind på de kreative hjerner bag. Oplev mesterværker, som indeholder universelle budskaber, der berører beskuere på tværs af tid og sted.

Ekspressionisme på tværs – forvrængning og angst

Holdnummer: 1611-093

Dato: 18/1, 6 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Franz Kafka forvandler sin hovedkarakter til en bille, Edvard Munch skriger sin angst ud med slyngede penselstrøg. Mange af ekspressionismens kunstnere projicerede deres indre sjæleliv ud i angstfyldte billeder. Det handlede ikke om at gengive verden objektivt, men om at afbilde den plagede mentale tilstand, og derfor er det typiske ekspressionistiske billede også fuld af uro, underliggørelse og angst. Men den ekspressionistiske billedkunst kan også være positiv og farveskøn som i fx Emil Noldes lovsange til blomsterne og naturen!

18/01: Introduktion til perioden.

Anders Troelsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

25/01: Edvard Munch – den skrigende ekspressionist.

Signe Jacobsen, mag.art. i kunsthistorie

01/02: Emil Nolde – den farvestærke ekspressionist.

Signe Jacobsen, mag.art. i kunsthistorie

08/02: Franz Kafka – den kafkaske ekspressionisme.

Moritz Schramm, lektor i tysk, Syddansk Universitet

15/02: Robert Wiene ('Dr. Caligari')

– tysk ekspressionisme og vanviddets labyrint. Anders Troelsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

22/02: Rudolf Broby-Johansen – den blodige ekspressionisme.

Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Dansk kunst, design og arkitektur i det 20. århundrede

Holdnummer: 1611-094

Dato: 18/1, 3 mandage

Tid: 17.15-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Få det store overblik over de vigtigste tendenser inden for dansk kunst, design og arkitektur med afsæt i en perlerække af de mest centrale kreative og nysgerrige ildsjæle i det 20. århundrede. Undervejs i de tre helaftensforelæsninger zoomer vi bl.a. ind på Harald Giersings og Asger Jorns kunst, på Hans J. Wegners og Arne Jacobsens mange designklassikere, og vi skal nyde arkitektoniske perler af Vilhelm Lauritzen og Jørn Utzon.

18/01: Dansk kunst i det 20. århundrede.

Ole Bak Jakobsen, mag.art. i kunsthistorie

25/01: Dansk design i det 20. århundrede.

Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

01/02: Dansk arkitektur i det 20. århundrede.

Anders Troelsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Kunst – teori og analyse

Holdnummer: 1611-047

Dato: 18/1, 5 mandage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Bliv præsenteret for en vifte af teoretiske og analytiske indgange til at 'åbne' og fortolke ældre, moderne og samtidskunst. Vi vil analysere kunst med afsæt i metoder, der vægter form, stil og komposition, gennem analysemetoder med fokus på motiv og betydning i relation til den historiske samtid og via tilgange, der betragter billeder som tegn. Desuden vil vi fra et visualitetsteoretisk perspektiv se på magt og begær i relation til billeder. Den afsluttende gang skal vi diskutere, hvordan man kan fortolke avantgardeværker.

18/01: Formalanalyse og stilhistorie – hvad afslører stil om periode og kunstner?

Chris Askholt Hammeken, ph.d.-studerende i kunsthistorie, Aarhus Universitet

25/01: Ikonografi og ikonologi – motiv og betydning i relation til den historiske samtid.

Rasmus Kjærboe, ph.d.-studerende i kunsthistorie, Aarhus Universitet

01/02: Semiotik – billedets 'retorik' i kunstværker og reklamer.

Jakob Rosendal, ph.d.-studerende i kunsthistorie, Aarhus Universitet

08/02: Visualitetsteori – kunst, syn og magt.

Pernille Leth-Espensen, postdoc i kunsthistorie, Aarhus Universitet

15/02: Avantgardeteori – udviskning af grænsen mellem kunst og liv.

Pernille Leth-Espensen, postdoc i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Dansk og nordisk kunst. Naturalisme og symbolisme ca. 1870-1910

Holdnummer: 1611-057

Dato: 21/1, 8 torsdage (Ingen undervisning 18/2)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Anna Ancher, Anders Zorn, Edvard Munch, Helene Schjerfbeck. Perioden 1870-1910 rummer en sand stjerneparade i dansk og nordisk kunst. Vi skal se på, hvordan det moderne gennembrud ansporer kunstnerne til at sætte aktuelle problemer til debat, og hvordan friluftsmaleri og naturalisme lufter ud i den akademiske kunst. Vi skal også se på, hvordan de symbolistiske kunstnerne fordyber sig i deres eget sjæleliv og søger ind til de eksistentielle spørgsmål, der trænger sig på i den moderne verden.

21/01: Salonrealisme og opgøret med den akademiske kunst

28/01: Kvindernes indtog på kunstscenen

04/02: Skagensmalerne

11/02: Svensk naturalisme

25/02: Norsk naturalisme og nyromantik

03/03: Finsk guldalder

10/03: Symbolismens menneskeskildring

17/03: Symbolismens naturskildring

Kunsthistorien på et semester

Holdnummer: 1611-048

Dato: 21/1, 9 torsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 930 kr., studerende 610 kr.

Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Eller futurismen? Tag med på en gennemgang af kunsthistoriens mest betydningsfulde perioder. Forelæsningerne dykker først og fremmest ned i maleri, skulptur og arkitektur, men vi ser også på stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og teknikker. Kunsten flytter sig, ændrer udtryk og griber om sig. Oplev denne rejse fra centralt perspektiv til kaosteori.

21/01: Renæssance og manierisme.

Gitte Tandrup, mag.art.
i kunsthistorie

28/01: Barok og rokoko. Gitte Tandrup,

mag.art. i kunsthistorie

04/02: Romantikken og klassicisme.

Birgitte Zacho, mag.art.
i kunsthistorie

11/02: Realisme og impressionisme.

Anne Sofie Ejersbo, mag.art.
i kunsthistorie

18/02: Symbolisme. Anne Sofie Ejersbo,

mag.art. i kunsthistorie

25/02: Ekspressionisme. Signe Jacobsen,

mag.art. i kunsthistorie

03/03: Kubisme og futurisme. Anne

Blond, museumsinspektør,
Kunstmuseet i Tønder

10/03: Surrealisme. Gitte Tandrup,

mag.art. i kunsthistorie

17/03: Samtidskunst. Lisbeth Bonde,

cand.mag. i kunsthistorie,
forfatter og kunstkritiker

Mellem romantik og realisme. 1800-tallets billedkunst

Holdnummer: 1611-244

Dato: 3/2, 10 onsdage

Tid: 10.15-13.00

Pris: 1290 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

1800-tallet byder på kunst, der kan hælde til det klassiske, romantiske, realistiske, impressionistiske eller symbolistiske. Store kunstnere i perioden er bl.a. Ingres, Delacroix, Courbet, Manet, Degas, Monet, Munch, Rodin og Cézanne. De repræsenterer forskellige bud på, hvordan kunsten skal svare på den gryende moderne virkelighed. Noget i dem drives mod at skabe et eget kunstens rige, l'art pour l'art, hen imod tegningens eller farvens frigørelse og mod frihed for moralske bindinger. Flere kunstnere bruger dog stadig deres kunst til at fortælle dybe historier om livet. Forelæsningerne leverer en klassisk åbning af en kunsthistorisk horisont, og samtidig udfoldes kunstværkerne med de eksistentielle temaer i fokus. Hvad er det, formen udsiger? Hvilke værdier er på spil?

03/02: Klassisk kunst med vanvid i undertonen

10/02: Romantik. Længsel efter mere

24/02: Realisme, om at finde de reelle og eksisterende ting

02/03: Arkitektur og design, historicismens sejrstog

16/03: Omkring et mesterværk. Manets 'Frokost'

30/03: Impressionisme, mellem fri luft og kun luft

06/04: Symbolisme, der kigges indad

13/04: Kvindelige mestre, det bliver muligt og stadig svært

20/04: Jugendstil, skønhed i mental nedgang

27/04: Postimpressionisme, er der noget holdbart i verden

Kunst og eksistens. Modernismens store mestre

Holdnummer: 1611-213

Dato: 3/2, 6 onsdage (Ingen undervisning 17/2)

Tid: 15.15-18.00

Pris: 930 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Hver forelæsning introducerer til store kunstværker med fokus på værkernes handling af et eksistentielt emne. Den kunsthistoriske ramme er den internationale modernisme med blik bagud i 1800-tallet og fremad til vores egen tid. De gennemgående kunstnere er Matisse, Picasso, Chagall, Nolde, Kandinsky, Klee, Max Ernst, Dali og Frida Kahlo. Emnerne for forelæsningerne centrerer sig alle om relationer. Hvad sker der mellem mennesker i de store kunstværker? Hvad er det for stærke udsagn, der råbes ud til os?

03/02: Barn og voksen

10/02: Dansen

24/02: Kærlighedsbåndet

02/03: Spillet

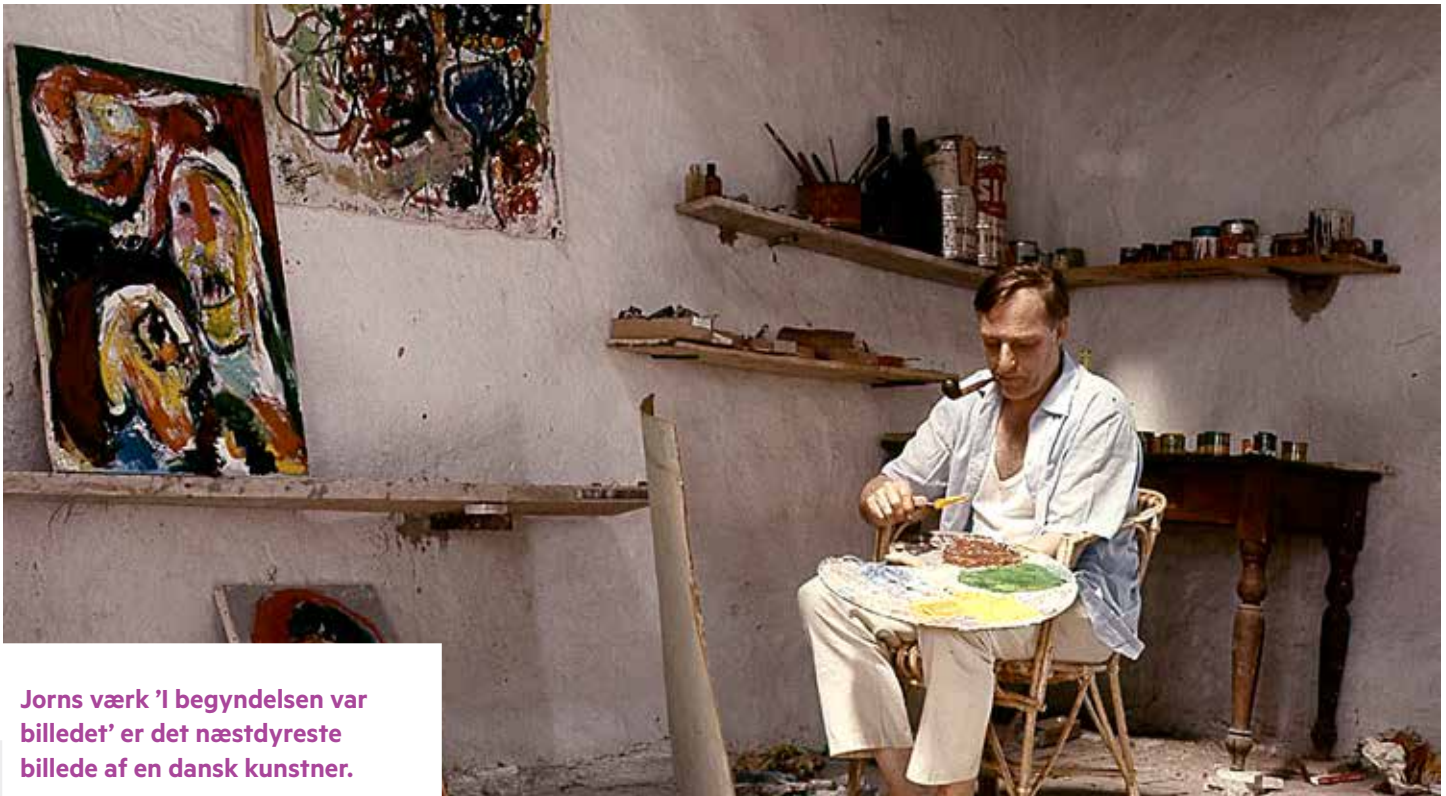
16/03: Mødet med den fremmede

30/03: Volden

”En billedbetragtning må være en duet. Billeder kan bruges på alle mulige måder. Hvad vil beskueren have? Men samtidig er kunstværket også en urokkelig ting. Det er der med et udsagn, der er bundet i den tid og det sted, det er skabt i, samt i kunstnerens særegenhed og situation.”

Gitte Tandrup

Mag.art. i kunsthistorie

Jorns værk 'I begyndelsen var billedet' er det næstdyreste billede af en dansk kunstner.

Ind i kunstens verden

Holdnummer: 1611-209

Dato: 4./2, 6 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Siden middelalderen har en række temaer haft fast plads i kunsthistorien – temaer, der søger svar på de store spørgsmål i tilværelsen, der kredser omkring, hvad det vil sige at være menneske. Vi forfølger nogle af disse temaer og ser på, hvordan kunstnerne til forskellige tider har behandlet dem. I både religiøs og verdslig kunst skal vi bl.a. se på skildringer af livets begyndelse fra Fra Angelicos bebudelser til Damien Hirsts anatomiske skulpturer; på kærligheden fra Masaccios 'Uddrivelsen fra Paradiset' til Jeff Koons' softporn; på døden fra kalkmaleriernes dødendans til Christian Lemmerz' selvmordsterrorister og på håbet om en bedre verden fra Paradisskildringer til samtidskunstens intervention i det offentlige rum.

04/02: Livets begyndelse

11/02: Kærligheden

25/02: Arbejdet

03/03: Rig og fattig

10/03: Døden

17/03: Håbet

Stol på mig!

Stolen som designikon

Holdnummer: 1611-058

Dato: 6-7/2, 1 weekend

Tid: 10.00-14.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Helle Laustsen, cand.mag. i moderne kultur og kunstformidler, Øregaard Museum

"Det væsentlige er, at hvis jeg kan tegne en magelig og pæn stol, som en smuk pige bliver smukkere af at sidde i, så har jeg nået et mål. Ingen brugsting er smuk i sig selv. Den er smuk i brug, når den glæder det menneske, som bruger den" har Finn Juhl udtalt. Stil, mode, skiftende tiders materialevalg og teknologiske landvindinger kan aflæses i stolens formsprog. Vi stiller skarpt på designikonet over dem alle – stolen – og ser på dens design- og kulturhistoriske udvikling. Undervejs kommer vi forbi danske designklassikere af bl.a. Kaare Klint, Hans Wegner, Arne Jacobsen, Finn Juhl, Børge Mogensen, Nanna Ditzel, Verner Panton og Louise Campbell.

Store malere og deres teorier – fra renessancen til Jorn

Holdnummer: 1611-059

Dato: 6-7/2, 1 weekend

Tid: 10.00-16.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Pia Høy, cand.phil. i kunsthistorie

Maleriet blev længe opfattet som det primære billedkunstneriske medie, fordi 'det ser alt', mens skulpturen blot imiterer kroppen. Vi vil nærstudere en række store maleres værker og deres teorier. Vi starter i renessancen med bl.a. Leonardo da Vinci, og herfra bevæger vi os frem mod malere som Poussin, Hogarth, David, Friedrich og Courbet, der alle har udtrykt sig i skrift om maleriets væsen. Vi går tæt på den radikale omfortolkning af maleriet i modernismen og zoomer ind på bl.a. Pissarro, Gauguin, Matisse, Kandinsky, Klee og Mondrian for til sidst at slutte af med værker og tekster af Asger Jorn.

Normannernes Sicilien og Syditalien

Holdnummer: 1611-060

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-15.00

Pris: 300 kr., studerende 180 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Sicilien og Syditalien har i størstedelen af deres flere tusinde år lange historie været underlagt fremmede magthavere. Blandt de mange epoker, områdets historie kan inddeles i, træder årene fra omkring 1060 til 1194, hvor normannerne herskede her, frem med særlig tiltrækningskraft – især hvad angår bevarede arkitektoniske og billedkunstneriske monumenter, som vi denne søndag vil se nærmere på som domkirkerne i Bari og Trani samt ikke mindst de helt fantastiske mosaikudsmykninger i normannerkirkerne i Palermo, Monreale og Cefalù. Rejs med Hans Jørgen Frederiksen og Eirby Historiske Rejsemål til Syditalien.

Gå forberedt på kunstmuseum

Holdnummer: 1611-241

Dato: 10/2, 6 onsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

I ugerne op til påskeferien klæder en række kunsteksperter dig på til at gå på museums-eventyr på nogle af Midt- og Nordjyllands bedste museer. Tag med på en tour de force gennem den ypperste kunst, når vi både skal se på museernes faste samlinger, de aktuelle særudstillinger og høre om museernes spændende historie. Forelæsningsrækken giver en grundig introduktion til både kendte og oversete værker på de forskellige museer og dykker ned i kunst fra de seneste 200 år af bl.a. C.W. Eckersberg, P.S. Krøyer, Vilhelm Lundstrøm, Asger Jorn, Andy Warhol, Ovartaci, Michael Kvium og Olafur Eliasson.

10/02: ARoS Aarhus Kunstmuseum. Pernille Taagaard Dinesen, museumsinspektør, ARoS Aarhus Kunstmuseum

17/02: Museum Jorn, Silkeborg. Teresa Østergaard Pedersen, ph.d.-stipendiat, Museum Jorn og Aarhus Universitet

24/02: HEART Herning Museum of Contemporary Art. Michael Bank Christoffersen, overinspektør, HEART Herning Museum of Contemporary Art

02/03: Skagens Museum. Tine Schmidt Haislund, museumsinspektør, Skagens Museum

09/03: Museum Ovartaci, Risskov. Mia Lejsted Bonde, museumsleder, Museum Ovartaci

16/03: Kunsten, Aalborg. Stinna Toft, museumsinspektør, KUNSTEN

Kunst og arkitektur i Europas kulturbyer. London fra 1750 til det 20. århundrede

Holdnummer: 1611-335

Dato: 12/2, 8 fredage
(Ingen undervisning 25/3)

Tid: 10.15-12.50

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Mette Smed, mag.art. i kunsthistorie

Efter 1600-tallets katastrofer med borgerkrig og storbrand bliver der i 1700-tallet opbygget en stadig større rigdom og en blomstrende kunst i London. Der bliver grundlagt et kunsthøgskole, og en række indfødte engelske malere bliver førende, bl.a. Reynolds, Gainsborough og mystikeren Blake. De nyklassicistiske arkitekter fornyer London i årene omkring 1800, og udviklingen fortsætter med historicismens pragtbygninger, bl.a. Parlamentet. Kulminationen nås under dronning Victoria med London som både imperiets, kunstens og kulturens hovedstad. Store og små museer og samlinger bliver opbygget, og den romantiske malerkunst udfoldes af bl.a. Constable, Turner, prærafalitterne Morris, Burne-Jones og Rossetti. Vi følger London gennem 1800-tallet og ser også på eksempler fra 1900-tallet.

Skagens renommé som kunstnerby blev cementeret, da P. S. Krøyer i 1882 kom til byen.

”Kunst er et sprog. At lære dette ’sprog’ beriger betragteren med et væld af nuancer, referencer og indsigter. Kunstformidling handler om at undervise i kunstens sprog og give betragteren redskaber til at åbne de enkelte kunstværker, hvis betydning blot lever og antager nyt liv i mødet med en betragter.”

Inger Houbak

Cand.phil. i kunsthistorie

Europæisk kunsts fortællinger. Kunsthistoriens verdensbilleder

Holdnummer: 1611-334

Dato: 15/2, 8 mandage (Ingen undervisning 21/3 og 28/3)

Tid: 13.15-15.00

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Liana Erbs, mag.art. i kunsthistorie

Kunsten er en historisk kilde – en indgang til verden. Vi ser på kunstværker, der bærer fortællinger om vores verden og den måde, vi mennesker til forskellige tider har forholdt os til vores samtid og erfaret verden på. I forelæsningsrækken ser vi på generationen af kunstnere fra romantikken til vore dages kunstneriske udtryk. Hvilke opfattelser og livshistorier gemmer sig bag de forskellige kunstværker? Og hvad fortæller de om den tid, som værkerne blev til i og om de mennesker, der valgte netop disse kunstneriske udtryk?

- 22/02:** Romantikken: C.D.Friedrich, J.M.Turner, Ch. Købke, Th. Lundbye
- 29/02:** PreRafaeliterne og William Morris. Harald Slott-Møller, Agnes Slott-Møller
- 07/03:** Impressionisterne Manet og Monet, Berthe Morrisot. Japansk kunst
- 14/03:** Art Nouveau - Wien og Paris - München. Skønvirke i Danmark
- 04/04:** Picasso og Kubismen. Duchamps verden
- 11/04:** Abstrakt kunst: Paul Klee. Kandinsky og Cobra, Asger Jorn. Surrealismen
- 18/04:** Vor tids mangfoldige kunstudtryk: Nina Sten Knudsen, Kvium, Lemmerz, Maja Lisa Engelhardt, Peter Brandes
- 25/04:** Anslem Kiefer, Gerhard Richter, Anthony Gormley og den yngre danske kunstgeneration: Julie Nord, Allan Otte, Thomas Wolsing

Kunsthistorie på tværs. Klassiske og moderne stiludviklinger 1900-1930

Holdnummer: 1611-333

Dato: 24/2, 8 onsdage
(Ingen undervisning 23/3)

Tid: 12.15-14.50

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Mette Smed, mag.art. i kunsthistorie

De første tiår af det 20. århundrede rummer to hovedtendenser i kunst og arkitektur: Dels en genoptagelse af klassiske idealer, dels en moderne kunst, der helt vil bryde med den historiske inspiration. Kunstnerne arbejder med forenkling og monumentalitet, men også med sprængning af formen, med abstraktion og en række nye ismer, fx ekspressionisme og surrealisme, hvor kunstnerens indre syn tolkes. Vi følger disse udviklinger gennem værker af en række kunstnere; i Danmark bl.a. de klassiske modernister og Skovgaard-kredsen, i Europa de tidligste modernister. Et hovedemne bliver skulpturen med de danske klassikere, bl.a. Joh. Bjerg, Utzon Franck og Astrid Noack. Vi undersøger også anvendelsen af billedhuggerkunsten i det offentlige rum, på pladser og i parker, som mindesmærker og til pryde. Der trækkes her linjer bagud og frem mod 1950. Det moderne gennembrud i arkitekturen med overgangsformen art deco indgår også i forløbet.

Nordisk arkitektur og design

Holdnummer: 1611-430

Dato: 9/3, 5 onsdage
(Ingen undervisning 23/3)

Tid: 19.45-21.30

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G122,
Ny Munkegade 118

Underviser: Lars Sand Kirk, arkitekt MAA

Få indblik i de vigtigste strømninger i nordisk arkitektur og design fra de tidligste stavkirker til ny nordisk arkitektur. Hør om jugendstilen i Helsinki, nyklassicisme i Stockholm, funktionalismen i Danmark og om norske arkitekter som Arnstein Rynning Arneberg, der bl.a. har tegnet Sikkerhedsrådssalen i FN-bygningen og Oslo Rådhus. Og om nordens store arkitekter: Sverre Fehn, Eliel Saarinen, Alvar Aalto og Eero Saarinen, Gunnar Asplund og designeren Bruno Mathsson. Derudover fortæller om danske arkitekter og designere med relation til den nordiske tradition som C.F. Hansen, Hack Kampmann, Arne Jacobsen og Jørn Utzon. Og så skal vi selvfølgelig også se på udviklingen i nutidig nordisk arkitektur og design.

09/03: Fra de tidlige stavkirker til klassicisme

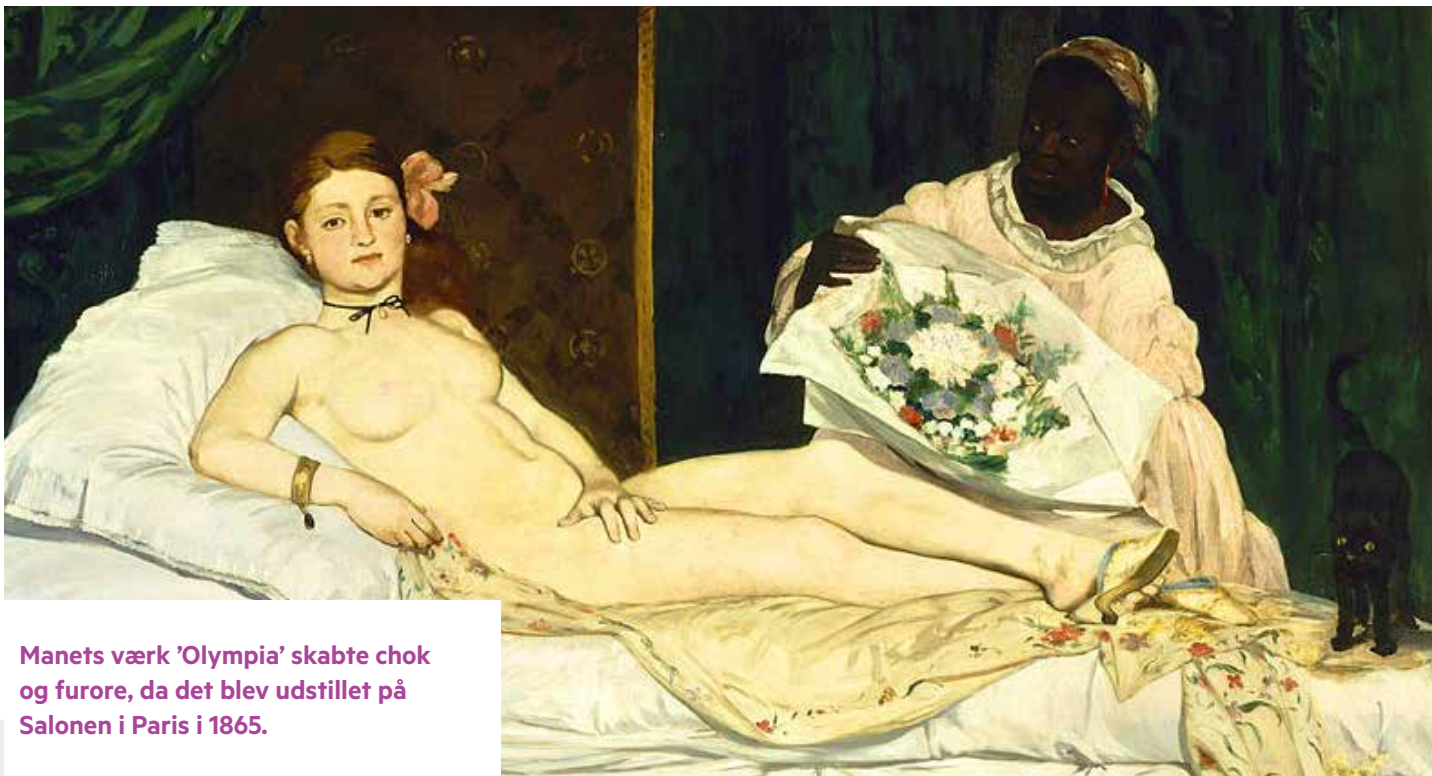
16/03: Fra nationale træk til skønvirke og jugend

30/03: Fra Bauhaus til nordisk funktionalisme

06/04: Det internationale brand –

Scandinavian and Danish design

13/04: Ny nordisk arkitektur og design

Manets værk 'Olympia' skabte chok og furore, da det blev udstillet på Salonen i Paris i 1865.

Spansk kunst – fra El Greco til Picasso

Holdnummer: 1611-208

Dato: 12/3, 1 lørdag

Tid: 11.00-15.00

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

Hvad er spansk kunst, og hvad kendetegner den? Kan vi overhovedet tale om spansk kunst? Der fandtes fx både catalanske, aragoniske og castilianske kunstnere, før det katolske kongepar Isabella og Ferdinand samlede Spanien og uddrev maurerne i 1492. Man kan sige, at begrebet spansk kunst begynder med El Greco – indvandrer fra Kreta, der med sit flammende billedsprog har inspireret en lang række spanskfødte kunstnere frem til i dag. 1600-tallet er Spaniens kunstneriske guldalder med eminente kunstnere som Diego Velázquez, Francisco de Zurbarán og Bartolomé Esteban Murillo. 1700-tallets store stjerne er Francisco Goya, der med sin rå realisme og sit direkte blik trækker tæppet væk under samtiden og peger mod modernismen, individualismen og den samfundskritiske kunst, som Picasso udforsker i sit verdensberømte maleri 'Guernica', der gengiver en terrorhandlings gru og rædsel. Forelæsningen giver en grundig introduktion til denne perlerække af kunstnere, diskuterer deres såkaldte 'spanskhed' og betragter dem i forhold til hinanden og vores opfattelse af, hvad spansk kunst er.

Kroppen i kunsten

Holdnummer: 1611-207

Dato: 13/3, 1 søndag

Tid: 11.00-15.00

Pris: 250 kr., studerende 150 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

Kroppen er foranderlig som kunsten. Den forandrer sig gennem livet og op gennem historien. Især afbildninger af kvindeskroppen afspejler vores skiftende syn på, hvad der er smukt, og hvad vi bør stræbe efter. Forelæsningen går helt tæt på synet på menneskekroppen i forskellige epoker i kunsthistorien. Barokken nød fyldige kvindeskikkelser og stærke mænd, mens Manets samtid blev forarget over hans nøgterne 'Olympia' malet i 1863. Hvorfor? Kvindelige kunstnere som Louise Bourgeois og Jenny Saville anvender kvindeskroppen som motiv og som slagmark og udfordrer vores syn på krop og køn. Hvordan gør de det? Vi udforsker kunsten og vores forhold til kroppen.

Kunst på Dokk1: Genierne og de inspirerede

Holdnummer: 1611-332

Dato: 16/3, 8 onsdage (Undervisningsdatoer: 16/3, 30/3, 06/4, 20/4, 4/5, 25/5, 1/6 og 8/6)

Tid: 9.30-12.30

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: DOKK1, Store sal, Hack Kampmanns Plads 2

Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Det 20. århundrede byder på en række geniale malere og billedhuggere, som har øvet umådelig indflydelse på udviklingen af kunsten frem til idag. I denne foredragsrække trækkes otte sådanne genier frem, og vi skal se på, hvordan deres frygtløse, innovative og uafvendelige nytænkning af kunstens mål og midler har sat sig spor hos andre kunstnere. Med afsæt i verdenskunstnerne Pablo Picasso, Henri Matisse, Vladimir Malevich, Marcel Duchamp, Salvador Dalí, Joan Miro, Andy Warhol og Joseph Beuys følges indflydelsen fra deres kunst op gennem århundredet og ind i det nye årtusinde.

Kunsten backstage

Holdnummer: 1611-331

Dato: 30/3, 5 onsdage

Tid: 19.45-21.30

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Følg med ind bag scenetæppet, når vi går bag om kunstens mange facetter og undersøger, hvad der foregår 'backstage' i kunstens verden. Vi angriber kunsten fra forskellige perspektiver og stiller spørgsmål som: Hvordan bliver en kunstudstilling til, og hvilke overvejelser gør man sig på et museum, når kunsthistoriens arvegods skal balancere med kravet om nytænkende formidling? Hvilke processer indgår i restaureringsarbejdet omkring et kunstværk, og hvor drastisk kan man tillade sig at gå til værks? Hvordan prissættes kunst, og hvorfor kan nogle kunstnere sælge for millioner, mens andre skal kæmpe for at have råd til materialer? Hvordan formår man som kunstner hele tiden at revurdere sit greb i kunstens materiale og ånd? Og hvad får en kritikers kunsthjerte til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå?

30/03: Hvordan laver man en kunstudstilling? Pernille Taagaard Dinesen, museumsinspektør, ARoS Aarhus Kunstmuseum

06/04: Hvad koster kunst? Søren Holmstrup, cand.mag. i kunsthistorie fra bl.a. Sotheby's Institute og vurderingssagkyndig hos Bruun Rasmussen Kunstauktioner

13/04: Hvordan anmelder man kunst? Ole Bak Jakobsen, mag.art. i kunsthistorie og redaktør på Kunsten.nu

20/04: Hvordan bevares kunsten? Elizabeth Baadsgaard, konservator og afdelingsleder, Kunstkonserveringen afdeling Vest

27/04: Hvordan bliver et kunstværk til? Katja Bjørn Jakobsen, videokunstner

Uforståelig kunst?

Holdnummer: 1611-330

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Ole Bak Jakobsen, mag.art. i kunsthistorie

Du befinder dig på et kunstmuseum og står foran et kunstværk – og du er ét stort spørgsmålstegn! "Hvad handler det her om? Er det mig, der er dum?" Hvorfor fylder Ai Weiwei et rum med stabler af jernrør? Hvorfor har Tracey Emin flyttet sin seng ind på kunstmuseet? Hvad er meningen, når Lea Porsager viser film, hvor venner udfører mystiske ritualer for at oplade jorden på en gård udenfor Aarhus? Vi skal se på en række 'uforståelige' kunstværker og søge nysgerrigt efter indgange og veje til værkerne. Foredraget er en slags brugsvejledning til selve kunstopplevelsen, men også til at give slip og lade kunstværkerne tale – til tanken, kreativiteten, kroppen og følelsen. Forelesningen lægger op til dialog og deltagelse.

Bogudsalg weekenden 12-13/3

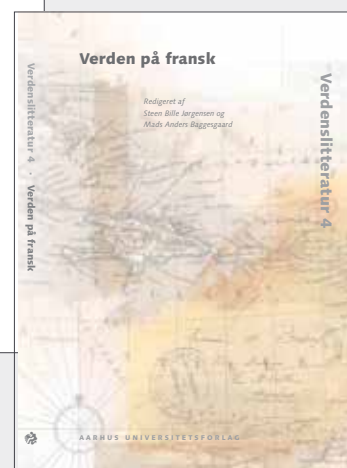
Gør et bogkup, når Aarhus Universitetsforlag holder bogudsalg lørdag og søndag den 12-13/3.

Som deltager på Folkeuniversitetet har du mulighed for at købe alle nyheder, bestsellere og de store værker med 30-50 % rabat. Vælg mellem en række spændende nye og gamle titler.

Få fx tilbud på bøgerne:

Nye franske verdener af Mads Anders Baggesgaard

Verden på fransk af Steen Bille Jørgensen og Mads Anders Baggesgaard

Dato: 12-13/3, lørdag og søndag

Tid: 10.30-16.00

Sted: AU, bygning 1530, Ny Munkegade 118

Aarhus' arkitektur

Holdnummer: 1611-431

Dato: 4/4, 6 mandage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Aarhus er rig på arkitektur. På hvert et torv og i ethvert kvarter er der noget, som øjet kan fryde sig over. Byen nærmest former sig omkring sine flotte bygningsværker. Men kender du deres historie? Og kan du bestemme stilarten? Ét er at betragte bygninger umiddelbart, noget andet er at sætte dem i forhold til arkitektoniske traditioner og historiske kontekster. Pludselig får man øje på noget nyt. Man begynder at se sammenhænge, og bygningerne liver op og får ny betydning for én. I denne forelæsningsrække får du mulighed for at blive klogere på noget af byens arkitektur. Find bl.a. ud af, hvordan Aarhus Hovedbanegård låner stiltræk fra antikke templer, og hør Aarhus' stadsarkitekt give sit bud på byens arkitektoniske fremtid.

04/04: Aarhus Rådhus. Mogens Andreassen Morgen, professor, Arkitektskolen Aarhus

11/04: Aarhus Hovedbanegaard. Poul Pedersen, professor MSO i klassiske studier, Syddansk Universitet

18/04: Aarhus Teater. Vinnie Nørskov, lektor ved antikmuseet, Aarhus Universitet

25/04: ARoS Kunstmuseum. Jens Erik Sørensen, forhenværende museumsdirektør for ARoS Kunstmuseum

02/05: Sankt Lukas Kirke. Carsten Bach-Nielsen, lektor i kirkehistorie, Aarhus Universitet

09/05: Aarhus' fremtid. Stephen Willacy, stadsarkitekt, Aarhus Kommune

Byvandring: Aarhus – formsprog, bygninger og arkitekter

Holdnummer: 1611-429

Dato: 20/4, 4 onsdage (Ingen undervisning 4/5)

Tid: Se nedenfor

Pris: 490 kr., studerende 350 kr.

Sted: Se nedenfor

Underviser: Lars Sand Kirk, arkitekt MAA

At gå en tur rundt i Aarhus bliver aldrig det samme igen. Med en forelæsning og tre byvandring kommer du til at se Aarhus og byens arkitektur med nye øjne. Få indblik i byens arkitektoniske udvikling fra 1890 og frem til i dag – både de store linjer og de små, bemærkelsesværdige detaljer og sjove historier. Samtidig giver forløbet et overblik over dansk arkitekturhistorie med eksempler fra ca. 1850 og frem til i dag med retninger som nyklassicisme, historicisme, jugend, skønvirke, funktionalisme og modernisme. Omdrejningspunktet vil være en række af de mest kendte danske arkitekter, som har tegnet markante bygninger i Aarhus – arkitekter som Hack Kampmann, Anton Rosen, Høeg-Hansen, Arne Jacobsen, C.F. Møller, Friis & Moltke og Kjær & Richter.

20/04 kl. 19.30-21.15: Aarhus – fra 1850 til verdens mindste storby

Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

27/04 kl. 17.00-18.30: Byvandring

Mødested: Mødested: Ved indgangen til Aarhus Domkirke, Store Torv

11/05 kl. 17.00-18.30: Byvandring

Mødested: Mødested: Under uret i banegårdens forhal, Banegårdspladsen 1

18/05 kl. 17.00-18.30: Byvandring

Mødested: Sct. Pauls Kirke, Sct. Pauls Kirkeplads 1

Dansk guldalderkunst

Holdnummer: 1621-006

Dato: 6/9, 4 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Rasmus Humlum, cand.mag. i kunsthistorie

Til trods for den ro og idyl, som de danske guldaldermalerier ofte giver udtryk for, så var tiden mellem 1800 og 1850 ikke så rolig endda. Det var en tid med store forandringer i samfundet – både politisk, økonomisk og kunstnerisk. Dyk ned i den danske guldalder og dens motiver, personligheder og forandringer. Eckersberg, Rørbye, Marstrand, Købke og Lundbye vil være i fokus.

Strejftog i dansk og nordisk kunst. Modernisme 1900-1945

Holdnummer: 1621-007

Dato: 15/9, 8 torsdage (Ingen undervisning 20/10)

Tid: 17.15-19.00

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

I årene umiddelbart efter år 1900 folder avantgarden den autonome, selvstændige kunst sig ud i al dens forskellighed. Inspirationen kommer primært fra tysk og fransk kunst. Mød klassiske modernister som Karl Isakson og Vilhelm Lundstrøm (DK), Gösta Adrian Nilsson og Nils Dardel (S), Per Krohg og Ludvig Carsten (N), Tyko K. Sallinen og Verner Thomé (SF) og Johannes Kjarval og Svavar Gudnasson (IS).

Ind i kunstens verden. Abstraktion og sindets billeder

Holdnummer: 1621-008

Dato: 15/9, 8 torsdage (Ingen undervisning 20/10)

Tid: 19.30-21.15

Pris: 830 kr., studerende 560 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Man kan hævde, at al billedkunst er abstraktion – i al fald er både maleri, skulptur og alle de nye udtryksformer kun afbildninger af virkeligheden eller synliggørelser af kunstnerens tanker. Touren starter hos Wassily Kandinskys og Constantin Brancusis første genstandsløse værker over Dalis og Freddie surrealistiske syner til Asger Jorn og Per Kirkeby, som livet igennem har skildret det, de føler, frem for det, de ser.

Provokerende kunst

Holdnummer: 1621-009

Dato: 27/9, 3 tirsdage

Tid: 17.30-19.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Underviser: Ole Bak Jakobsen, mag.art. i kunsthistorie

Duchamp provokerede, da han ville udstille en pissoirkumme. Wilhelm Freddie måtte en tur i fængsel, fordi hans kunst var for fræk. Og hvad med Santiago Serra, der betaler fattige daglejere for at få tatoveret en streg henover ryggen på et kunstmuseum? Hvor langt kan – og må – man gå i kunstens navn?

Sommer i København

Viden holder hele året – også i sommerferien. Med Folkeuniversitetet kan du bruge ferien i København på at lære mere om vores hovedstads spændende historie. Eller du kan bruge en dag på Folkeuniversitetet i Emdrup til at fordybe dig i kongerækken, klassiske stilperioder eller hjernen og mindfulness. Velkommen på Folkeuniversitetets sommeruniversitet!

Enevældens København

Holdnummer: 1612-215

Dato: 6/6-9/6, 4 gange

Tid: 17.30-19.15. 9/6: Byvandring 13.00-15.30

Pris: 570 kr., studerende 400 kr.

Maks. 30 deltagere

Sted: AU, Campus Emdrup, bygning D, lokale D166, Tuborgvej 164. 9/6: Mødested på byvandring: Christiansborg Slotsplads ved rytterstatuen af Frederik 7.

Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og obertsløjtnant

I 1660 fik Danmark en ny styreform – enevælden. Kongen blev hersker med uindskrænket magt over alt og alle og gjorde samme enevælde arvelig i sin efterfølger. Frederik 3. indførte således en regering, som skulle vare til 1849. Den danske enevælde var gennemgribende i alle forhold: økonomisk, socialt, militært og arkitektonisk. I alt ni konger var enevældige – nogle med talent og vilje, andre uden – men fælles var, at kongens person var det altomdrejende midpunkt for statens affærer og for samfundet. Derfor var der en stadig rivalisering om at opnå kongegunst og kongeøre. Enevælden udviklede et ganske effektivt statsmaskineri, som i høj grad var fokuseret på og hjemmehørende i hovedstaden. Her samledes alle tråde – ligesom de udgik herfra. Byen skulle være enevældens strålende og imponerende centrum, som kunne måle sig med andre europæiske byer. Med tre forelæsninger og en byvandring kommer vi rundt i enevældens København og en helt essentiel del af byens – og Danmarks – historie.

Folkeuniversitetets sommeruniversitet:

- 4/8 Den fascinerende renæssance
- 4/8 Kongerne på Slotsholmen
- 4/8 Nederlandske barok
- 4/8 Hjernen og læring
- 4/8 Mindfulness og empati i teori og praksis

Litteratur, film og musik

Vi læser bøger, ser film, går i teateret, i operaen eller til balletforestillinger. Her får vi fortællinger, og netop gennem fortællingerne bliver vi klogere på os selv og verden omkring os.

Marcel Prousts 'På sporet af den tabte tid' I

Holdnummer: 1611-071

Dato: 18/1, 5 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118

Marcel Prousts monstrøse romanværk 'På sporet af den tabte tid' (1913-1927) har for længst opnået status som en uomgængelig klassiker i den modernistiske litteratur. Alligevel har de færreste for alvor taget livtag med Proust. Med sætninger, der til tider kan strække sig over flere sider, er Prousts skrivestil ofte karakteriseret som "svært tilgængelig". Intet kunne være mere forkert, for Proust kræver ingen særlige forudsætninger at læse. Forløbet henvender sig både til alment litteraturinteresserede og til studerende, der ønsker en indføring i Prousts værk, hans æstetik og livsverden. Ambitionen med forløbet er at præsentere alle romanværkets syv bind (tretten i nyoversættelsen) og sætte dem ind i passende litteraturhistoriske og teoretiske sammenhænge.

- 18/01: Introduktion til forfatterskabet og gennemgang af første halvdel af 'Swanns verden'.** Jacob Ulrich, cand.mag. i litteraturhistorie
- 25/01: Anden halvdel af 'Swanns verden', bind 2 i nyoversættelsen.** Jacob Ulrich, cand.mag. i litteraturhistorie
- 01/02: 'I skyggen af unge piger i blomst', bind 3-4 i nyoversættelsen.** Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 08/02: 'Guermantes' verden', bind 5-6 i nyoversættelsen.** Jacob Ulrich, cand.mag. i litteraturhistorie
- 15/02: Første halvdel af 'Sodoma og Gomorra', bind 7 i nyoversættelsen.** Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Karen Blixen og 'Den afrikanske farm'

Holdnummer: 1611-072

Dato: 19/1, 5 tirsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

"Jeg havde en Farm i Afrika ved Foden af Bjerget Ngong." Sådan indleder den danske forfatterinde Karen Blixen sit værk 'Den afrikanske farm', og ikke for ingenting er det siden gået hen og blevet et af dansk litteraturs hovedværker. Da Hemingway i 1954 modtog Nobels litteraturpris, udtalte han, at den burde være gået til Blixen. Og få har da også, som hende, formået at skabe et fletværk af fortællinger om sig selv – den ikonisk udmarvede og hvidblege kvinde med den mystiske aura. Men hvilke litterære kvaliteter har hun at byde på? Og hvilke konflikter prægede hende og hendes litteratur? På baggrund af bogen 'Jeg havde en Farm i Afrika – æstetik og kulturmøde i Karen Blixens Den afrikanske Farm' vil en række litteraturforskere give dig hver deres perspektiv på Blixens fantastiske værk.

- 19/01: Karen Blixens arabiske farm.** Jacob Bøggild, professor MSO i dansk, Syddansk Universitet
- 26/01: Med andre øjne – og med andres.** Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 02/02: Perspektivisk alkymi – en højt-flyvende læsning.** Frits Andersen, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 09/02: Karen Blixen og kolonialismen.** Lasse Horne Kjældgaard, professor i dansk litteratur, Roskilde Universitet
- 16/02: Litterære spejlinger.** Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Dansk litteratur i mellemkrigstiden

Holdnummer: 1611-348

Dato: 2/2, 12 tirsdage

Tid: 14.15-16.00

Pris: 1150 kr.

Sted: AU, lokale oplyses senere

Underviser: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Mellemkrigstiden udgør den mest spraglede og turbulente periode i dansk litteratur. I løbet af to årtier introduceres et væld af nye '-ismer' og der eksperimenteres og skrives i mange forskellige retninger. Ungdomskulturen etableres og fronterne trækkes skarpt op i kulturkampen, der fordrer at kunstneren bekender kulør. Vi skal blandt andet flanere i storbyens trafik med futuristen Emil Bønnelycke og snige os ind i stinkende baggårde med den blodige ekspressionist Rudolf Broby-Johansen – komme i blomstrende slagsmål med Tom Kristensen og i kulturkamp med PH – spise honningmadder med Knud Sønderbys jazzgeneration og salte sild med Hans Kirks fundamentalistiske fiskere – søge mod det underste land med Gustaf Munch-Petersen og svæve i erotisk frisættende luftakrobatik med Jens August Schades kommodetyv for at ende til te og drømmekage hos baronesse Blixen. Underviseren indleder hver gang med at sætte teksten ind i litteratur- og kulturhistorisk ramme.

Hovedstrøg i Paul Austers forfatterskab

Holdnummer: 1611-073

Dato: 7/2, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Inge Birgitte Siegmundfeldt, lektor i engelsk, Københavns Universitet

Paul Austers 16 romaner og fem selvbiografiske bøger læses på ikke mindre end 40 sprog. Der er ikke tale om bestseller-krimier eller hurtigt læste spændingsromaner, men de appellerer alligevel til alle slags læsere, fra folkeskoleeleven til universitetsprofessoren, fra Europa til Asien. Hvad er det, der kan fascinere folk over hele verden på tværs af kultur, køn, alder og klasse? Austers historier åbner til et bredt felt af emner, der lægger sig direkte ind i vor tids debatter om sprogets, kunstens og kulturens betydning for det enkelte menneskes forståelse af sig selv og verden. Gennem hele forfatterskabet er der en særlig interesse for måder, hvorpå vi kommunikerer os selv til andre. På dette søndagsforløb fokuseres der på tre centrale emner i Austers forfatterskab: 1) stedet, hvor man er alene, 2) herreløse ting og forladte personer, samt 3) måder, hvorpå man kan skrive (om) sig selv.

Franske klassikere

Holdnummer: 1611-177

Dato: 18/2, 5 torsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Frankrig er kendt for sin gode litteratur. Men selvom mange nok har hørt om forfattere som Baudelaire, Camus og Duras, er det de færreste, der for alvor har dykket ned i deres værker. Måske fordi man ikke har vidst, hvor man skulle begynde. Med denne forelæsningsrække får du mulighed for at stifte bekendtskab med nogle af den franske litteraturs klassikere og blive klogere på emner som køn, lidenskab, spleen og kedsomhed. Hør bl.a. om Baudelaire's syndige storbydigtning og om Duras følsomme prosa, som mange af nutidens yngre danske forfattere er inspireret af.

18/02: Victor Hugo: Klokkeren fra Notre Dame (1831). Jacob Ulrich, cand.mag. i litteraturhistorie

25/02: Gustave Flaubert: Madame Bovary (1857). Birgitte Rasmussen Hornbek, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

03/03: Charles Baudelaire: Helvedsblomsterne (1866). Steen Bille Jørgensen, lektor i fransk, Aarhus Universitet

10/03: Marguerita Duras: Elskeren (1984). Ida Marie Nissen, ph.d.-studerende i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

17/03: Albert Camus: Den fremmede (1942). Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

Edvard Grieg – mellem udlængsel og hjemve

Holdnummer: 1611-305

Dato: 27/2, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Arne Kjær, cand.mag. i musikvidenskab

Edvard Grieg får med sin a-mol klaverkoncert et gennembrud som komponist. Det er en begivenhed, der bidrager til at sætte norsk musik på den europæiske dagsorden. Denne lørdag skildres Griegs udvikling som komponist i brændpunktet mellem en national forankring og en orientering ud mod europæisk musikliv. Kammermusikken inddrages, herunder violinsonaterne, der på smukkeste vis aftegner denne udvikling. Musikken til Ibsens drama 'Peer Gynt' viser Griegs kreative alsidighed som komponist. Et vigtigt kapitel er Griegs forhold til den norske folkemusik. Foruden at integrere elementer herfra i sin egen musik udgiver han bearbejdnings af folkemusikmelodier for klaver og andre instrumenter. Eksempler fra Griegs 'Lyriske stykker' for klaver samt fra de mange solosange afrunder billedet af en stor nordmand med et internationalt ry som komponist og pianist.

Skrivedrømme – om at skrive

Holdnummer: 1611-176

Dato: 29/2, 3 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

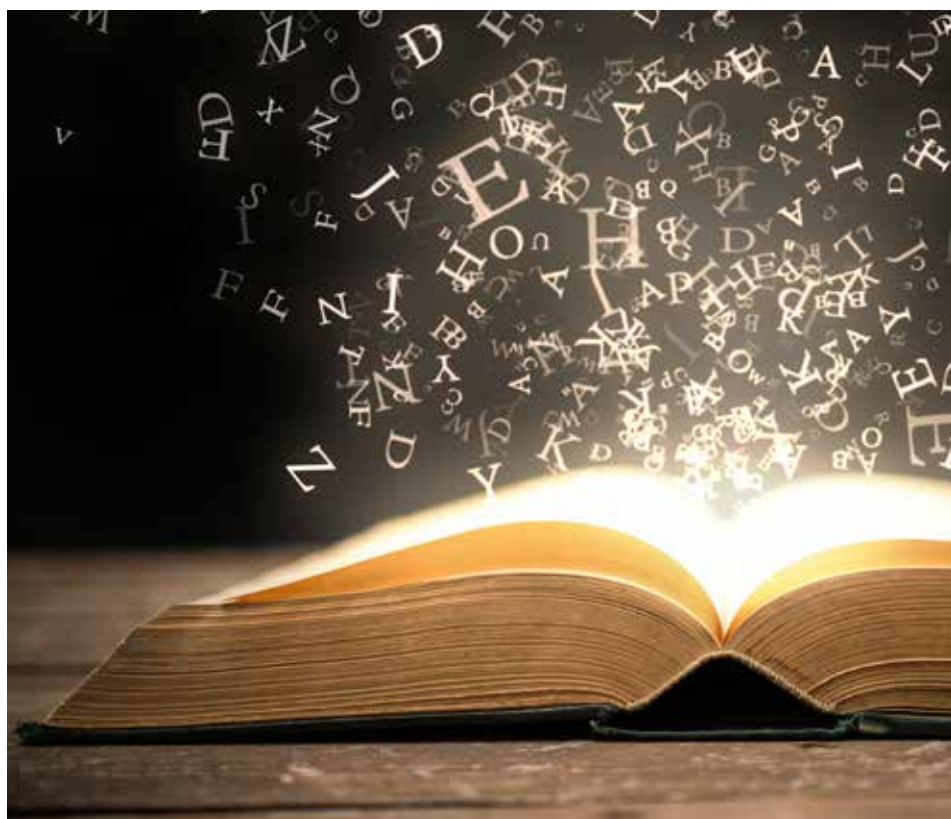
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Mange går med en drøm om selv at skrive. Efter at have grædt og grinnet, tabt og vundet, levet og oplevet med hundredevis af litterære skæbner, drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen og herunder refleksioner, tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med dét at skrive.

29/02: Hvordan litteraturen bliver til: Om sandslotte, kedsomhed, improvisation og dødsforagt. Dan Ringgaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

07/03: Skrivelyst: Eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive. Martin Glaz Serup, forfatter og ph.d. i litteraturvidenskab

14/03: Skrivning for begyndere. Pablo Llambias, forfatter og forhenværende rektor på forfatterskolen

Wagners 'Nibelungens Ring'

Holdnummer: 1611-306

Dato: 2/3, 3 onsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Underviser: Martin Guldborg Jensen, cand.phil. i musikvidenskab

Richard Wagner brugte godt 25 år på at fuldføre sit kæmpemæssige musikdrama, 'Nibelungens Ring'. Værket, der baserer sig på den nordiske mytologi, har en samlet varighed på ca. 15 timer og markerer en radikal forandring af operagenren. 'Ringene' kan herudover ses som en skabelsesmyte og som en beskrivelse af menneskets grundlæggende vilkår. Forelæserne ser på, hvordan Wagner fremstiller dette vilkår, og på hans særlige brug af ledemotiver, der bl.a. giver orkesteret mulighed for at kommentere non-verbalt på værkets handling.

02/03: Fra opera til drama – tilblivelse og idé

09/03: Drama i tekst og musik – handling og ledemotiv

16/03: 'Nibelungens Ring' – myte, musik og betydning

Ib Michael og Peter Høeg er to af de største danske forfattere, der skriver inden for genren magisk realisme.

Mozarts operaer

Holdnummer: 1611-178

Dato: 12-13/3, 1 weekend

Tid: 10.00-15.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Pris inkl. bog: 720 kr., studerende 550 kr. (bog værdi 250 kr.)

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

W.A. Mozart skrev operaer hele sit liv. Sin første opera skrev han som 11-årig! Med sin enestående musik, som Mozart skræddersyede til operakompagnerne, og med sin store menneskekundskab skabte Mozart operaskikkelser, der ikke er papfigurer, men er mennesker af kød og blod, og hvis følelser og handlinger fortsat udøver en stor tiltrækning på publikum. Mange af Mozarts operaer hører til de mest spillede og elskede værker i hele operarepertoiret: 'Idomeneo', 'Bortførelsen fra Seraillet', 'Figaros bryllup', 'Don Giovanni', 'Cosi fan tutte' og 'Tryllefløjten'. Leif V.S. Balthzersen har netop udgivet 'Mozarts operaer. En guide' (Aarhus Universitetsforlag), og temaweekenden tager afsæt i bogen, som kan inkluderes i prisen.

Magisk realisme – fire fantastiske forfattere

Holdnummer: 1611-307

Dato: 30/3, 4 onsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Det er ikke helt fantasy, men det ville alligevel nok ikke ske for dig. Der er ingen orker, troldmænd eller vampyrer, men nogle gange er der ånder, der danser på køkkenbordet. I den litterære genre 'Magisk realisme' udviskes grænserne mellem vores almindelige liv og det overnaturlige. Forfattere fra alle verdensdele har åbnet en ny dimension i fortællingen om virkeligheden. Den formår både at være mystisk og forførende, men samtidig nem at relatere til. Genren giver forfatterne mulighed for at fortælle om livet på en måde, som det realistiske ikke rummer. Og den har fascineret og fortryllet læsere fra Latinamerika til Japan. Få en introduktion til en af litteraturens mest finurlige, litterære genrer gennem nogle af dens bedste forfattere.

30/03: Columbia – Gabriel Garcia Márquez.

Karen-Margrethe Lindskov Simonsen, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

06/04: Japan – Haruki Murakami. Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

13/04: USA – Jonathan Safran Foer. Mads Rosendahl Thomson, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

20/04: Island – Einar Már Guðmundsson. Karen-Margrethe Lindskov Simonsen, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Grønlandsk kultur og samtidskunst

Holdnummer: 1611-308

Dato: 30/3, 6 onsdage

Tid: 19.30-21.15

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Grønland er i sigte, når vi i seks forelæsningsstiller skarpt på øen højt mod nord. Vi ser på Grønlands samtidskunst i feltet mellem det eksotiske, det lokale og det globale med nedslag i litteratur, film, billedkunst og de nye medier. Vi begynder med de drømmebilleder og forestillinger om grønlandsk kultur og natur, vi som turister eller lænestolsrejsende har om Grønland. Derefter er litteraturen i centrum bl.a. med Kim Leine og Niviaq Korneliusen. Efterfølgende filmaftenen med spot på Qivittoq-motivet (fjeldgænger) fra Erik Ballings film 'Qivittoq' (Da: 'Fjeldgænger' 1956) til den grønlandske gyser 'Qaqqaq Alanngui' (da: 'Skygger i fjeldet'). Malerier, skulpturer og fotofremstillinger i spændingsfeltet mellem tradition og modernitet præsenteres. Vejen går forbi internettet, og vi klikker på bl.a. Angaangaq Angakkorsuaqs hjemmeside og læser uddrag af Nuka K. Godfredsens tegneserie 'De Første Skridt'. Sidst en aften, hvor de grønlandske gyserfortællinger tager magten og danner afslutningen på vores rundtur i grønlandsk kultur og samtidskunst.

30/03: Grønland som forestilling og realitet. Lis Norup, adjunkt i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet samt resten af forelæserkollektivet

06/04: Grønland i skønlitteraturen. Lis Norup, adjunkt i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

13/04: Grønland i filmen. Lisa Nørnberg Andersen, gymnasielærer og grønlandsfarer

20/04: Grønland i billedkunsten. Ida Pallesen, guide ved World of Greenland

27/04: Grønland i multimedieverdenen. Jette Lydom Kristensen, gymnasielærer og tidligere grønlandsguide

04/05: Grønlandske gys. Lis Norup, adjunkt i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet. Ida Pallesen, guide ved World of Greenland. Lisa Nørnberg Andersen, gymnasielærer og grønlandsfarer. Jette Lydom Kristensen, gymnasielærer og tidligere grønlandsguide

Tre af Shakespeares bedste

Holdnummer: 1611-347

Dato: 2/4, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Niels Brunse, oversætter af Shakespeare til dansk

I 2016 markerer vi 400 året for William Shakespeares død ved at sætte fokus på hans mesterlige værker. Interesserer du dig for Shakespeare men mangler en introduktion til hans fantastiske teaterstykker? Så er denne forelæsningsrække helt sikkert noget for dig. I løbet af tre undervisningsgange vil Shakespeare-oversætteren Niels Brunse fortælle om skuespille- ne 'Kong Lear', 'En skærsommernatsdrøm' og 'Hamlet'. Alle tre stykker har store psykologiske dybder og sproglige udfordringer, som vil blive endevendt og diskuteret, ligesom der vil blive kastet lys over de forskellige måder, stykkerne har været spillet på til forskellige tider. Kom til nogle lærerige forelæsningsdage, og bliv kloge- re på en af den vestlige litteraturhistories største sprogkvikbrister gennem tiden.

10.00: 'Kong Lear'

11.45: Frokost

12.15: 'En skærsommernatsdrøm'

14.15: 'Hamlet'

Musikalske mesterværker

Holdnummer: 1611-179

Dato: 4/4, 6 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 630 kr., studerende 410 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Underviser: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

Mange musikværker kan høres igen og igen og kan gang på gang både glæde os og overraske os. Forelæsningsrækken dykker ned i nogle af disse store musikværker – deres tilblivelseshistorie, udtryk og karakteristika. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og få samtidig en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, stiltræk og musikhistorie. Bliv rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse, uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker, der spænder over flere hundrede år. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

04/04: Beethoven: Symfoni nr. 7

11/04: Schumann: 'Dichterliebe'

18/04: Richard Strauss: 'Don Juan'

25/04: Britten: 'War Requiem'

02/05: Purcell: 'Dido og Aeneas'

09/05: Mussorgskij/Ravel: Udstillings- billeder

Krimi

Holdnummer: 1611-346

Dato: 27/4, 4 onsdage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 450 kr., studerende 310 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Munkegade 118

Blod, mord og skarpe skildringer af samfundet. Salget af krimier er eksploderet. De fleste er på fornavn med en hvis frk. Salander, og de danske tv-krimier er et hit i både Danmark og udlandet. Men hvordan engagerer krimien sig i samfundet? Hvad kendetegner den skandinaviske krimi – og hvad med de danske tv-krimier? Er forbrydelsesfortællinger i medierne som fx Ekstra Bladets andet end ren underholdning? Få svar på bl.a. disse spørgsmål i denne forelæsningsrække, hvor vi retter opmærksomheden mod krimien.

27/04: **Velfærdsstatens skyggeside – krimiens samfundskritik.** Kim Toft Hansen, adjunkt i dansk, Aalborg Universitet

04/05: **Den skandinaviske krimi – Henning Mankell, Stig Larsson og Liza Marklund.** Karen Klitgaard Povlsen, lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

11/05: **De danske tv-krimier.** Gunhild Agger, professor i sprog og kultur, Aalborg Universitet

18/05: **Forbrydelsesfortællinger i medierne – ren underholdning?** Ulrik Lehmann, lektor i medievidenskab, Syddansk Universitet

Værker i verdensklasse

Holdnummer: 1621-032

Dato: 24/10, 5 mandage

Tid: 17.15-19.00

Pris: 530 kr., studerende 360 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118

Undervisere: Henrik Stampe Lund, ph.d. i litteraturvidenskab, Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, SDU, Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, AU, Michael Bach Henriksen, kultureddaktør på Kristeligt Dagblad samt Bo Tao Michaelis, mag.art. i litteraturvidenskab

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig særligt holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. Den slags litteratur kan du blive klogere på i denne forelæsningsrække, hvor vi tager fat på fem forskellige værker, dykker ned i dem og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode. Tilbring fem aftner med fem værker i verdensklasse. Det er godt selskab.

"Kursister fortæller tit, at de lytter på en anden måde, når de er blevet undervist i musik. Det er efter min mening den største ros, man kan få."

Leif V.S. Baltzersen

Mag.art. i musikvidenskab

Få musikken *under huden*

Martin Guldberg

Studielektor ved musikvidenskab, Aarhus Universitet, ekspert i sang, stemmebrug og kommunikation

Vi er dybt afhængige af kommunikation. Vi aflæser hinanden – bevidst og ubevidst – via kropssprog, stemmebrug og selvfølgelig de ord, vi bruger, og afkoder herigennem hinandens humør, personlighed og sandfærdighed. De udtryk, som findes i fx performative kunstudtryk som sang, musikdramatik og skuespil, er en særudgave af kommunikation. Ifølge Martin Guldberg, studielektor ved musikvidenskab, er disse kunstneriske udtryk, netop fascinerende, fordi "de har et særligt – ofte potenseret og følelsesbetonet – udtryk. På den måde kan disse udtryk ses som undersøgende laboratorier i forhold til, hvordan mennesker kommunikerer med hinanden eller som forstørrelsesglas i forhold til vores indre liv".

Det er vigtigt at være opmærksom på, hvordan vores stemme, krop og sprog opfattes af andre. Ikke bare for kunstnere på scenen, men også i hverdagsammenhænge. "Når jeg ser f.eks. politikere på TV, lytter jeg interesseret til deres stemmebrug og studerer deres kropssprog og sammenholder det med det, de siger. For hvis kroppen siger et, og ordene kommunikerer noget andet, så er der noget galt", uddyber Martin Guldberg. Men god kommunikation handler ikke om medfødt talent. Han påpeger, at "det er en misforståelse, at kreativitet er noget, som kun nogle få har. På samme måde med evnen til at udtrykke sig, til at formidle pædagogisk eller til at synge. Sandheden er, at det alt sammen er noget, der kan trænes og læres".

Mød Martin Guldberg på Folkeuniversitet i forelæsningsrækken 'Wagners Nibelungens Ring', se side 93, og til Vidensbrunch 27/4.

Vidensbrunch: Martin Guldberg

Holdnummer: 1611-324

Dato og tid: 27/4, kl. 10.00-12.00

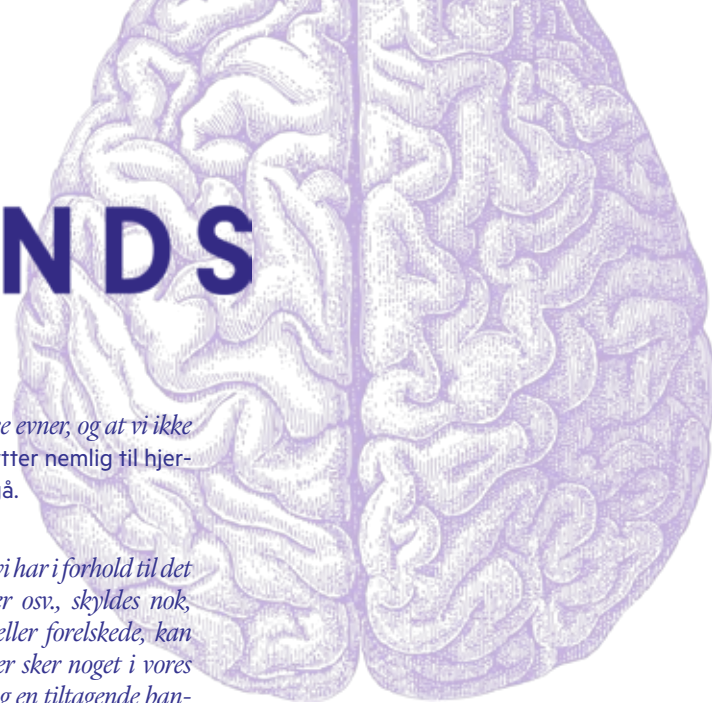
Pris: 175 kr.

Sted: DOKK1, Store sal, Hack Kampmanns Plads 2

HEARTS & MINDS

Vi ved alle sammen, at det med at få pulsen op dagligt er noget af det bedste man kan gøre for sit **hjerte**, og vi ved, at **hjernen** skal udfordres livet igennem for at medvirke til at hukommelsen, koncentrationen og fokus bevares hele vejen.

Men når vi taler om **hjernen eller hjertet**, så er det ikke altid den faktiske fysiologiske funktion, vi taler om. Hjernen og hjertet bruger vi nogle gange som metafor for fornuft og følelser, krop og sjæl, intellekt og intuition. Vi tillægger på den måde de to organer en lang række symbolske funktioner. Og det har en grund, fortæller to forskere tættest på organerne.

Professor og centerleder ved Aarhus Universitet **Leif Østergaard** fortæller om hjernen: *"Vi er kommet langt i vores udvikling, fordi vi er i stand til at tænke over ikke bare, hvordan vi overlever i morgen, men også om hundrede år.*

Det skyldes vores analytiske evner, og at vi ikke kun lytter til hjernen." Vi lytter nemlig til hjertet – det kan vi ikke undgå.

"Den her hjerte-symbolik, vi har i forhold til det emotionelle, sjælen, følelser osv., skyldes nok, at når vi bliver stressede eller forelskede, kan vi rent fysisk mærke, at der sker noget i vores bryst. Vi føler en snurren og en tiltagende banken. Man kan ikke på samme måde mærke, at der foregår noget i hjernen." fortæller **Diana M. Røpcke**, som er hjertekirurg ved Aarhus Universitetshospital.

Hjerner og hjerter blev diskuteret og debatteret, målt og vejet, dissekeret og fortæret under Hearts & Minds-festivalen. **Vær med i 2016**, og varm op med Tænkepausebøgerne 'Hjerne' og 'Hjerte'.

Hearts & Minds 2015

I september 2015 præsenterede Folkeuniversitetet i Aarhus festivalen Hearts & Minds. 24 timer med inspiration til gode liv. Men vidste du, at festivalen også var henvendt til gymnasielever? Og vidste du, at der blev holdt gymnasiearrangementer? Festivalen kommer igen i 2016. Sådan så festivalen ud i 2015.

Festival

- 35** arrangementer
- 59** forskere og formidlere
- 2.940** deltagere
- 28** samarbejdspartnere
- 31** scener
- 2** Tænkepause-særudgivelser

Gymnasiearrangementer

- 10** arrangementer
- 10** gymnasier i Region Midtjylland
- 20** forskere
- 3.195** elever
- 17.000** gymnasiemagasiner

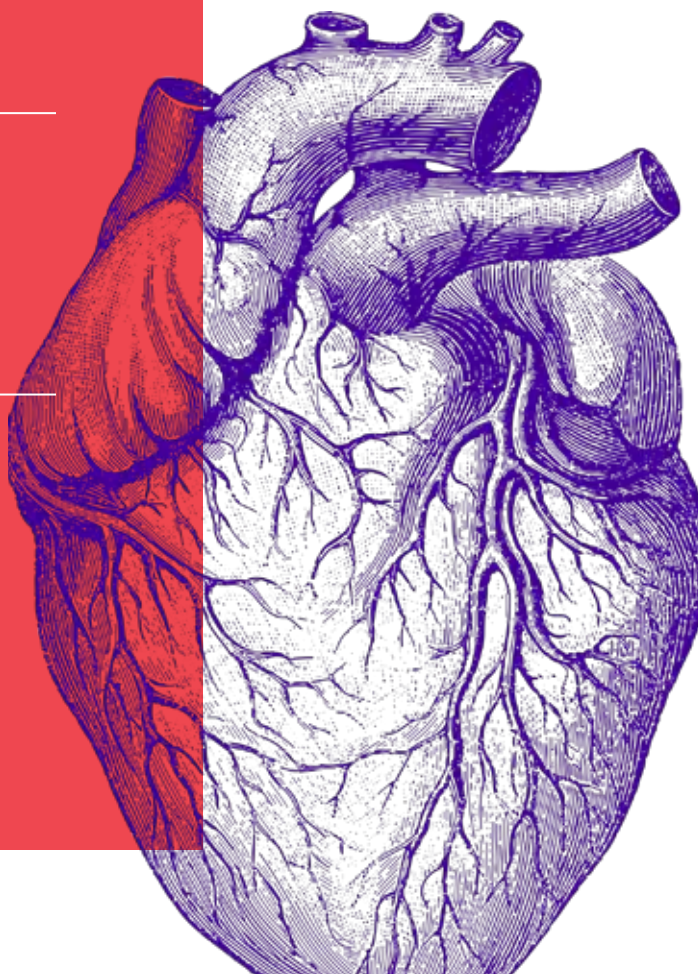
Gymnasiearrangementerne under Hearts & Minds er støttet af Udlofningsmidlerne

Din krop på 24 timer

- Øjnene blinker **23.040** gange
- Hjertet slår **100.000** gange
- Lungerne ånder **23.000** gange
- Leveren filtrerer **1500** liter blod
- Mavesækken producerer **2** liter syre

Vidste du det om kroppen?

- Luften fra et nys kan nå en hastighed på **160 km/t**
- På et helt liv producerer et menneske nok savl til at fylde **to swimmingpools**
- Det er **umuligt at kilde sig selv**, da hjernen vil sende besked
- Hvis alle blodårer i en krop lægges i forlængelse af hinanden, **kan de nå rundt om jorden**

Hearts & Minds 2016

23.-25. september 2016 går Hearts & Minds i kødet på kroppen.

Alle mennesker har en, og din krop er en enestående konstruktion, der rummer alt fra DNA, hormoner og bakterier til knogler, hjerte og hjerne. Vores kroppe er opbygget af samme komponenter, men alligevel er vi unikke individer, der findes i adskillige former og farver med egne tanker og idéer. Som et omvandrende visitkort er kroppen til alle tider blevet dyrket, formet, forbedret, nedbrudt, nydt, elsket og hadet. Festivalprogrammet fører dig helt ind i kroppens medicinske maskinrum og udforsker kulturens store temaer som kropsidealer, køn og identitet. Udforsk kroppen med løb, dans og bevægelse, mærk pulsen i kunsten, eller spis dig til ny viden om krop og kost på restaurant.

Følg med på hearts-minds.dk og på Facebook.

Hele festivalen Hearts & Minds er støttet af

**NORDEA
FONDEN**

Vi støtter gode liv

Praktiske *oplysninger*

Komitéer i Region Midtjylland

I flere byer i Midtjylland er der mindre Folkeuniversitets-komitéer, der hver is er arrangerer forelæsninger i Folkeuniversitets-regi i deres lokalområde. Du er altid velkommen til at kontakte dem.

Ebeltoft: Kontakt Birthe Damgård Nielsen / 2947 6833 / bodn@post12.tele.dk / www.syddjurs-folkeuniversitet.dk

Hadsten: Kontakt Thomas Damm / 8964 1584 / thda@favrskov.dk

Herning: Kontakt Iben Østerbye / 2134 1742 / bibios@herning / www.fuau.dk/herning

Horsens-Hedensted: Kontakt Hans Hansen / 8755 4330 / haha@viauc.dk / www.fuhh.dk

Morsø: Kontakt Martin Horsted / 9772 3572

Norddjurs: Kontakt Brita Mosdal / 6048 9505 / brita@mosdalplus.dk / www.norddjurs-folkeuni.dk

Randers: Kontakt Lena Kolds  / 8710 6804 / lk@randersbib.dk / www.randersfolkeuni.dk

(Formand: Peter Staugaard, pstaugaard@gmail.com)

Ringkøbing-Skjern: Kontakt Ritta Olesen / 9974 2621 / ritta.olesen@rksk.dk / www.riskbib.dk/folkeuniversitetet

Rougsø: Kontakt Yvonne Holm Karn e / 2212 3907 / a_tyk@hotmail.com / www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ry: Kontakt Flemming Simonsen / 8689 1402 / flemming@javngyde.dk / www.folkeuniversitetet-ry.dk

Programr det

Programr det består af styrelsens medlemmer, forskere og fagpersoner prim ert fra Aarhus Universitet og fra Aarhus' kulturinstitutioner.

Styrelsen

Lektor Noe Munck (formand) / chefkonsulent Jens Dybkjær Holbech (næstformand) / pressechef Anders Correll / lektor Bertel Nygaard / professor Thomas G. Jensen / lektor Claus Holm / institutleder Kristjar Skajaa / lektor Hans J rgen Frederiksen / adjunkt Kirstine Helboe Johansen / lektor Steffen T. Korsgaard / chefkonsulent WWF Susanne Lildal Amsinck / strategisk direktør i Envision Anne Glad / direktør for DR-nyheder Ulrik Haagerup.

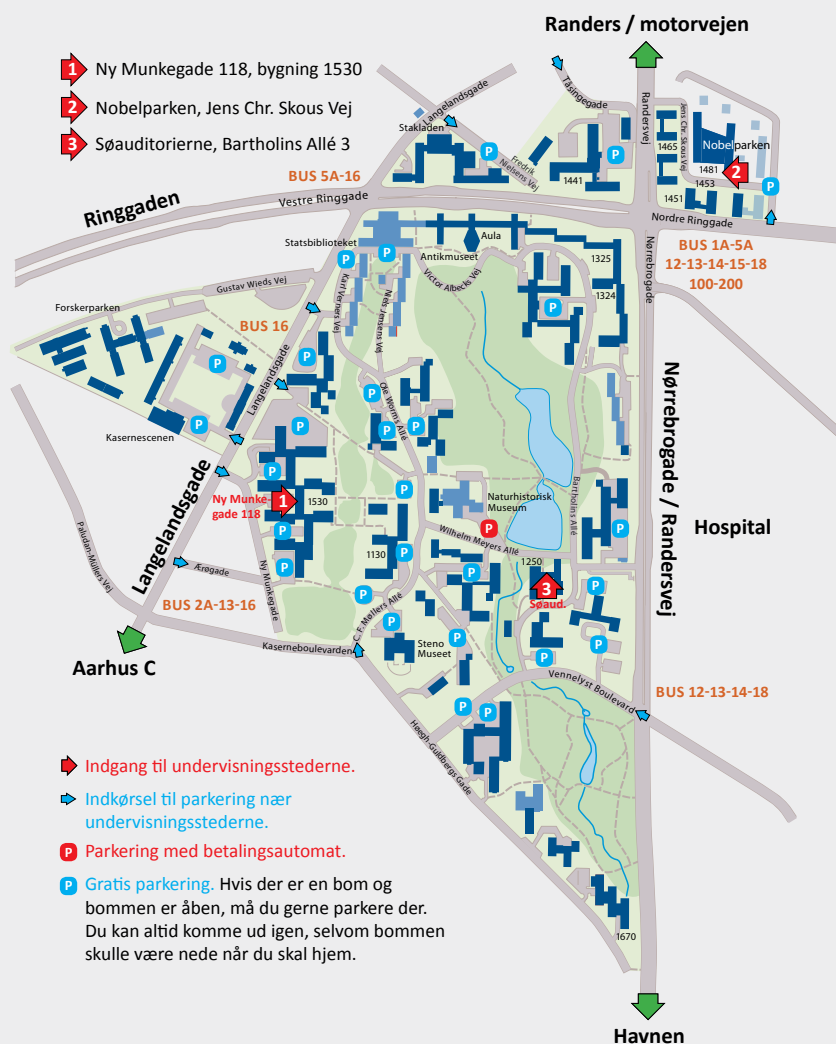
Forskere og fagpersoner fra Aarhus Universitet

Professor Andreas Roepstorff / projektleder Anne Sørensen / lektor Birte Poulsen / professor Bjarne Møller-Madsen / professor Bo Christensen / lektor Carsten Bagge Laustsen / professor Christian Bjørnskov / lektor Christian Waldstrøm / informationsleder Claus Bo Andreasen / lektor Egon Noe / lektor Hans Kjeldsen / lektor Henrik Birkedal / forskningsleder Jens Bennedsen / adjunkt Karina Lykke Grand / professor Kim Halskov / adjungeret professor Lene Vase / lektor Mads Krogh / lektor Marie Vejrup Nielsen / lektor Michael Böss / adjunkt Mikkel Thelle / lektor Mikkel Thorup / docent Ole H iris / lektor Ole Lauridsen / lektor Ole Sonne / lektor Per Stounbjerg / udviklingschef Pernille Kallehave / seniorforsker Peter Bondo Christensen / professor Peter C. Kjærgaard / lektor Peter K.A. Jensen / professor Peter Krøjgaard / professor Philipp Schr der / chef for kommunikation og presse Svend Aage Mogensen / professor Søren Fauth / institutleder Thomas Toffegaard / lektor Tinna Stevnsner / professor Tobias Wang / lektor Tony Brems Knudsen / professor Verner Møller / lektor Kristian Hvidtfeldt Nielsen.

Fagpersoner fra andre uddannelses- og kulturinstitutioner

Museumsinspektør Annette Damm, Moesgård Museum / museumsdirektør Bo Skaarup, Naturhistorisk Museum i Aarhus / forlagsdirekt r Carsten Fenger-Gr ndahl, Aarhus Universitetsforlag / redaktør Christian Adamsen, Skalk / museumsinspektør Connie Jantzen, Den Gamle By / presseansvarlig Dan Hansen, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole / museumsinspektør Hanne Tegllus, Steno Museet / museumsinspektør Jeanette Varberg, Moesgaard Museum / journalist, stud.jur. Jeff Evald Jørgensen / overinspektør Marie Nipper, ARoS / museumsleder Merete Ibsen, Kvindemuseet / kulturredaktør Michael Bach Henriksen, Kristeligt Dagblad / stadsarkivar Søren Bitsch Christensen, Aarhus Stadsarkiv / museumsdirektør Thomas Bloch Ravn, Den Gamle By / seniorforsker Thomas Secher Jensen, Naturhistorisk Museum Aarhus.

Folkeuniversitetets sekretariat

Rektor Sten Tiedemann / programchef Marie Kruse Larsen / redaktør Louise Højbjerg Jacobsen / redaktør Anne Marie Støvring Sørensen / redaktør Lotte Vestergård / redaktør Mette Grønberg Poulsen / redaktør Joakim Quorp Mathiesen / redaktør Lærke Sofie Glerup Hansen / festivalchef Hanne Lundgren Nielsen / kunstnerisk leder på Århundredets Festival Sofie Frøkjær Justesen / programmedarbejdere: Kasper Dam Nielsen / Anne Engedal / Jonas Aakjær Møller / Johanne Greibe Andersen / økonomichef Randi Dahlin / økonomimedarbejder Emma Louise Bak-Møller / assistent Martin Kristiansen / receptionist Tinna Louise Hansen / praktikanter: Jonas Sloth / Kristian Mørch Abell / Laura Felby / Cæcilie Hertzum Laursen / Agnete Schlicher Bønnerup / Lea Hansen Damgaard / festivalmedarbejdere: Marie Kjølhede / Morten Ammitzbøll / Mette Nyman Kvist

Studierabat

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer/CPR-nr. på hjemmesiden. Husk studiekort første undervisningsgang.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 120 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser og ekskursioner er bindende, og depositum refunderes ikke.

Fotos og illustrationer

Med mindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billeddatabaserne Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia samt fra samarbejdspartnere herunder Nationalbanken (side 12) Naturhistorisk Museum Aarhus (42). Fotos af forskere: Martin Dam Kristensen. Layout og grafik: Oddfishlein.

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet Navitas

Folkeuniversitetet
 Inge Lehmanns Gade 10, 5. sal
 8000 Aarhus C
 www.fuau.dk
 8843 8000

Åbningstider

Mandag-fredag kl. 10.00-15.00

Undervisningssted

Folkeuniversitetet i Aarhus
 Bygning 1530,
 Ny Munkegade 118
 8000 Aarhus C
 8843 8000

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuau.dk, og betal med Dankort, Visa-Dankort, Mastercard, Visa Electron eller Danske Bank netbetaling. Firmabetaling på EAN eller faktura.

HAR DU GÅET PÅ AARHUS UNIVERSITET?

Så har vi en række tilbud til dig:

- ▶ Gratis kurser på Folkeuniversitetet
  - ▶ Spændende arrangementer for alumner
  - ▶ Job- og projektbank
  - ▶ Podcasts med forskere fra Aarhus Universitet
  - ▶ Mentorordninger
  - ▶ Månedens gratis e-bog fra Aarhus Universitetsforlag
- Og meget mere

Tilmeld dig nyhedsbrevet til alumner og læs mere her: alumner.au.dk

AARHUS UNIVERSITET

